

**YENER OKATAN
ve
OKATAN ŐAIRLER**

Doğan KAYA

*5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca bu kitabın her türlü yayın hakkı yazara mahfuzdur. Hiçbir şekil ve teknikle kısmen veya tamamen çoğaltılamaz. Kaynak gösterilmek kaydıyla alıntı yapılabilir.

Yener Okatan ve Okatan Şairler

Yazar: Doğan KAYA

ISBN:

1. Baskı: Sivas, 2022

Vilayet Kitabevi:

Yayın Yönetmeni: Kadir MAHİROĞULLARI

Editör: Serhat Sabri YILMAZ

Kapak Tasarımı:

Baskı/Cilt:

Vilayet Kitabevi

Yunus Mahiroğulları

Paşa Camii Altı Nu: 15 Sivas

Tel.: +90 346 225 22 96

vilayetkitabevi@hotmail.com

**YENER OKATAN
ve
OKATAN ŐAIRLER**

Doğan KAYA

Sivas, 2021

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	1
GİRİŞ	3
YENER OKATAN	11
MEHMET HAMDİ OKATAN.....	145
HÜSEYİN HÜSNÜ HANAĞASIOĞLU	149
AHMET ATIF OKATAN.....	161
SAMİ OKATAN	235
AHMET SADİ OKATAN	239
NEBİYE OKATAN İLTER.....	271
LEBİBE PINAR OKATAN YILMAZ.....	287
ERKAN İLTER	313
HİLAL ECREN İLTER DUMAN	327
MEHMET SUZİ KÖMÜRLÜOĞLU.....	329
NOTALAR	331
FOTOĞRAFLAR	343

ÖNSÖZ

Kültür Kenti, Pehlivanları Yatağı ve Kaplıcalar Şehri gibi sıfatlara anılan ve yüzölçümü itibariyle Türkiye'nin ikinci büyük ili olan Sivas, bir sıfatı daha hak etmiştir; Âşıklar Beldesi / Şairler Şehri Sivas, gerçekten bu sıfatları çoktan hak etmiş bir şehirdir. 2009 yılında beş cilt ve 3000 sayfa olarak basılan Sivas Halk Şairleri adlı kitabımda 813 halk şairine yer vermiştim. Buna, serbest vezinle şiir yazan şairleri, klasik şairleri, haberdar olmadığımız diğer şairleri de eklersek, bu bölgede yetişen şair sayısının 1200'den fazla olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Arşivimde yazılmayı bekleyen 300 kadar şair var. Bunları da kitabıma eklemeye ömrüm yeter mi bilemem. Şairlerin toplamı bırakın bir ili, bir bölge için dahi gururla söylenebilecek bir sayıdadır "Göl yerinden su eksik olmaz." denir. Sivas şair yetiştirmeye devam ediyor.

İşte bir şair aile ile size merhaba diyoruz. Kitapta aynı sülâleden 10 şairin şiirleri yer almaktadır. Bu sülâle Sivas'ta Okatanlar olarak bilinir.

IV. Murat ve Sultan İbrahim'in sadr-ı azamlarından Kemankeş Kara Mustafa Paşa (1592-1644)'nın torunlarından olan bu sülâle, soyadı kanunundan sonra "Kemankeş" isminin Türkçesi olan "Okatan"ı kendisine soyadı olarak almıştır. Şairlerin en büyüğü Mehmet Hamdi Okatan'dır.

Edebiyatımızda şairler aruz, hece ve serbest ölçüde şiirler yazmışlardır. Okatan şairler her üç ölçü ile de şiirler yazmışlardır. Yener Okatan'ın başarılı aruz ve hece şiirleri vardır. Atıf ve oğlu Sadi de hece şiirlerinde oldukça

başarılıdır. Serbest tarzdaki şiirler içinde edebiyatımıza katkı sağlayacak pek çok şiir vardır.

Yener Okatan'ın bilim adamlığının ve şairliğinin yanında bestekârlık, mucitlik, ressamlık, folklorist, heykeltıraşlık, mimarlık gibi konularda amatör çalışmaları olan ve bunların yanısıra Bitki Fizyolojisi bilim dalında Profesyonel anlamda bilimsel araştırmalar yaparak, önemli bilgiler keşfetmiş bir kişilik olarak görmekteyiz. Kitabımızın Giriş kısmında edebiyatımızdaki âşık aileler konusunu açıklık getirdik. Bu kitapla kültür duvarımıza bir taş daha koyuyoruz. Dileriz bu alanda yapılacak çalışmalara katkısı olur.

Yener Okatan'ın şahsıma verdiği bilgi ve belgeler olmasaydı bu kitap vücut bulmazdı. Kendisine Türk kültürü adına şükranlarımızı arz etmek vefa borcudur. Allah sağlıklı ömür versin. Yener Okatan'a ait ezgili eserler İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Koro Şefi Uğur Kaya tarafından notaya alınmıştır; kendisine teşekkür ederim.

“Yener Okatan ve Okatan Şairler” kitabı kültürümüze hayırlı olsun.

Sivas, 23 Aralık 2021

GİRİŞ

İnsanların eskiden beri dikkatini çekmiş olan İrsiyet (Soya çekim, Hérédité, Heredity) konusu zamanımızda Moleküler Biyoloji ve genetik bilim dalının meşgul olduğu bir konudur. Moleküler genetikçiler soyaçekimin moleküler mekanizmasını gayet güzel izah etmiş bulunuyorlar. Kısaca söylemek gerekirse anasında, babasında veya her ikisinde bulunan bir kabiliyetin çocuklarına da intikal etmesinin ya da etmemesinin moleküler düzeydeki sebepleri bilinmektedir.

Yirmi üç çocuğu olan *Ruhsatî*'nin sadece bir çocuğu (*Minhacî*) kendisi gibi âşık olmuştur. Bu husus bazı âşıklarda çocukta değil de torunda ortaya çıkar. *Sefil Selimî*'nin altı çocuğu da şiire istidatlı değildir, ancak torunu Sadullah Selimî saz çalmakta ve şiir söylemeye çalışmaktadır. Bazen de hiçbir çocuğa babasının bu özelliği geçmez. Sözgelisi sekiz çocuk sahibi *İsmetî* ile on altı çocuk sahibi *Baharözlü Feryadî*'nin çocuklarının hiçbirinde âşıklık vasfı yoktur. Yıldızeli'nin Yusufoglan köyünden olan *Mehmet Çınar*, *Ali Çınar*, *Abidin Çınar* (*Çınarcan*), *Muharrem Çınar* ve *Tekin Çınar* beş kardeş âşıktırlar.

Sivas yöresinde soyunda âşık olan âşık sayısı hiç de az değildir. Bunlar babadan, anneden, dededen gelme bir soyaçekim ile âşıklığa yönelmiş kimseler olup başlıcası şunlardır:

Ayşe Berk: Serdarî'nin üçüncü kızıdır.

Asan-Musa Tektaş: Dedeleri Musa Tektaş (Mazlumî) âşıktır.

Bülent: Âşık Gülşadî (Yılmaz Altay)'nin oğludur.

Cahit-Cafer Tuncer: Kardeş şairlerdir.

Ezginî: Mihmanî (Hasan Yüzbaşıoğlu)'nin oğludur.

Hayati: Babası (Ömer) ve dedesi (Fahimî) şairdir.

Gafilî: Âşık Kuddusî'nin oğludur.

Gülhanım: Mihmanî'nin kızıdır.

Özkan: Turgut Yalçın'ın oğludur.

İcazet: Babası Âşık İdrakî, dedesi Âşık Ahmet, halasının oğlu Âşık Sanatî'dir.

İsmetî: Annesi Serfiraz, zaman zaman kendisinden şiir söylemiş.

Kaya Özkan: Âşık Garip Özkan'ın oğludur.

Kul Gazi: Annesi Gülfidan âşıktır.

Mustafa Özbek: İzzet Özbek'in oğludur.

Mustafa Soylu: Âşık Halil Soylu'nun oğludur.

Minhacî: Ruhsatî'nin oğludur.

Nedim: Dedesi Mehmet Efendi şairdir.

Pir Ali ve Pir Gaib Abdal: Pir Sultan'ın oğulları olduğu tahmin ediliyor.

Rızayî: Kurbanî'nin oğludur.

Sevdalı: Babası Mevlüt Efendi, kardeşi Eyüp Sarıoğlu da şairdir.

Şemsî: Babası Ali Rıza şairdir.

Veli: Annesi (Kamer) ve babası (Hüseyin) âşıktır.

Vahit Çetin: Babası Süleyman Çetin âşıktır.

Zakirî: Annesi âşıktır.

Bu konuya daha geniş perspektiften bakacak olursak, Sivas'ta **aile âşıkları** diyebileceğimiz pek çok âşığın

olduğunu söyleyebiliriz. Bunlardan Yüzbaşıoğlu, Esme Şahin, Kasım Ülger, Yurdağül bazılarıdır.

Şarkışla'nın Saraç köyünden olan **Yüzbaşıoğlu** güçlü bir âşıktır. Yüzbaşıoğlu da ortaya koyduğu eserler ve sağlığındaki icraatlarıyla âşıklık geleneği içinde adından söz ettirecek birisidir. Bu yönüyle, gerek köyünde gerekse ailesi fertleri arasında oldukça etkili olmuş, böylelikle yeni simaların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kendisinin haricinde ailesinde beş âşık daha vardır. Bunları Yüzbaşıoğlu'na yakınlık derecelerine göre şöyle sıralayabiliriz:

<i>Yeter Ana</i>	: Eşi
<i>Gülhanım Yıldırım</i>	: Kızı
<i>Nurettin Yıldırım (Kara/Kara Nurettin)</i>	: Oğlu
<i>Servet Yıldırım (Emanetî)</i>	: Oğlu
<i>Hülya Yıldırım (Şahinî)</i>	: Gelini ¹

Adından söz edeceğimiz ikinci aile **Esme Şahin**'in ailesidir. Bu ailenin odak hüviyetindeki şahsı, Esme Şahin'dir. Ailedeki diğer halk şairleri ise şunlardır:

<i>Memiş Şahin</i>	: Esme Şahin'in eşi
<i>Hasan Hüseyin Şahin</i>	: Esme Şahin'in oğlu
<i>Adeviye Özertürk</i>	: Esme Şahin'in kızı
<i>Abdülkadir Ozansoy</i>	: Esme Şahin'in oğlu
<i>Kiraz Kılıç</i>	: Esme Şahin'in kızı
<i>Medine Ata</i>	: Esme Şahin'in halası ²

Şarkışla'da iki ailede yine aynı tablo karşımıza çıkar.

¹ Doğan Kaya, "Bir Âşık Ailesi: Âşık Yüzbaşıoğlu ve Ailesindeki Diğer Âşıklar", *Folklor ve Edebiyat*, S. 28, 2001, s. 69-

² Doğan Kaya, "Şarkışlalı Bir Âşık Aile", *Folklor/Edebiyat*, 2002/4, S. 32, s. 297-308.

Turan Yılmaz ve Safiye Yılmaz'ın çocukları olan *Zülbiye Sığırcı, Günayar Erdoğan, Şahin Yılmaz, Murtaza Yılmaz* ve Günayar'ın kızı *Yurdagül Erdoğan* yaşayan halk şairlerindendir.³

Musa Çınar ile çocukları *Gülçınar* (Ayten Çınar), *Ahmet* ve *Fatma* da aynı aileye mensup âşıklardır.

Diğer taraftan aynı durumu **Derdiyar**'ın soyunda da görürüz. Dedesinin babası *Hacı Abdullah*, dayısı *Abdullah Aydoğan*, amcazadesi *Ömer Tanrıverdi*, amcazadesi *Murat Tanrıverdi* de halk şairidir.

Bir âşık aile de Ulaş'ın Acıyurt köyünde vardır. Buradaki mihver şahsiyet **Kasım Ülger**'dir.

<i>Kenan Ülger</i>	: Oğlu
<i>Cevdet Ülger</i>	: Yeğeni
<i>Leyla Şimşek</i>	: Kızı
<i>Ekrem Ülger</i>	: Yeğeni
<i>Aydın Ülger</i>	: Oğlu ⁴

Yukarıdaki aile âşıklarına biraz önce adlarını zikrettiğimiz Yıldızeli'nin Yusufoglan köyünden beş kardeş âşık olan *Mehmet Çınar, Ali Çınar, Abidin Çınar (Çınarcan), Muharrem Çınar* ve *Tekin Çınar* ile bunların dayıları olan *Ali Sultan (Sultan)*'ı da dâhil edebiliriz.

Sivas yöresinde âşıklıkla irsiyet arasındaki ilgi azımsanmayacak derecededir. Bu bakımdan Sivas'ta âşık sayısının fazla oluşunun, yöre insanının şair yaradılışlı kimseler olmasından kaynaklandığını söylersek, hatalı davranmış sayılmayız.

Aynı sülâle içinde farklı zamanlarda artarda şairlerin yetişmesi durumu **Ağrı**'da da karşımıza çıkmaktadır. Tutar'ın İsaabat köyünde İsa Bey ile başlayan âşıklar zinciri

³ Doğan Kaya, "İrsiyet, Âşıklık ve Dört Âşık", *Erciyes*, S. 297, Eylül 2002, s. 16-19.

⁴ Doğan Kaya, *Acıyurtlu Halk Şairleri*, Sivas, 1999, 148 s.

halkası günümüze kadar gelmiştir. İrsî niteliklere bağlayacağımız bu durumun başka illerde de var olduğunu bilmekteyiz. Âşık Edebiyatında başlı başına irdelenmesi gereken bu konuda biz İsa Bey ve onun soyundan gelen âşıkları söz konusu edeceğiz.

Kılıç sülâlesinin odak hüviyetindeki şahsiyeti İsa Bey'dir. Onun soyuna ait 16 âşık tespit edebildik. Bunlar, evlat ve torun silsilesi ile günümüze kadar gelmektedir. Söz konusu âşıkların başlıcaları şunlardır:

1. *İsa Bey*,
2. *Muharrem Bey* (Dedesi İsa Bey, babası Miralay Abdülkadir Bey'dir. Kardeşi: Bedir Bey, Oğlu; Memduh Kılıç)
3. *Bedir Kılıç* (Dedesi İsa Bey, babası Miralay Abdülkadir Bey, Çocukları: *Muharrem, Rüstem, Kâzım, Abdulkadir/Gamgüder, Süleyman*),
4. *İhsan Kılıç* (Divanî), (Babası; İsa Bey'in oğlu olan Hacı İbrahim'in oğlu Sait Bey),
5. *Memduh Kılıç* (Babası, Muharrem Bey),
6. *Abdülkadir Kılıç* (Gamgüder), (Büyük dedesi İsa Bey, Babası Bedri Bey),
7. *Türkan Ertürk* (Büyük dedesi İsa Bey, Babası Bedri Bey, Gamgüder'in kardeşi),
8. *Bahattin Kılıç* (Babası İhsan Kılıç)
9. *Melih İsa Sururi* (Büyük dedesi İsa Bey, Babası Bedri Bey, Gamgüder'in kardeşi),
10. *Mehmet Dursun Kılıç* (Abdülkadir Bey'in oğlu Mustafa'nın oğlu),
11. *Yavuz Kılıç* (Memduh Kılıç'ın oğlu),
12. *Ömer Kılıç* (Muharrem Bey'in torunu, İlyas Bey'in oğlu),

13. *Keziban Özoktay* (Türkan Ertürk'ün kızı),
14. *Durmuş Kılıç* (Dedesi İhsan Kılıç, babası Bahattin Bey),
15. *Nazif Kılıç* (Dedesi İhsan Kılıç, babası Bahattin Kılıç).
16. *Ethem Kılıç* (Gamgüder, Türkan Ertürk ve Melih İsa Sururi ile kardeşir.)

Akraba şairler Artvin'de de karşımıza çıkar. Tarihte iz bırakmış önemli âşıklardan Serverî, Keşfî, İznî, Hıfzî, Recaî ve Muhibbî'nin soyunda veya ailesinde adından söz ettiren âşıklar şunlardır:

- Serverî** (XVIII. yüzyıl, Ardanuç'un Petekli (Cuğu) köyü),
Oğlu Sıdkî (1768-1833),
Oğlu Şöhretî (1795-1865),
Oğlu Cesimî (1835-1917),
Torunu Nebi Efkarî (1866-1915),
Akrabası Âşık Dur Abdal (1881 1964),
Cesimî'nin torunu Efkarî (1900-1980),
Efkarî'nin akrabası Âşık Emrah (?-1914),
Şöhretî'nin torununun oğlu Devamî (1923-?)
- Keşfî** (1843-1910, Yusufeli)
Oğlu Huzûrî (1886-1951)
İznî (1856-1928, Yusufeli)
Oğlu Zuhûrî (1887-1949)
Akrabası Yarımî (1780? -?)
Akrabası Fahrî (1903-1975)
- Hodlu Âşık Hıfzî** (1850-1915)
Teyzesi oğlu Âşık Osman (1881?-1968)
Âşık Osman'ın kardeşi Bahrî (1879-1922)

İkrarî (1844-1904, Yusufeli)

Torunu Pervanî (1931-)

Recaî (1834-1907, Şavşat))

Torunu Rahmanî (1925-?)

Torunu Abdülmecit Tokdemir (1894-1934)

Abdülmecit Tokdemir'in akrabası Yangunî (1918-2002)

Muhibbî (1823-1868, Yusufeli)

Eşi Esmehan

Torunu Aziz (?- 1915)⁵

Bütün bu bilgilerden sonra kitabımıza konu olan Okatan ailesinin şairleri konusuna geçebiliriz.

Ailenin en eski şairi Mehmet Hamdi Okatan (1866-1950)'dır. Onun çocukları Hüseyin Hüsnü Hanağasıoğlu (1904 – 1981), Ahmet Atıf Okatan (1908-1068)'dır. Ailede şairlik kanalı Ahmet Atıf Okatan ile devam etmiştir. Çocukları Sami Okatan (1927 -1972), Ahmet Sadi Okatan (1935 - 2020), Yener Okatan (1938), Nebiye Okatan (İlter) 1940-) Nebiye'nin oğlu olan Erkan İlter (1962-), onun kızı ve ailenin en küçük şairi Hilal Ecren İlter Duman (1989-).

Okatan sülâlesinde Lütfi Okatan'ın torunu, Vasfi Nedim Okatan kızı Pınar Yılmaz (1953-) da ailede bir başka kadın şairdir.

Kitabımızda şiirleri yer alan başlıca şairler şunlardır:

1. Yener Okatan,
2. Mehmet Hamdi Okatan,
3. Hüseyin Hüsnü (Okatan)Hanağasıoğlu,

⁵ Sedat Bahadır, "Artvin'de Âşıklık Geleneğinin İcrası, Yaşatılması ve Usta-Çırak İlişkisi Bağlamında "Âşık Aileler" Doğan Kaya Armağanı 70. Yaş Hatırası Sivas, 2021, s. 337-343.

4. Ahmet Atıf Okatan,
5. Sami Okatan,
6. Ahmet Sadi Okatan,
7. Pınar Okatan, Yılmaz
8. Nebiye Okatan İlter,
9. Erkan İlter,
10. Hilal Ecren İlter Duman

YENER OKATAN

1 Ekim 1938'de Sivas'ta doğan Yener Okatan, Ahmet Atıf Okatan ve Sıdika Okatan'ın oğludur. Üçü kız beşi erkek sekiz çocuklu ailenin 5. çocuğudur.

Dedesi Sivas Yıldızeli Hanağasıoğlu sülalesinden Mehmet Hamdi Efendi; anne dedesi, Sivas Kale Mahallesi Eskicizade Mahmut Hamdi Efendi⁶'nin oğlu Abdurrahman Hilmi Efendidir. Babaannesi, Ece Mahallesinde Hamamcıoğlu Ömer Efendi'nin kızı Lebibe Hanım; anneannesi, Sivas Kuzören (Kuz viran) köyü Yüzbaşı oğullarından Emine Hanım'dır.

Diğer kardeşleri gibi Yener de babasının çiftliğinde azaplarla, ırgatlarla ve çobanlarla beraber iş yaparak büyümüştür.

1945 yılında Çifte Minarenin arkasındaki İsmet Paşa ilkokulunda okula başlamış, 5. sınıfı da Ergin İlkokulunda (Şimdiki Namık Kemal İlkokulu) okuyup 1951 yılında bu okuldan mezun olmuştur. İlkokuldan beri makine icat etmeye heveslenen Yener, Sivas Ortaokulunda heykeltıraş olmaya da heveslenmiş fakat, o yıllarda alçıdan yaptığı ve öğretmenlerinin çok beğendikleri heykellerinden hiç biri elinde kalmamıştır. Sadece lise yıllarında yonttuğu ve kız kardeşi Nebiye'ye benzettiği büst Nebiye tarafından muhafaza edilmiştir.

Ortaokulu 1955'te bitirip, Sivas Lisesine kaydolun Yener 1960'ta mezun olduktan sonra Ankara Hukuk Fakültesine kaydolmuş, aynı zamanda Dil Tarih ve Coğrafya

⁶ Eskicizade Mahmut Hamdi Efendi Selçuklulardan kalmış eski Kayseri yolu üzerindeki Gürcü Köprüsü ya da Kesikköprü adıyla bilinen köprünün zamanla harap olması üzerine, Sultan Abdülaziz zamanında köprünün onarımını yaparak bu günkü haline getiren taş ustasıdır. Bu bilgiler köprünün kitabesinde mevcuttur.

Fakültesinin Tiyatro Enstitüsündeki Tiyatro yazarlığı derslerine devam etmiştir. Bir yıl sonra, Hukuk Fakültesinden ayrılarak, İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinin Botanik-Zooloji dalına kaydolmuştur.

Mezun olduktan sonra Bitki Fizyolojisi Bilim Dalında akademik kariyer yapan Yener Okatan'a hayatı boyunca herkes "Yener Hoca" diye hitap etmiştir.

Akademik hayatı şöyledir:

02.11.1964'te Son sınıftayken Fen Fakültesi Genel Botanik Kürsüsüne asistan adaylığı kadrosuna atanmış. Mezun olunca askere gitmiş ve 01.10.1965 günü İstanbul Tuzladaki Piyade Okulunda askerlik hizmetine başlamış.

Piyade okulundan sonra 01.04.1966 günü Mardin'in Kızıltepe ilçesindeki 117. Seyy. J. Al. Komutanlığı, 2.Tab. 7. Bl. Komutan vekili olarak devam etmiştir.

01.09.1966 günü Teğmen olmuş ve bu vazifede iken yıllardan beri ağaçlandıramamış olan garnizonun ağaçlandırma sahasına diktirdiği binlerce fidandan, tek fire vermeden ağaçlandırmayı başarmıştır.

30.09.1967 günü terhis olmuş ve 18.10.1967 günü de İ. Ü Fen Fakültesinin Genel Botanik Kürsüsüne Asistan atanmıştır.

18.05.1974: tarihinde Doktora tezini savunan Yener, 1976 son baharında, Michigan Üniversitesinden, Prof. Dr. L. D. Noodén'in davetlisi olarak, Amerika'ya gitmiş ve orada Dr Noodén'in ekibiyle beraber bir yıl boyunca "Senesens" (Bitkilerin programlanmış ölüm süreci) konusunda araştırmalar yaparak Bitkilerin ömür uzunluğunu etkileyen faktörleri tespit etmeye çalışmıştır.

1978 yılında Doçent olmuş ve 11.12.1980 günü Doçent Kadrosuna atanmıştır.

31.12.1982 günü Fen Bilimleri Enstitüsünün Müdür Yardımcılığına atanmış ve bu görevine 13 yıl devam

etmiştir. Bu 13 yıl boyunca Fen bilimlerinin çeşitli dallarında hazırlanan lisansüstü tezleri okuyarak bilimlerin çağdaş durumundan haberdar olmuştur.

18.03.1983 günü Fen Fakültesi Dekan Yardımcılığına da Atanmış ve bu görevine de Profesör oluncaya kadar devam etmiştir.

1988 yılında Fransa’da Biyoenerjetik konusunda ihtisas yapmıştır.

1988 yılında Profesör olan Yener Hoca, 1994 yılından itibaren Edebiyat Fakültesindeki Bilim Tarihi Bölümünde Biyoloji Tarihi Dersini okutmaya başlamıştır. Ders notlarını hazırlarken, En eski zamanlarda Biyolojinin tıp ile birlikte mütalaa edildiğini görünce Tıp Tarihini de okumak zorunda olduğunu anlamış. Tıp Tarihini okurken Sıra İbni Sina’ya gelince, bir vesileyle İbn-i Sina’nın İmam Gazali tarafından kâfir ilan edilmiş olduğunu öğrenmiş. Bu sefer İmam Gazali’yi de tanımak istemiş. İmam Gazali hakkında okuduklarından, her kafadan ayrı bir ses çıktığını görünce bu konu da en doğru şahidin Kur’an olacağını düşünerek Kur’an’ın yaratılışla ilgili ayetlerinden başlayarak bilimlerle ilgili ayetlerinin tefsirlerini değil de kelimelerinin Türkçe karşılıklarını araştırarak okumaya başlamış ve Orta Çağ’da İslâm’ın neden ilerlemiş sonra da neden gerilemiş olduğunu bilimsel bakımdan da karşı konulamayacak kadar sağlam delillerle tespit etmiş ve bu konuda öğrenmiş olduklarını, “Müslüman Alimler Sustuktan Sonra” adını vermiş olduğu kitabında okurlarına sunmak istemiştir.

1996’da Harran Üniversitesine destek vermek üzere üç yıl süreyle bahar yarıyılarında her ay 1 hafta, Şanlıurfa’da misafir öğretim üyesi olarak ders veren Yener Hoca, 1999 yılından itibaren Tokat’taki Gazi Osman Paşa Üniversitesinde iki dönem Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığı, 1 dönem de Rektör Yardımcılığı ve Rektör Danışmanlığı yapmıştır.

Yener Hoca 45 yıl ayrı kaldığı Sivas'ı hiç unutmamış ve kendisi gibi Sivas'ın özlemini çeken İstanbul'daki Sivaslılara ummadıkları bazı sürprizler sunmuştur. Bunlar arasında Pendik tepelerinde varlığını keşfettiği madımak bitkisini varoşlarda yaşayan Sivaslı hanımlara haber verip onları sevindirmekle kalmamış, onlara toplattığı madımaıkları, Sivas Yüksek Tahsil Talebe Cemiyetinin faaliyeti olarak Hilton Otelinde düzenlediği yemekli toplantının mönüsünde 500 Sivaslıya pastırmalı madımak mıhlamasını da sunmuştur. Yener Hoca'nın diğer bir sürprizi de İstanbul'daki arkadaşlarına, Sebzeli Sivas Kebabını ikram etmesidir. Çok özel bir fırında pişirildiği için Sivas'tan ve Tokat'tan başka yerde yapılmayan bu kebabı pişirebilen bir fırın icat edip onunla yaptığı kebabı yakın çevresine ikram etmiştir.

Pendik Tepelerinden toplattığı madımaıkları Sivas Yüksek Tahsil Talebe Yurdunda arkadaşlarından bir grupla beraber ayıklarken...

1 Ekim 2005 tarihinde yaş haddinden emekli olan Yener Hoca, Sivas'a dönmüş ve dedesinden kalan Çiftliğine, planını çizip bir mimara onaylattığı evini yaptırmış ve yaz aylarında bahçesiyle meşgul olmuş. Dedesinden kalan çiftliğin suyu, mirasçılar tarafından paylaşıncı, hissesine serçe parmak tan bile küçük bir su kalacağını düşünen Yener Hoca, bahçesine diktiği fidanları sulayabilmek için Yıllardan beri kafasında taşıdığı otomatik bahçe sulama sistemini ve yer altına su damlatma düzenini icat ederek çiftlik evinin bahçesinde kullanmıştır⁷.

Şehirdeki evinin bir odasına kurduğu laboratuvarında kış aylarında bilimsel araştırmalarına devam etmiştir. Bu arada tesadüfün de doğa kanunlarından biri olduğunu ispat eden deney aparatını da tasarlayarak Ankara'daki cam ustalarına imal ettirmiş ve tesadüf olmadan kimyasal reaksiyonların gerçekleşemeyeceğini ispatlamıştır. Tesadüfün herkes tarafından bilinen sıradan bir fenomen olmasına rağmen bunun bir doğa kanunu olduğunu kimseden duymadığını ve okumadığını söyleyen Yener Hoca; "İnsanlar her şeyin yere düştüğünü Newton'dan önce de biliyorlardı ama yer çekiminin bir doğa kanunu olduğunu, elmanın yere düştüğünü görüp neden düştüğünü sorgulayan Newton keşfetmiştir." diyerek yaptığı keşfi önemsedini ifade etmiştir.

Yener Hoca, tesadüfün doğa kanunlarından biri olduğunu ispat etmek üzere bir laboratuvar aparatını icat etmesinden başka bir de küre şeklinde halı dokumak üzere bir tezgâh icat etmesi önemlidir. Bu tezgâhın ve Küre halının patentini de alarak her ikisinin de dünyada eşi benzeri olmadığını tescil ettiren Yener Hoca, küre halıyı ve dokuma tezgâhını Sivas'taki Atatürk Kongre ve Etnografya Müzesine bağışlamıştır.

Daha sonra geliştirdiği yeni bir tezgâhı da yaptıran Yener Hoca, o tezgâhı da Sivas Halk Eğitim Merkezinde açtığı, küre

⁷ Bu sistemin benzerini çok daha sonra başkaları da kullanmaya başlamıştır.

halı dokuma kursunda kullanarak, öğrenci yetiştirmiştir. Sonra da o tezgâhı Sivas Halı Müzesine bağışlamış ve orada da kurs vermeye devam etmiştir.

23.07.1970 gününde Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünün Ses Eğitimi (Şan) asistanı olan, Şaziye İlknur Erçelik Hanımla evlenmiş; bu evlilikten Murat (1971) ve Can (1975) adlı çocukları olmuştur.

Yener Hoca, emekli olduktan sonra Sivas'a yerleşmiştir ve halen Sivas'ta yaşamaktadır.

İlk şiirlerini Sivas Lisesinde Oben Güney adındaki arkadaşıyla beraber hazırladığı duvar gazetesinde okuyucularına sunan Yener Okatan, o şiirlerini daha sonra arkadaşlarıyla birlikte çıkardığı Pınar dergisinde de yayınlamıştır.

Sonraki şiirlerini yine Sivas'ta çıkan Su ve Ocak gibi dergilerde yayınlamaya devam etmiştir. O dönemde Sivas'ta iki kere karma şiir sergisine de katılmıştır.

Akademik hayatı boyunca da şiir yazmaya devam eden Yener Hoca, şiirlerinin bazılarını, Lisedeki Edebiyat Öğretmenlerinden Şair Halim Yağcıoğlu'nun önerisiyle "Kemalist Ülkü" dergisinde yayınlamıştır.

Sivas Lisesinin 100. Kuruluş yılı kutlamaları dolayısıyla, "Sivas Lisesinin 100.Yılından ANDAÇ" adını verdiği anı kitabını da yayınlamıştır.

Halim Yağcıoğlu, bu anı kitabını görünce çok duygulanmış ve Kemalist Ülkü Dergisinin, Kasım 1995, tarihli 325. sayısında (s. 17-19) "Çok Renkli Bir Çiçek" Başlığı altında bir yazı yazarak, okuyucularına Yener Okatan'ı tanıtmıştır.

Biz de genel olarak baktığımızda Yener Okatan'ı şairlik, bestekârlık, mucitlik, ressamlık, folklor, heykeltıraşlık, mimarlık gibi konularda amatör çalışmaları olan ve bunların yanı sıra Bitki Fizyolojisi bilim dalında Profesyonel

anlamda bilimsel araştırmalar yaparak, önemli bilgiler keşfetmiş bir kişilik olarak görmekteyiz (Bkz. Fotoğraflar).

Yener Hoca, müzik kabiliyetinin annesi tarafından geçtiği kanaatindedir. Çünkü baba tarafında müzikle uğraşan kimse yokmuş; ama annesinin dedesi olan Mahmut Hamdi Efendi'nin sesi çok güzelmiş ve Ulu Caminin müezziniymiş. Eskicioğlu sülâlesinden olan Sıdıka Hanım'ın beş oğlundan üçü (Sami, Yener ve Engür) müzikle meşgul olmuştur.

Yener Hoca, şiirin eski ve yeni biçimlerini denemiş, divan şiiri denemelerinde Osmanlı Türkçesini; çağdaş şiir denemelerinde ise Türkiye Türkçesini kullanmıştır.

SERBEST VEZİNLİ ŞİİRLER

ÖLÜRKEN

Bu sefer acemilik ettim
Bilmedim yaşamasını şu dünyada
Elbet bir daha yolum uğrar

(Bu şiir, Pınar dergisinde yayımlandıktan sonra Yener Okatan'ın arkadaşı Sezai Pınar, şiire nazire yazmıştır.

● * * *

ACEMİ

Bilmedin yaşamasını
Bilmedin sevmesini
Umutlanma bir daha gelirim diye
Dünyada bu döneçlik
Sende bu ahmaklık olduktan sonra
Bir değil bin daha gelsen
Ne çıkar serseri ozan

(Pınar dergisinin 2. sayısında yayınlanmıştır.)

MEZARCI

Buğday ekerler tarla tarla
Buğday biter
Nohut ekerler
Nohut

Hey mezarcı
İnsan ekersin öbek öbek

Ne biter

MEZARCI şiirine arkadaşı Tanzer Kozan Şöyle bir karşılık yazmıştır:

BİLİYORUM

-Sevgili Yener Okatan'a-

Buğday ekilince tarla tarla
Buğday,
Nohut ekilince
Nohut bittiğini biliyorum.

Biliyorum mezarcının
Öbek öbek insan ektiğini
Ve hayatın bittiğini
Biliyorum.

BÖYLEYİZ

Yatıyordum
Canım sıkıldı mezarımda
Kapının önüne çıktım şöyle bir
Fatiha okuyordu biri
Bizim komşuya
Evde yoktu seninki

ANADOLU'LU

Şoo tepeden getirmişler höllüğümü
Şoo bayırın yemliğı sebzem olmuş
Alıç kuşburnu yemişim
Anadolu toprağı çiğnemişim
Başa güreşirim düğünlerde
Muhallebiyi n'eylemişim

Yener Okatan'ın, Pınar Dergisiyle ve Anadolu'lu şiiriyle hatırası şöyledir:

“Pınar dergisini satabilmek için Belediye Gazinosunda PINAR GECELERİ düzenliyorduk. İçimizde profesyonel komedyenlerle boy ölçüşecek derecede komedyen arkadaşlarımız vardı. Milleti güldürmekten kırar geçirirlerdi. Şarkılarla Türkülerle milleti eğlendirirdik. Pınar gecelerine katılanlara bilet yerine Pınar Dergisi satardık.

PINAR Dergisinde yayınlanması için çok sayıda şiir gönderilirdi. Edebiyat öğretmenimiz de gönderilen şiirlerin seçimini bize yaptırırdı. Birgün, şiir seçimini İstanbul Pastanesinde yapmamızı önermişti. Cumartesi günü saat 14'te pastanede buluşacaktık. İstanbul Pastanesinin, Hükümet Meydanına bakan büyük bir penceresi vardı. Oradan geçerken içeride, fötr şapkalı kalantor tipli adamların oturduklarını ve bir şeyler yiyip içerek gazete okuduklarını görürdüm. Yirmi yaşındaydım; ama o yaşına kadar pastaneye gitmiş değildim. Orada ne yenir ne içilir bilmiyordum. Sözleştiğimiz saatte pastaneye gittiğimde arkadaşlarımdan Bedrettin Cömert'in de benden az önce gelmiş olduğunu görmüştüm. Garson da gelmiş emrimizi sormuştu. Bedrettin muhallebi istemiş, ben de muhallebi istemiştim. Garson gidince, “Bakalım, şu muhallebi dedikleri nevale nasıl bir şeymiş” demiştim. Bedrettin de yüzüme tuhaf tuhaf bakıp, ‘Ne nasıl bir şeymiş?’ deyince ‘Muhallebiyi diyorum.’ demiştim. Bedrettin: ‘Ne yani, sen bu yaşına kadar muhallebi yemediğini mi söylüyorsun?’ demişti. Sivas'ta muhallebiyi sütü olmayan anneler yapar bebeklerini muhallebi ile beslerlerdi. O çocuklar da biraz cılız olurlardı ve cılız çocuklara da ‘muhallebi çocuğu’ derlerdi. Muhallebiyi yiyince, evimizde muhallebinin neden pişirilmediğini de anlamıştım. Bizim evde aşırma kazanıyla yemek pişirilir, Her öğünde, ev halkıyla birlikte azap çoban derken 15-20 kişinin karnı doyurulurdu. Onlar çiftlikte çalışan insanlarımızdı. Onları muhallebi ile doyurmak

mümkün değildi. Tatlı yapılacaksa, un helvası yapılırdı o kadar. Bedrettin'in şaşkınlığı devam ediyordu. Ben de orada, 'Anadolulu' adlı şiirimi yazmıştım. O sırada Edebiyat Öğretmenimiz Nami Bey ve diğer arkadaşlarımız da gelmiş, şiirimi okumuşlardı.

Karma Şiir Sergisi

Nami Bey'in Başka bir ile tayin olması nedeniyle Pınar Dergisini artık çıkaramamıştık; ama Lisemize yeni atanan Edebiyat Öğretmenimiz Halim Yağcıoğlu ile, Müzik Öğretmenimiz Veysel Arseven ve Felsefe Öğretmenimiz Necdet Korkmaz Beylerin önderliğinde, 1959 yılda iki defa Karma Şiir Sergisi açmıştık. Şiirlerimizi kartonlara yazmıştık. Arkadaşlarımızdan Atıf Cengiz ve İbrahim Tunçdemir de şiirlerimizin bulunduğu kartonlara nonfigüratif resimler boyamışlardı. Şiir Sergisi Sivas'ta ilk defa açılıyordu. Veysel Bey'in seçtiği müziklerin eşliğinde gezilen sergimiz, ziyaretçilerin beğenisini kazanmıştı. Birinci Serginin açılışında bir kokteyl verilmişti. Bu yüzden Millî Eğitim Müdürlüğü öğretmenlerimiz hakkında soruşturma açmış fakat soruşturma sonunda olumsuz bir sonuç çıkmamıştı. İkinci Sergiyi açmamıza da kokteylsiz olmak şartıyla izin verilmişti. O sergilerin birinde, "Ne Yapmalı" adlı şiirim de vardı. Şiir Sergisini Babam da ziyaret etmişti. Sergideki şiirlerin her birini okuyor ve kendi düşüncelerini bana söylüyordu. Sıra "Ne Yapmalı" adlı şiirime gelmişti:

NE YAPMALI

Ocağı üfler yakarlar
Mumu üfler söndürürler
Bir ateş koydun bağrıma
Üflemek isterim
Söndürmek için

Ya yanarsa

Babam şiirimi okuduktan sonra bir hayli durgunlaşmış ve bana: “O ateş bağrındaysa oğlum, üflesen de yanar, üflemesen de” demiş ve kendi yazdığı bir beyti söylemişti:

*“Kerem bir Aslı yâr için yandı gurbette bir gece
Bense bir aslı olmayan yâre yandım senelerce”*

ANLAYAMADIM

Şu dünyada
Güya
Ben de yaşadım

Bir şeyler dönüyordu
Ama
Anlayamadım

AY TUTULUR

Bir
Tanrı
İki
Seninle ben
Aramıza dünya girince
Üç olur
O zaman
Ay tutulur

YAŞAMAK GÜZELMİŞ

Yaşamak güzelmiş
Öyle diyorlar
Güzel ya da çirkin
Neye göre dersin
Yaşamaktan başka
Ne biliyorlar

Şiir Sergisini gezen arkadaşlarından biri, “Ne yapmalı” adlı şiiri okuduktan sonra Yener’e “Aşk şiiri dedin mi, Nedim gibi, Karacaoğlan gibi yazacaksın. O ne öyle? Şiir dediğin ya heceyle ya da aruz vezniyle yazılmalı. Nedim gibi yazacaksan, yaz da görelim!” diyerek şiiri beğenmediğini ifade eder. Bunun üzerine Yener, o gece sırf laf olsun diye arkadaşının anladığı tarzda aşk temalı bir dördlük yazar. Halbuki bu, şaire göre şiir bozuntusudur, o yüzden adına “Sözüm Ona” başlığını koyar. Ardından da yine “Ne Yapmalı” ve “Anlayamadım” adlarındaki şiirlerini aruz ölçüsüyle yeniden yazıp ertesi gün “Yaz da görelim, diyordun. Gör bakalım.” diyerek şiirleri arkadaşına verir. Söz konusu şiirler şunlardır:

SÖZÜM ONA

“Aşk” yazınca şiir yazdın demektir
İşte şiir budur hayran olduğum
Hele bir de “gül ve bülbül” yazdıysan
İşte o andır perişan olduğum

NE YAPMALI

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Bir ateş koydun ki bağrım üstüne dağlar beni
Gör ne müşkül hale koydun ey vefasız yâr beni
İsterim ki üfleyip söndürmeli ol ateşi
Korkarım ki büsbütün parlar da dağlar nâr beni

ANLAYAMADIM

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Âlem içre kendimi bir nebze idrak eyledim
Cânımı Mevlâ'ya verdim cismimi hâk eyledim
Gerçi gördüm ki dönerdi muttasıl Çark-ı felek
Maksad-ı Âli n'olaydı hayli merak eyledim

Not: Yener Okatan'ın aruz vezinli diğer şiirleri için
“ARUZ VEZİNLİ ŞİİRLER” kısmına bakılabilir.

MEREKÜMDEN SEYRET GÜZEL SİVASI

Mereküm tarafından Sivas'ın görünüşü. En arkadaki sırada Gürleyük Dağı görülmektedir.

Haziran ayında henüz her taraf yemyeşilken, Sivas'ın bu manzarası çok daha görkemliydi. Fotoğrafta görülen yerleşim alanında, çevresinde kavak ağaçlarının bulunduğu bahçeler, bostanlar vardı. (Fotoğraf: Vedat Esen'den)

Yener Okatan, Sivas'a âşık bir şair ve bilim adamıdır. Sivas, düşüncelerinde ve duygularında hep ön plandadır. Yahya Kemal Beyatlı'nın "Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul" dizesi Yener'e ilham olmuş ve "Yahya Kemal bir de bu tepeden Sivas'ı seyretseydi!" demekten kendisini alamamıştır.

Bu konuda bir hatırası şöyledir:

"Yaz tatilinin başladığı günlerdi. Ahi Paşalar'dan Mustafa Hilmi Bey'in oğlu Ergün (Tanaydın) Ağabey, Mereküm Yaylasının, şimdiki Nuri Demirağ Hava Alanı civarında traktörle tarla sürüyormuş. Yiyeceğini içeceğini köyden

(Sarasan'dan) temin ediyormuş ama sigarası bitmiş. Şehre gelen birisiyle, "Acele sigara getirsinler." diye haber göndermiş. Yalçın (Tanaydın) da haberi alır almaz bir koli sigara alıp bana gelmiş: "Bunu senin bisikletinle Ergün Ağabey'e götürelim mi?" demişti. Hiç sorulur muydu? Bisikletle yola çıkmış, şimdiki Hayri Sığircı Caddesinin güzergâhındaki 'Sığır Yolağı'ndan⁸ ve Kese inişten⁸ Mereküm Yaylası'na doğru tırmanmaya başlamıştık. Ben daha önce bu yoldan Mereküm'e hiç çıkmamıştım. Mereküm'e çıktığımızda vakit ikindi idi. Yaylanın kuzeyindeki Yıldız Dağı'nın görünüşü her zamanki gibi muhteşemdi. Haziran Ayında yayla çiçeklerle bezenmişti. İkinci güneşinin altında Mereküm Yaylası'ndan Kızılırmak Vadisi'nin görünüşü de muhteşemdi. Aklıma Yahya Kemal'in 'Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul' dizesiyle başlayan şiiri gelmiş ve Yalçın'a; Yahya Kemal buradan Sivas'ı seyretseydi kim bilir neler yazardı demiştim."

O günden sonra Sivas için de şiirler yazmaya başlar Yener Okatan. Aşağıdaki şiir Sivas konusundaki ilk şiirdir. Şiirin başlığı "Bizim Kent" iken sonradan adını "*Sivas*" olarak değiştirmiştir.

SİVAS

Yollarında buğulanır çamurları
Kerpiç duvar dibinde güneşlerken insanlar
Bahar gelince Sivas sokaklarında
Çocuk kokar
Oyun kokar

Bir Gelin Ayşe'dir söylenir durur
Zara'dan türküler okunur
Âşık Veysel derler
Sazı kucağında
Dokunur

⁸ Kestirme yol.

Zehirdir gözleri güzellerinin
Bakınır kapıdan geri kaçar
Kaptırma gönlünü karışmam
Başına belâ açar

Ben güzeller gördüm Tekke önünde
Irmağa eğilmiş kilim yıkarlar
Ben güzeller gördüm Sivas İlinde
Adamı yakarlar

SİVAS GARINDA KIŞ GECESİ

Dışarda “Pu” desem yere düşmüyor
Üçüncü mevkinin salonundayım
Tahta kanepeler boylu boyuna
Uzaklar yakınlar koyun koyuna
Uykular gibi kuşlar tünüyor kirpiklerime
“Sıfır Bir” treni yolcularıyım

AŞAĞI MERDİVEN

Deli gün altında amansız iki ordu
Sararmış Mançurya'nın yüzü korkudan
Bütün dava ipek vergisi olmalıydı
Kuzey Çin'den, Güney Çin'den

Bir hipoje içine Oziris'e kavuşanlar
Duvarlarında kutsal kedi resimleri
Nil'in taşmasını beklemeliydi insanlar
Nil'in çekilmesini beklemeli.

Aşkımızı Etna demircileri dövecek
Prene ressamı çizecek resmimizi
Knossos bir daha çalkanacak Akdeniz'inde
Çeyizinde Anadolu olmalı Firig'iyle Hitit'iyle

Ben vurgunum eski zaman güzellerine
Aşk ne güzel yakıştırdı onlara
Ha Mecnun Leyla'ya vurulmuş
Ha Samson Dalila'ya

Ne çıkardı bilinmese uygarlık
Adını değiştirmeli geriliğin
Bir kağı arabası olmalı gıcır gıcır
En yüce uygarlık dediğin

KIRK BEŞ DERECE

Yener Okatan'ın aşağıdaki "Kırk Beş Derece" ve "O Benim" adlı şiirleriyle ilgili hatırası şöyledir:

"1958-1959 Ders Yılı'nın sonunda da birkaç dersten bütünlemeye kalmıştım; ama Gündönümü yağmurları yağmadan önce, tarlaları sürüp bitirmem gerekiyordu. İşten güçten başımı kaldırıp, bütünleme sınavlarına hazırlanamıyordum. Az bir uyku ile yetinip, gece gündüz tarla sürüyordum. Yiyeceğimi içeceğimi birileri getiriyordu.

Bir gün Sefer Ağa (Çiftliğin Kâhyası), uzaktan bana elini kaldırarak selâm vermiş, sırtındaki heybeyi tarlanın sınırındaki römorkun altına bırakıp gitmişti. Hava sabahtan beri yağdım yağacağım deyip duruyordu. Öğle vaktine kadar iyice ağırlaşmıştı. Sonunda yağmur sicim gibi yağmaya başlayınca römorkun altına sığınmıştım. Yağmur dinmek bilmiyordu. Acıkmıştım. Bakalım Sefer Ağa neler getirmişti! Heybedekileri çıkarmaya başlamıştım: ekmek, peynir, domates, kavun ve bir de 45'lik Yeni Rakı şişesinde, bir miktar rakı... Hepsini anladık da bu rakı da neyin nesiydi? Benim rakı ile ne işim olurdu? Sefer Ağa dersiniz, onun da rakı içtiğini, hiç görmemiştim... Her neyse, aklıma Orhan Veli'nin Şiiri gelmişti: 'İçmeyip de ne halt edeceksin?' Şişeyi açmış, ucundan ucundan derken bitirmiştim. İkinci olmuş yağmur hâlâ dinmemişti. Yamçıya sarınmış, yattığım yerden yağmurun yağışını seyrediyordum. Yağmur damlaları yere 45 derecelik bir eğimle düşüyorlardı. Acaba sarhoş olmuştum da ondan mı öyle görüyordum? Derken, kafamda yeni bir şiirin dizeleri istiflenmeye başlamıştı; ama yanımda ne kalem vardı, ne de kâğıt. Bir çöpü kullanarak römorkun çamuru kurumuş Jantına, şiirimi yazmıştım. Sızmışım...

Bir süre sonra Sefer Ağa gelmiş, boş rakı şişesini görmüş ve ayağıma dokunarak beni uyandırmıştı. Uyanır uyanmaz da ‘Rakımı niye içtin?’ demişti. ‘Senin rakıyla ne işin olur?’ diyerek şaşkınlığımı ifade ederken, ‘Kulağım ağrıyordu. Akşam yatarken rakı koyarsan iyi gelir dedilerdi. Bari dibinde bir az bıraksaydın’ demişti. Ben de bildiğimden değil ya, onu teselli etmek için, ‘Aman Sefer Ağa, iyi ki artırmamışım. Eğer rakıyı kulağına koysaydın sağır olurdun!’ demiştim...

Ağustosun son günlerine gelmiştik, harmanda çalışıyorduk. Bütünleme sınavlarının programı ilân edilmiş. Arkadaşım Hatay Tanaydın da bütünleme sınavının günlerini haber vermek için harmana gelmişti. Onu römorkun gölgesinde ağırlamıştım. Hatay, bütünleme sınavlarının tarihlerini yazdığı kâğıdı bana vermiş, ‘Sakin ihmal etme ha!’ diye de tembih etmişti. Römorkun gölgesinde uzanmış, dereden tepeden sohbete başlamıştık. Derken Hatay römorkun jantındaki yazıları görmüş ve ‘Burada ne yazıyor?’ diyerek okumaya kalkışmıştı. Oraya bir şiir yazdığımı hatırlamıştım; fakat tekerleğin ters duruşundan ve yazıların yıpranmış olmasından, bir türlü okuyamıyorduk. Okunabilen kelimelerden, şiirin tamamını hatırlamaya çalışıyordum.

Sonuçta okuyabildiğim ve hatırlayabildiğim kadarını, bütünleme sınavlarının tarihlerini bildiren kâğıdın arkasına, Hatay’ın kalemle yazmış adını da “*Kırk beş Derece*” koymuştum.

1958-1959 ders yılının sonbaharında, okullar açılmıştı. Edebiyat Öğretmenimiz Nevzat Nâmi Aygüven Bey başka bir ile tayin olmuş, Lisemize, Edebiyat öğretmeni olarak Mehmet Ali Yalçın Bey ile Şair Halim Yağcıoğlu Bey atanmışlardı. Lisemizin Müdürü de değişmiş, Mustafa Yenisey Bey’in yerine, Orhan Aydoğdu Bey atanmıştı. Yeni öğretmenlerimiz Sivas’a henüz alışıyorlardı. Pınar dergisini çıkaramamıştık ama Pınar’ı çıkaran arkadaşlarla beraber, ders yılının ilk şiir ve eğlence gecesini düzenlemiştik.

Gecede, her zaman olduğu gibi, öğretmenlerimiz ön sırada oturuyorlardı. Arkadaşlar da salonu doldurmuşlardı. Program başlamıştı. Şarkılar türküler derken, arada bir de yeni yazdığımız şiirlerimizi okuyorduk. Sıra bana gelince “*Kırk Beş Derece*” adlı şiirimi okudum.

KIRK BEŞ DERECE

Akşam bir göz attım mahalleye
Bizim ev komşununkine kırk beş derece
Yalnız bizimkiyle komşununki mi
Tüm evler caddeye kırk beş derece

Bak bir elma düştü ağaçtan
Benzemez Newton’unkine
Onunki dik düşmüş olmalı yere
Bunun düştüğü açı kırk beş derece

Elmayı mahalleyi n’eylersin
Mitili atmışız meyhaneye
Garson rakı getir orta masaya
Rakılar geliyor kırk beş derece

Salon alkıştan yıkılıyordu. Ben, selâm verip sahneden çekilirken, Müdür Bey sert bir ifadeyle beni yanına çağırmış ve yine sert bir ifadeyle “O şiiri yazıp bana getireceksin!” demişti. Müdür Bey’i tanımıyor, huyunu-suyunu bilmiyorduk. Otorite kurmak için miydi neydi, herkese çok sert davranıyordu. Öyle sert bir ifadeyle “O şiiri yazıp bana getireceksin!” demesini hiç hayra yormamıştım. Lise öğrencisinin rakı üzerine şiir yazmasını sakıncalı mı bulmuştu? Acaba hakkımda disiplin soruşturması mı açacaktı? Bu endişelerimden dolayı işi savsaklamış, şiiri Müdür Bey’e vermemiştim. Eğer bir disiplin soruşturması açılsa kendimi şöyle savunacaktım:

O BENİM

Kimi insan sarhoş olur
Kırar döker
Kınarım

Kimi insan sarhoş olur
Sayar döker
Dinlerim

Kimi insan sarhoş olur
Ağlar ya da güler hani
Severim

Kimi insan sarhoş olur
Olur'a
O benim

Yener Okatan'ın "Kırk Beş Derece" adlı şiiri ile ilgili bazı hatıraları vardır. Bunlardan ikisi şöyle anlatmıştır:

"Birgün Felsefe öğretmenimiz rahatsızlanmış okula gelmemişti. Ders boş geçiyordu. Benim de bir curam vardı; onu her zaman yanımda taşırdım. Cura ile türküler çalmaya başlamıştım. Arkadaşlar da bana eşlik ediyorlardı. Birden kapı açılmış, Müdür Bey sınıfa girmişti, ayağa kalkmıştık. Müdür Bey sert bir şekilde "Oturun!" demişti. Otururken curayı sıranın gözüne koymuştum. Müdür Bey sert bakışlarla sınıfı şöyle bir taradıktan sonra bana: "Sen gel bakalım." deyip gitmiş, ben de sınıftan çıkıp Müdür Bey'in peşine düşmüştüm. Makam odasına girince bana "Otur bakalım şuraya, O şiiri bana getireceksin dememiş miydin?" diyerek önüme bir kâğıt koymuş, "Yaz bakalım!" demişti. Şiiri yazıp verince, imzama da attırmış, "Hadi git şimdi" diyerek beni sınıfa göndermişti.

Aradan yıllar geçmişti. Yeğenim Hüseyin İlhami Okatan Fenerbahçe Lisesinde okuyordu. Birgün Lisenin Müdürü, “Okatan” soyadından dolayı Hüseyin’e “Yener Okatan ile akrabalığınız var mı?” diye sormuş; o da “Yeğeniyim.” demiş. Müdür Bey de bana selâm göndermiş. Yeğenim de Müdür Bey’in selâmını getirince “Müdürünüz kim?” diye sormuş ve Orhan Aydoğdu olduğunu öğrenmiştim.

Hanımla birlikte, Orhan Bey’i makamında ziyaret etmek istemiştik. Lisenin hizmetlisine Müdür Bey’in makam odasını sorunca, “Müdür Bey’in odası yukarıda ama kendisi şu an öğretmenler odasında” diyerek bizi öğretmenler odasına yönlendirmişti. Odaya girdiğimizde Orhan Bey ayakta, öğretmenlere bir şeyler anlatıyordu. Bizi görünce hemen konuşmasını kesip, “Bakın bakın kim geldi, kim geldi!” diyerek, koyun cebinden bir kâğıt çıkarmış ve “Hani her zaman okuduğum Kırk Beş Derece adlı şiir var ya; işte o şiirin şairi bu beydir.” diyerek boynuma sarılmıştı. Öğretmenler kadar ben de şaşırılmışım. Hanımla göz göze geldiğimizde, onun da gözlerinin yaşla dolmuş olduğunu görmüştüm...

İkinci hatırasını da şöyle anlatmıştır:

“Bir gece saat 2’de telefon çalmıştı. “Hayırdır inşallah!” diyerek ahizeyi kaldırdığımda, telefondaki ses ‘Yener, Yener!’ deyip duruyordu. ‘Kiminle görüşüyorum’ diye sorduğumda “Ben Akın Akın” demiş ve benden çok çok özür dileyerek bir şeyler anlatmaya başlamıştı. Sesi çok garip geliyordu. Eczacı Dr. Rüştü Akın Çubukçu Bey, Ankara Eczacılar Odası Başkanıydı ve en yakın arkadaşlarımdandı. Akın Bey de Kırk Beş Derece adlı şiirimi cebinde taşıyormuş. Ankara Eczacılar Odası bir Balo düzenlemiş. Akın Bey de Başkan olarak Baloda açış konuşması yaptıktan sonra, sözlerini Kırk Beş Derece adlı şiirimi okuyarak bitirmiş.

Eczacılar Odası'nın çıkardığı bir dergi varmış. O dergide görevli olanlardan birisi de o balodaymış. Akın Bey’e gelip, şiiri çok beğendiğini söyleyerek, kendisine vermesini rica

etmiş. Akın da vermiş. Adamcağız Eczacılar Odasının Dergisinde bu şiiri Oda Başkanımız Eczacı Dr. Akın Çubukçu'nun şiiri diye yayınlamış. Akın da bunu görünce beyninden vurulmuşa dönmüş; fakat ok yaydan çıkmış bir kere. Kahrolmuş. 'Vurmuş kendini rakıya.' Fital gibi sarhoş olmuş ve gecenin saat ikisinde bana telefon açıp durumu anlatarak özür dilemek istemiş. Olan olmuştu. Bu durumda Akın'ı teselli etmekten başka ne yapardınız? Akın'a 'Bunda üzülecek ne var kardeşim. Ben o şiirde 'Bizim ev komşununkine kırk beş derece' dememiş miydim? Sivas dediğin avuç içi kadar bir şehirdir. Herkes birbirinin komşusudur. Bizim ev sizinkine kırk beş derece olunca, sizin ev de bizimkine kırk beş derece olmaz mı? Bu durumda, o şiiri ha ben yazmışım; ha sen. Ne fark eder!' demiştim."

BABA

Yener Okatan aşağıdaki “Baba” şiirini Üniversite imtihanlarına gitmek için Sivas’tan ayrıldıktan sonra yolda yazmıştır.

Şunu da al oğlum
Harçlık edersin
Sağlam cebine koy
Düşürme sakın
Ceplerin delik mi iyice yokla
Aman oğlum
Yankesici çarpmasın
Varır varmaz adresini yazarsın
Arpayı satınca yine yollarım

ÖNCE BİZ GÜLDÜK*

Adam denizin dibinde sigara yaktı
Deniz bildiğiniz deniz
Sigara bayağı sigara

Önce kanun diye iyice bağırды
Sonra omuz verdi kilitli kapıya
Bir de baktı ki ohooo
Ne kilit ne kilit
Kapı bildiğiniz kapı
Kilit de bayağı kilit

Sonra ne yaptı yaptı oturdu
Newton'a ders verdi çekim kanunundan
Eh böyle olunca
Akan sular durdu
Elini uzattı denizden dışarıya
Cebinden kibritini sigarasını aldı
Adam denizin dibinde sigara yaktı

Deniz bildiğiniz deniz
Sigara bayağı sigara

* Bu şiirle ilgili olarak Cevdet Kudret Solok, Türk Dili Dergisinin 121. Sayısında "Cevkud" takma adı ile şu ifadeleri kullanmıştır:

" Konumuz şiirden açılmışken Sivas'ta yeni çıkmaya başlayan Ocak dergisinin 23.8.1961 günlü 1'inci sayısında, bugüne dek adını duymadığım bir şairin, Yener Okatan'ın, *Önce Biz Güldük* başlıklı şiirini de okuyucularımıza salık vermek isterim. Seveceklerini umuyorum. Acaba yeni şiir, İstanbul ve Ankara dışında, bugüne değin alışılmışın tersine olarak, taşra dergilerinde mi filizlenmeye başlıyor dersiniz?.." (Türk Dili, S. 121, Ekim 1961, s. 58-59.)

KAYIP ÇOCUK

Beyazıt meydanında gördüğü kaybolan bir çocuğun
halinden etkilenip şunu yazmıştır.

Kalabalık bir meydanda
Ağlayarak koşan çocuk
Dört yaşında ya var ya yok
Ümitlerin uzağında
Göz yaşları yanağında
Dünya yıkılmış başına
Sorma

DOLMABAHÇE SARAYI

Memleketi batıranlar
Bu sarayda
Yaşadı

Ülkeyi kurtaransa
Bu sarayda
Öldü.

BIG BANG'TEN BERİ

Fen fakültesinin ilk yılında Fizik Kimya Biyoloji (FKB) tahsilini yaparken fizik dersine gelen İsviçreli Ordinaryüs Prof. Dr. Kurt Züher ilk derste Big Bang olayından bahseder. Yener, bunun üzerine şu şiiri yazar:

Allah bir cevher yaratmış
Her şeyi ondan türetmiş
Kimileri buna “kozmogoni” der
Kimileri der ki “kader”
Kâinat böyle gelmiş
Bu minval üzere gider

TRAGEDYA

Hey Arşimet usta
Bu ne rezalet
Niye çırılçıplak bağıryorsun
Kendine gel
Aç avucunu
Ne buldun
Tas kurnada yüzüyormuş
Güldürme
Tas da yüzer
Var mı bunda keramet
Ah Athena⁹
Aklım sana emanet.

⁹ Athena: Yunan mitolojisinde zekâ tanrıçası.

YÖNTEM

“Güneş balçıkla sıvanmaz”
Üstüne beton dökmeli

Olmadı mı
Betona şap çekmeli

Olmadı mı
Karabiber ekmeli

Olmadı mı
Karga tüyü dikmeli

Olmadı mı
Varıp şekva etmeli

İNSAN OLMAK

Kimi lanetlemiş Tanrı
Şeytanı mı
Vay babam vay

Şeytanın işi yolunda kardeşim
İnsan olmak
Dile kolay

GALAT-I MEŞHUR

Güneş sabahları doğar
Akşamları da batarmış

Dinle külahım dinle

Güneşi kim doğurur
Ya bu koca Güneş nereye batar

Külahıma anlatsınlar

Laf ola beri gele

İÇTEN PAZARLIKLİ

Adam karşınızda ayakta durur
El pençe divan

Sanki
Saygısından

Bil ki
Çıbanı var

Ondan

İLGİLİ MAKAMA

Üniversitede görevli akademisyenlerden bazılarının yaptıkları işin mahiyetini anlamaması üzerine şu şiiri yazmıştır:

Karganın kağıya aklı ermemiş
Karga bu ya
Çıldırarak meraktan
Uyku tünek tutmaz olmuş
İnan ki

Ne yapsaydı
Kime sorsaydı garip

En iyisi
Öküzlere danışmış

Onların da umurundaydı sanki.

KENDİNİ BİL

Allah de
Orda dur
Ne inkâr et
Ne uydur
Her ne söylenmişse
Laf-ı güzafır
Gayri ne söylense
O dahi gaftır
Gücün yetiyorsa kendini tanı
Önce kendini bil
Doğrusu budur

HOROZ

Öt horoz
Öt ki
Güneş doğabilsin
Öt ki
Bu böyledir
Bütün doğa bilsin

Yükseklere
Daha yüksekler çık
Kabara kabara öt
Çırpına çırpına öt
İbiğin kızara kızara
Öt ki

Aldandığın
Aklına hiç gelmesin

ŞARLATANIN PROJESİ

Kalkıp Ay'a gidilecek
Gidiş-dönüş on kuruş

Ay'a kazık çakılacak
Kazık dahil on kuruş

Bir de urgan gerekecek
Aydan yere gerilecek
Parayı millet verecek
Gör bakalım n'olacak

ŞARLATANIN RAPORU

Vardım Ay'a kazık çaktım
Kazığa urgan bağladım
Ucunu dünyaya çektim
Ulu kavağa bağladım

Ay döndü urgan sarıldı

Sarıldı ha sarıldı
Gerildi

Gerildi ha gerildi
Koptu

Olacağı da buydu

UMARIM

Şunu iyi belle hey insan soyu
Kemalizm insanlığın onuru:

“Yurtta sulh cihanda sulh”
Bir şey anlatmıyor mu

Bak şuraya yazıyorum
Sana kalmış yorumu

Ama bugün
Vakit varken
Kıvançla

Ama yarın
Geç kalınca
Utançla

Ama mutlak bir gün
Anlarsın bunu

KEŞKE GÖZLERİNİ KAPAMASAYDIN

Orhan Veli, 10 Kasım 1950 tarihinde Ankara'da, Belediyenin açıp bıraktığı bir çukura düşmüş ve 14 Kasım'da İstanbul'da ölmüş, cebinden 28 kuruş çıkmıştı. Okatan da buna dair şöyle bir şiir yazmıştır:

Sen İstanbul çocuğusun kardeşim
Urumeli Hisarı'na oturursun keyfince
Gözlerin kapalı dinlersin
Bir uçtan bir uca İstanbul'unu

Sen İstanbul çocuğusun kardeşim
Gözlerin kapalı gezersin
Başından sonuna Beyoğlu'nu
Bilemezsin Ankara'nın yolunu

"Ankara'nın taşına bak" demişler
"Şu feleğin işine bak" demişler
Baksaydın da kaldırımın taşına
Düşmeseydin kör olası çukura

Bilemedin şurasında şunu
Yaşayıp da harcasaydın keyfince
Kırkbeşlikten arta kalan
Yirmi sekiz kuruşunu

ESKİ ŞARKI

Okatan, bu şiirinin hatırasını şöyle anlatmıştır:

“İstanbul’da kaldığımız yıllarda Sivas Lisesinde okumuş olan arkadaşlarımızla bir grup oluşturmuştuk. İstanbul’un ve hatta Marmara Bölgesinin en lüks lokallerinden tutunuz da en salaş meyhanelerine varıncaya kadar muhtelif yerlerinde her ay eşlerimizle birlikte toplanır hoşça vakitler geçirirdik. O toplantılardan birini de İstanbul Üniversitesi’nin Balta limanındaki sosyal tesislerinde gerçekleştirmiştik. O gün şöyle bir şiir yazmışım.”

Havada anason kokusu
Mangalda lüfer ızgara
Karşıda Kanlıca ki
Aksi düşmüş sulara
Ve eski bir şarkı misali
“Sen sanki baharın gülüsün”
Masamda

“TARİFSİZ KEDERLER İÇİNDE”

Yener Okatan, aşağıdaki şiiri yazmasıyla ilgili olarak şunları ifade etmektedir:

“İlkokulun dördüncü sınıfındaydım. Öğretmenimiz Makbule İzgi Hanım öğlenden sonraki ilk derste nemli gözlerle girmişti sınıfa. Son derece üzgün, tükenmiş bir hali vardı. Bize defterlerimizi açmamızı söyledi ve ‘Yazın’ dedi: ‘Orhan Veli amcamız öldü.’

Yıllar sonra sevgili eşimi kaybedince Orhan Veli’nin “Tarifsiz kederler içinde” deyişini ve öğretmenimin o tükenmiş halini hatırlamıştım”.

Yeni anlıyorum Orhan Veli’yi
Yeni anlıyorum öğretmenimi
Demek
Böylesi de varmış tükenmişliğin
“Tarifsiz kederler içinde”

İRÖNİ

“Dost dediğın kara günde bell’ olur”
Bilmez miyim
Ömür boyu şahit oldum
Kaç kere
Ölmeyegör
Düşmeye gör dostlarının eline
Üzülürler
Ama elden ne gele
Helalleşir götürürler
Gömerler
Karartını kaldırırılar
Acele

YERDE GÖKTE OYUNCAK

Okatan bu şiirini, Avrupa'da yapılan Koro Yarışmasında Altın Madalya alan küçük baldızı Seval (Erçelik) Köse Hanım'a armağan etmiştir.

Yeryüzünde bunca çiçek
Kimi açar kimi solar
Kim eker bunları kim sular

Benim olsa çocuklara veririm
Toplarlar

Gökyüzünde bunca yıldız
Kimi doğar kimi batar
Kim alır bunları kim satar

Benim olsa çocuklara veririm
Oynarlar

O KADAR

Bu şiiri, Beşiktaş'ın ligdeki durumuna üzülen, koyu bir Beşiktaşlı Prof. Dr. Dinçer Gülen Bey'i teselli için yazmıştır.

Galatasaray
Adı üstünde
Saray

Fenerbahçe
O sarayın bahçesi

Beşiktaş da
O bahçede bir taş

Saray harap olur
Bahçe tarumar

Taş yerinde ağırdır

O kadar

TÖVBE YA RABBİ

Babasına sordum
Allah bilir dedi
Çocuğuna sordum
Bildi
Ne demek bu şimdi
Tövbe Ya Rabbi

ATAM

Yener Hoca, yazdığı şiirlerini üçer beşer Kemalist Ülkü Dergisine gönderiyormuş. O yıllarda gazetelerde ticani tipli adamların fotoğraflarıyla birlikte, öldürülen aydınların haberleri yayınlanıyormuş.

Yener Hoca, Boğaz köprüsünden geçerken trafik tıkanınca sol tarafında kendisiyle aynı hızda duran bir arabada, ticani kılıklı adamların bulunduğunu görmüş. Onların önündeki arabanın arka camında da Atam İzindeyiz yazıyormuş. Bunu görür görmez bir şiir yazmış ve Kemalist Ülkü dergisine, gönderdiği şiirlerin arasında o şiiri de koymuş ama derginin şiir sayfasını hazırlayan kimse, onu bir şiire benzetememiş olmalı ki dergiye koymamış. Daha sonra onun da bir şiir olduğunu fark edince, derginin müteakip nüshasında onu siyah bir kare içinde yayınlamışlar.

ATAM
İzindeyiz
Peşimizdeler

Yener Hoca'nın en küçük baldızı Seval Köse Hanım, koro şefidir. Avrupa'da yapılan koro yarışmalarına katılır ve altın madalya kazanarak döner. Bunun üzerine Yener Hoca da daha önce yazdığı ATAM adlı şiirini tek mısra haline dönüştürüp, bu sefer de şöyle bir şiir yazmıştır:

Göğsümü kabartır özgür nefesim
Işığımız bıraktığın ilkeler
Evrende çınlıyor görkemli sesim

Atam izindegiz peşimizdeler

"Yurtta – Cihanda sulh" yüreğimizde
Yaktığın meşale hep elimizde
Hızla yürüyoruz biz yolumuzda

Atam izindegiz peşimizdeler

HECE VEZNİYLE YAZDIĞI ŞİİRLERİ:

TAHTA BAŞINDA

Bu şiir Yener Okatan'ın 'ın hece ölçüsünde yazdığı ilk şiirdir.

Bin dokuz yüz bilmem kaçın kışında
On beş ile on altı yaşında
Tip tip çocuklarla tahsil edindim
Terleye terleye tahta başında

Korkudan sararız kimi güz olur
Utançtan kızarır kimi köz olur
Bekleye bekleye kimi kız olur
Saçlar uzayınca tahta başında

Tahta başındaki bekler usanır
Bir çarpar beş böler ekler usanır
Sözü üçler beşler tekler usanır
Kimi bülbül olur tahta başında

Kiminin sözleri demeç kesilir
Kimi dilsiz kimi kekeç kesilir
Çoğunun bilgisi er geç kesilir
Saçmalayan olur tahta başında

Nihayet beklenen günler de gelir
Herkes kendisine bir meslek bulur
Ola ki birisi öğretmen olur
Karşına dikilir tahta başında.

KALE YOLU¹⁰

Kale yolu yokuştur
Allar giyin yakıştır
Kurban olam hanım kız
Bu ne biçim bakıştır
Güzelim meleğim
Yoluna öleyim
Bu ne biçim bakıştır

Kale başı düz olur
Üstünde havuz olur
Geçme kapım önün den
Eller görür söz olur
Güzelim meleğim
Yoluna öleyim
Eller görür söz olur

¹⁰ Yener Okatan, bu şiirini hicaz makamında bestelemiştir.

ACCIDENT DE MER

Yener Okatan, ortaokulda yabancı dil olarak İngilizceyi seçmiş. Çünkü babasının aldığı traktörün broşürleri İngilizceymiş. İngilizce öğretmeni de çok iyi öğretiyormuş İngilizceyi. Fakat, ders yılının ortasında, askere gidince, okulun yöneticileri öğrencilere ya Fransızca'yı ya da Almancayı seçmelerini söylemişler. Yener Okatan da Fransızca'yı seçmiş. Meğer, Fransızca öğretmeni de yokmuş ama, Kız Sanat Enstitüsünün "Dikiş Nakış öğretmeni" az buçuk Fransızca biliyormuş da onu görevlendirmişler. Yener Okatan, İngilizceden sonra Fransızca'yı hiç sevmemiş ve tahsil hayatı boyunca Fransızca, başının belâsı olmuş.

Neyse ki lisede Mümtaze Küçük Hanım'ın öğrencisi olmuş. O iyi bir öğretmenmiş. Yener Olatan, lisedeki her sınıfı iki yılda geçtiği için Fransızca'yı da öğrenmeye başlamış. Lisenin ikinci sınıfını ikinci kez okuyacakken Fransızca Öğretmeni değişmiş. Bu sefer Behice Hanımın (Başar) öğrencisi olmuş. Behice Hanım da iyi bir öğretmenmiş ama; öğrencileri durmadan azarlayan asabi bir hanımmış.

1 Mart 1958'de şiddetli bir fırtına yüzünden İzmit Körfezinde, Üsküdar adlı yolcu gemisinin kaptan köşkü uçunca, gemi kontrolsüz kalıp batmış ve yüzlerce öğrenci, İzmit Körfezi'nde boğulmuş. Yener Okatan da bunun üzerine Fransızca bir şiir yazmış; ama Behice Hanım'dan çekindiği için, şiirini kontrol etmesi için Mümtaze Hanım'a göstermiş. Mümtâze Hanım da "Hafta sonunda okurum." deyip cebine koymuş. Şiir şöyleymiş:

ACCIDENT DE MER

Aujourd'hui c'est Samedi
Tous camarades sont heureux
Mais hélas après-midi
Tous camarades **sont** malheureux

Car Üsküdar **s'**enfonça
Aux profondeur de **l'**eau
Cette accident nous laissa
Un souvenir **douloureux**

Yener Hoca hikâyenin devamını şöyle anlattı:

“Mümtâze Hanım Şiirimi düzeltip geri verince, şiirin başlığından itibaren tutar bir tarafının kalmamış olduğunu görmüştüm. Meğer “deniz kazası” ‘accident de mer’ şeklinde değil de ‘Accident maritime’ diye söylenirmiş vs.”

Yener Hoca bunları anlatınca, şiirde ne demek istediğini merak edip sormuştum. O da şöyle tercüme etmişti:

DENİZ KAZASI

Bu gün Cumartesidir
Arkadaşlar mutlular
Fakat öğlenden sonra
Hepsi mutsuz oldular

Zira Üsküdar (Gemisi)
Suların derinliğine gömüldü
Bu kaza bize
Acı bir hatıra bıraktı

Yener Hocanın anlatacakları bitmemiş. Şöyle devam etmişti:

“O günlerde Behice Hanım yine neye sinirlemişse, sınıfta bağırıp duruyordu. Bu arada hepimize: ‘Ütanın utanın! Başka sınıflardaki çocuklar, Fransızca şiir bile yazıyorlar.’ demişti. O şiiri benim yazdığımı arkadaşlarım biliyorlardı. Hepsi dönüp bana bakınca. Behice Hanım da bana: ‘Sen daha hâlâ ödevini yapmadın. Tarla sürüyorum diye beni kandıramazsın.’ diye bağırıyordu. Behice Hanım haklıydı. Bize Fransızca bir şiir yazdırmış, ezberlememizi istemişti. Ben de zaten hem okula devam ediyor hem de geceleri traktörle tarlada çalışıyordum. O nedenle hiç bir derse çalışmıyordum. İki yıllık olduğum için, geçen yılki bildiklerimle idare etmeye çalışıyordum fakat o şiir yeniydi. Ezberlemem lâzımdı. Tamamı üç kıta olan şiirin ilk kıtasını ezberleyebilmiştim. Tamamını ezberleyebilmek için besteleyip şarkı gibi söylemeyi düşünmüş, ilk kıtayı bestelemiştim. Sıra ikinci kıtadaydı; ama henüz bitmemişti. Behice Hanım’a dersimi çalıştığımı ispat etmek üzere. ‘İsterseniz söyleyeyim.’ dedim. O da bana bağırarak: ‘Söyleyecekmis. Laf. Söyle bakalım!’ deyince ben de arya şeklinde söylemeye başlayınca: “Tamam tamam. Kes!” demişti. Kes demeseydi zaten devamı yoktu...

Şarkımın notası da şöyleydi:

ÖLÜM

Yener Okatan babası A. Atıf Okatan'ın;

“Ölümü uyku sanıp
Yorulduğum da yattım say
Bir çukura saklanıp
Dostları arattım say”

Kıtasıyla başlayan şiirine şöyle karşılık vermiştir:

Ahirinde herkes yanına gelir
Ne arayan kalır ne soran kalır
Yaradan Hak böyle takdir eylemiş
Çimen olup nergis olup bittim say

YA SENDE BİR HAL VAR YA BENDE SİVAS*

Yener, İstanbul'daki tahsilini tamamlar. Sivas Talebe yurdundaki kilimiyle yatağını sarıp denk ederek Haydar Paşa'ya geçer. Doğu Ekspresiyle yola çıkar. Kayseri'yi geçtikten epeyce sonra Sivas'ın kokusun duyar ve:

Kayseri'den sonra tren ha bire yokuş çıkar
Hava gittikçe sertleşir, gittikçe Sivas kokar

der.

Tren Sivas'a varıncaya kadar saat ikiyi bulmuştur. Bir faytonla çiftliğe gitmek istemişse de, faytoncuyu razı edememiş. O da mecburen bir otele gitmiş. Resepsiyon memuru Yener'in kimliğini kaydederken Atıf Okatan'ın oğlu olduğunu görünce: "La sen Atıf Emmi'nin oğluymuşsun ya la! Niye evinize gitmiyon da otele geliyon?" deyince Yener'in içine bir gariplik çökmüş.

Sabahleyin yatak dengini otelde bırakıp, Sıcak Çermik otobüsü ile çiftliğe gitmeyi, traktörle de gelip yatak dengini almayı düşünüyormuş. Duraktaki görevli 'Çermik gideli yarım saati geçti' demiş, öğlen seferinin de bir buçukta kalkacağını söylemiş. Yener de yakındaki Cıbrırlar Parkı'na gidip vakit geçirmek istemiş. Garsondan bir çay istemiş. Garson, İlkokuldaki sıra arkadaşı Nadirin kardeşiymiş. Fakülteden yeni mezun olmanın heyecanı ile, arkadaşını merak etmiş ve Garsona Nadir'i sorunca aralarında şöyle bir diyalog başlamış:

–Nadir kim abi?

–Sen Arif değil misin?

* Gerek bu şiir gerekse "Mereküm", "Tevatürü de Gördük" ve "Gurbette Gamlanıp Durma Sivash" başlıklı şiirler birbirini tamamlayan şiirlerdir.

–Evet.

–İyi ya işte ağabeyini soruyorum. Nadir’i soruyorum.

–Benim abim yok ki.

–Özür dilerim. Ben seni Nadir’in kardeşi olduğunu sanıyordum...

Yener, otobüsün hareket saatine kadar, askerliğine karar aldırma işini halletmek üzere Askerlik Şubesine gider, Askerlik Şubesi, Mahkeme Çarşısındadır. Şubedeki kayıt işleminden sonra Kaleye çıkıp şehrin o muhteşem görünüşünü doya doya seyretmek ister. Kaleye doğru giderken şehrin son derece çirkinleşmiş olduğunu görür. (Zamanın Sivas Valisi, evlerin avlu duvarlarını yıktırınca kanatlı kapılar yok olmuş ve bütün çirkinlikler ortaya çıkmıştı). Kaleye çıkıp aşağıya baktığında, şehrin genel manzarasının aynen durduğunu gören Yener, Kale’den inip, bu sefer de Hacı Zahit Mahallesiine doğru giderek gençliğinin geçtiği yerleri de görmek istemiş. Giderken her yerde, evlerin avlu duvarlarının yıkılmış ve çirkinliklerin ortaya çıkmış olduğunu gördükçe içine hüznün doluyormuş. Tekke Önü’ne vardığında o güzelim tekke önünden hiç bir iz kalmadığını da görünce, geri dönmüş, çirkin çirkin sokaklardan geçerek Hükümet Meydanı’na doğru gitmiş. Otobüsün kalkmasına 40 dakika varmış. Vakit geçirmek için tekrar Cıbrılar Parkına gitmiş. Bu sefer Arif koşarak gelmiş, bir masayı ova ova silmiş ve Yener’e ‘Buyur abim’ demiş... Yener de yine bir çay istemiş. Garson da çayı getirince, boynunu bükerek, ‘Abi sen demin abimi niye sorduydun?’ demiş. Yener de “Hani senin ağabeyin yoktu! Öyle dememiş miydin?” deyince Arif; “Canım Abim, kusura galma. Demin ben seni polis sanmıştım. Sen giderken ustaya sordum. Usta seni tanıdı. Abimi hiç sorma. Şerefine yazık. O biçim yollara saptıydı. Beyaz miyaz işleri... Yakalandıydı. Hapishaneye düştüydü. Vallaha artık ben de bilmiyorum.” demiş.

Cıbrırlar Parkında otururken efkârlanır ve şunları yazar:

Niye garipsedin sen beni böyle
Yoksa beni tanımadın mı Sivas
Sende bir hal var ki doğruyu söyle
Yoksa değıştin de adın mı Sivas

Hani beni büyüttüğün eski ev
O kanatlı kapı nerededir şimdi
Hani keşik beklediğim kepenek
Kollarımı yoran güğümler nerde

Senin çocukların nerde mil oynar
Kış gelince nerde kızak kayarlar
Sarkmaz olmuş saçaklarından buzlar
O eski soğuklar ayazlar nerde

Tekke önü böyle miydi eskiden
Nerde yıkar hanım kızlar kilimi
Fadime Hala'yı nerde bulurum
Acep madımağı nerde toplar ki

Bulamadım sende eski havayı
Göremedim eski hüsnü kabulü
Parkında içerken bir bardak çayı
Bir tanıdık sima aradım Sivas

Bir kusur ettiysem bağışla beni
Unutmazlar gurbet ele gideni
Ben ki senelerdir görestim seni
Sana gönül verdim yâr dedim Sivas

El gibi sığındım otel odana¹¹
Kendi memleketim yad olmuş bana
Gurbete gittim de n'eyledim sana
Dönüşümde beni irdedin Sivas

Yüreğim göynüyor içerim dolu
Yine görünüyor gurbetin yolu
Çözemedim gitti ben bu müşkülü
Ya sende bir hal var ya bende Sivas

1965

¹¹ Sivas'tan İstanbul'a göçen ve Kapalı Çarşıda kuyumculuk yapan Millî Boksör Hüseyin Yıldırım Bey, Yener'in bu şiirini okumuş. Bir iş için Sivas'a gittiğinde bir otelde kalmış ve Yener'in bu şiirini hatırlayınca efkâr basmış. Bunun üzerine Sivas'a her gelişinde kendi evinde kalmak için, Hotel Nevv adını verdiği Oteli yaptırmış.

MEREKÜM

Haziranda Mereküm'e çıkanlar
Yayla gelin olmuş gidiyor beller
Yıldız Dağı haşmetine bakanlar
Geline toy düğün ediyor beller

Çiçekler içinde koca bir yayla
Sürüler yayılmış dört bir tarafa
Çobanların piri Hazret-i Musa
Vurmuş davarını güdüyor beller

Mereküm Yaylası yaylalar hası
Mereküm'den seyret güzel Sivas'ı
Görenler dağıtır kederi yası
Görmeyenler bu dünyayı dar beller

Coşkun sular akar ırmaklarından
Eriyip süzülmüş yayla karından
Bir yudum su içen kaynaklarından
Sanki ab-ı hayat tadıyor beller

Doğrusu can katar insan canına
Yeter ki rastlasın tam zamanına
Güzelim tabiat Yaradan'ına
Teşekkür borcunu ödüyor beller

Gardaş uzaklardan geliyor sesin
Taş yerinde ağır olur bilesin
Ne işin var niye gurbet eldesin
Gören de yurdunu yadıyor beller

YENER o yaylada yaylamak ister
Dostları misafir eylemek ister
Gerçi daha neler söylemek ister
Bilmeyen tevatür ediyor beller

TEVATÜRÜ DE GÖRDÜK

Dostlarım uydu da benim sözüme
Varıp çıktık Mereküm'ün düzüne
Nazar ettik örenine özüne
Ne bir gelin gördük ne de kız gördük

Yıldız Dağı kederine gömülmüş
Dağ düğün eder mi nerde görülmüş
O da bir vefasız yâre darılmış
Başında kar yüreğinde buz gördük

Hazret-i Musa'nın işi ne burda
Garibim davarı kırdırır kurda
Çimen çiçek göremedik bir yerde
Ne yana baktıysak kuru boz gördük

Davar dediğin de uyuz kıl keçi
Kısmış kuyruğunu üşümüş kıcı
Kırıla kırıla kalmış birkaçı
Ne bir sürü gördük ne de yoz gördük

Özlere varıp da baktık ırmağa
İrmağın da içi dolu kurbağa
Kıyısında birkaç tusuk tosbağa
Ne bir turna gördük ne de kaz gördük

Bir ayaz çıktı ki akşama doğru
Sen misin metheden beri gel beri
Temmuz ortasında sanki zemheri
Ne ilkbahar gördük ne de yaz gördük

OKATAN hicvetme kendi yurdunu
Hiç varıp sordun mu hal-ü derdini
Koyup giden unutuyor ardını
Sanma senin gibileri az gördük

GURBETTE GAMLANIP DURMA SİVASLI

Beri gel ki sana bir çift sözüm var
Gurbette gamlanıp durma Sivaslı
Düşünürsen her müşküle çözüm var
Yolunu yokuşa vurma Sivaslı

Duygusal bakarsan dünya işine
Çok yumruk vurursun kendi döşüne
Vakit kaybedersin boşu boşuna
Oturup ham hayal kurma Sivaslı

Kanatlı kapıya zerzeyi vurdun
Yollara dökülüp gurbete vardın
Madem istikbali gurbette gördün
Bildiğin yere git durma Sivaslı

“Gidemediğin yer senin değildir”
Madem gittin gittiğin yer senindir
Önce bu gerçeği içine sindir
Kendini iğreti görme Sivaslı

El oğlu bir burda bir Hind ü Çin’de
Ne gurbetlik duyar ne dert içinde
Her yerde işi var türlü biçimde
Sen kimseden geri durma Sivaslı

Dünya iş yerindir Sivas evindir
“Tütmez baca yanmaz ocak” senindir
Yatırım yap ev halkını sevindir
Şimdilik başka düş görme Sivaslı

Dünyada ne mamur ülkeler gördün
Yazık değil mi ki haraptır yurdun
Nemelazımcılık en büyük derdin
Hiç kendini mazur görme Sivaslı

Sivas Hizmet Vakfı yeni bir umut
Vakıfla birlik ol gayrıyı unut
Gücünün yettiği tarafından tut
Hizmet et ipe un serme Sivaslı

1987

İNKÂR

O günlerde bir gece, şöyle bir şiir daha yazmış, onu da muhayyer Kürdi Makamında bestelemiş:

Sen sanki bana el gibisin sanki o değilsin
Sen sanki benim sevmediğim özlemediğimsin

Yok sanki bizim bir anımız, anlamımız yok
Birlikte geçen yıllarımız hicranımız yok

Sen sanki benim sevmediğim, özlemediğimsin
Mademki bana el gibisin sen o değilsin.

MARDİN'İN EYVANLARI

Yener Okatan, askerlik hizmetini yaparken Mardin Şehrini gezmeye vakit ayıramaz. Terhisine yakın zamanda Komutan Vekilliğini yaptığı 7. Bölüğü Nazım Yenâl adında bir Jandarma Teğmen arkadaşına teslim edince, Mardin'i gezme fırsatını yakalar ve izlenimlerini şöyle dile getirir:

Mardin'in eyvanları
Oturur sultanları
İçlerinden biri var
Ha var le le le ha var
Öldürür heyranları lo
Öldürür heyranları

Kirpiği hilallıdır
Bakışı celallıdır
Korkaram elden uçar
Ha var le le le ha var
Ellere helalıdır lo
Ellere helalıdır

Gözleri giryandadır
Yüreği büryandadır
Belki bir dileği var
Ha var le le le ha var
Deyrülzafarandadır lo
Deyrülzafarandadır

HASRET TÜRKÜSÜ

Bir bahar günü, İstanbul Emirgan Korusu'nda gezerken,
Sivas aklına düşer ve şunları yazar:

Sivas ellerinde karlar erimiş
Kuru derelerim sellenir şimdi
Her bir yandan çaylar akmış yürümüş
Kızılırmak taşar del'lenir şimdi

Bahar gelir körpe çıkar dışarı
Kuytularda kalır dağların karı
Gurbet elde ben neyleyim baharı
Hasret içirimde göllenir şimdi

Hayalimden gitmez tandırın başı
Ya madımak pişer ya ekmek aşısı
Eski kilimlerin solgun nakışı
Gözümde allanır pullanır şimdi

Göresim geliyor gidemiyorum
Dağlarında davar güdemiyorum
Kaç yıldır bir ağaç budamıyorum
Kavaklar poyrazda sallanır şimdi

YENER OKATAN'ım kırık tekerim
Gurbet tarlasına hicran ekerim
Bağlamayı alır bir ah çekerim
Sazımda türküler dillenir şimdi

GURUBA DAL

Sahilde otur gruba dal akşamı dinle
Hicran bitirir her günümü böyle hüznüle
Çamlarda esen rüzgârı duy hüznümü dinle
(Çamlarda esen rüzgârı duy hüzzamı dinle)
Hicran bitirir her günümü böyle hüznüle

Yener Okatan bu şiirini Hüzzam Makamında
bestelemiştir. Notası da şöyledir:

SAHİLDE OTUR GURUBA DAL AKŞAMI DİNLE (Hüzzam Şarkı)

Usulü: Düyek

Söz ve müzik
Yener Okatan

SA HİL DE O TUR GU RU BA DAL (... SAZ ...) AK ŞA MI DİN LE (... SAZ ...)

AK ŞA MI DİN LE (... SAZ ...)

HİC RAN Bİ Tİ RİR (... SAZ ...) HER GÜ NÜ MÜ

BÖY LE HÜ ZÜN LE (... SAZ ...) HİC RAN Bİ Tİ RİR

HER GÜ NÜ MÜ (... SAZ ...) BÖY LE HÜ ZÜN LE

ÇAM LAR DA E SEN (... SAZ ...) RÜZ GA RI DUY (... SAZ ...) HÜZ

NÜ MÜ DİN LE (... SAZ ...) RÜZ GA RI

DUY HÜZ ZA MI DİN LE (... SAZ ...)

Sahilde otur gruba dal akşamı dinle
Hicran bitirir her günümü böyle hüznüle
Çamlarda esen rüzgârı duy hüznümü dinle
(Çamlarda esen rüzgârı duy hüzzamı dinle)
Hicran bitirir her günümü böyle hüznüle

VOLKSWAGEN'İN HİKAYESİ VE ÖVGÜSÜ

Yaz tatilini çocuklarıyla birlikte Sivas'ta geçiriyormuş. Çocuklarına Sivas'ı gezdirmek ve güzelliklerini göstermek istiyormuş ama ne yazık ki arabası yokmuş. O zamanlar Sivas'ta "Oto kiralama" sistemi de olmadığı için, ne yapıp yapıp bir otomobil almaya karar vermiş.

Tatil sonunda İstanbul'a döndüğünde, bir Profesör Hanım'ın yeni bir Volkswagen aldığını, eski Volkswagen'i de satışa çıkardığını duyunca, gitmiş müşteri olmuş. Anha minha derken, Volkswagen'i 500 liraya almış. Profesör hanım: "Eğer bir sorun çıkarsa filan tamirciye götür; o usta bu arabayı avucunun içi gibi bilir" demiş; ama bahsettiği tamirci İstanbul'un öteki ucundaymış.

Bir süre hiç bir sorun yaşamamış, ama bir gün arabayı çalıştıramamış. Mahallede bir Volkswagen tamircisi varmış, arabayı ona göstermiş. Usta ile yakın bir tanışıklığı yokmuş ama aynı sokakta oturdukları için birbirlerine yabancı değillermiş. Usta motorun kapağını açtığı sırada çırağı da yanındaymış. Kapak açılır açılmaz çırak: "Bu araba yemiş!" deyivermiş. Usta da çırağa sert sert bakmış. Çırağın ne demek istediğini sorduğunda Usta; "Hocam keşke bunu almadan önce bir baktırsaydınız." demiş. Profesör hanımın arabasına çok güzel baktığını bildiği için kimseye göstermeyi düşünmediğini söyleyince, Usta da başka bir şey söylememiş. Ama bu konuşmadan sonra içine bir kurt düşmüş. Bu olayı, Profesör hanıma anlatınca oda "Aaaaa! Senin haberin yok muydu?" deyip olanı biteni anlatmış: Meğer Yener Sivas'ta tatilini geçirirken, Profesör hanımın Volkswagen'ine bir tır çarpmış. Bereket versin ki kendisinin burnu bile kanamamış; ama araba hurdaya dönmüş. Tırın sahibi çok zengin biriymiş. Hoca hanımla sulh olmak için, ona yeni bir volkswagen almış; eski arabasını da toplatmış.

Hoca Hanım da ucuz pahalı demeden eski arabasını satışa çıkarmış.

Volkswagen, sonraki zamanlarda sık sık sorunlar çıkarmaya başlamış. Ona Kartal'daki sanayi sitesinde başka bir Volkswagen tamircisini tavsiye etmişler. O usta da "çıkma" parçalarla arabasını tazelemiş ve Arabanın elektrik tesisatını 6 volttan 12 volta dönüştürmüş. Fakat o zamana kadar arabasıyla yaşadığı olaylar unutulacak türden değilmiş. Boğaz Köprüsü'nü geçerken trafik tıandıkça başından geçen olayları hatırlamaya ve her biri için bir dörtlük yazmaya başlamış.

Birgün Tarabya'da debriyaja basınca, debriyaj pedalı yere düşmüş. Kurtarıcıya çektirerek, o civardaki bir Volkswagen tamircisine götürmüş. Pedalın yere düşmesinin sebebi, bağlı bulunduğu döşeme sacının çürüklüğüymiş. Döşeme sacına sağlam bir parça kaynatan usta Hocaya; "Bu arabayı elden çıkar gitsin. Bu arabadan hayır gelmez." demiş. Sonunda, bir arkadaşının aracılığıyla Volkswagen'i bir polis memuruna satmış. Satarken de arabanın son derece çürük olduğunu söylemiş; ama Polis memuru: "Volkswagen olsun da çamurdan olsun." demiş.

Volkswagen'i alan polis memuru 1 ay sonra telefon etmiş. Telefon da her nedense hayli parazitliymiş. Polis memuru: Volkswagen'in bir şeyi varmış, izniniz olursa onu almak istiyorum demiş. Arabanın her şeyini verdiğini söylediği halde Polis ısrarla bir şeyi varmış onu almak istediğini söylüyormuş. Yener hoca da "Gelin de görüşelim" demiş. Geldiğinde "Volkswagen'in bir şiiri varmış onu almak istiyorum" demiş.

ARABAMA ÖVGÜ

Bir araba aldım kırk yılın başı
Nesebi bellidir aslı Volkswagen
Ararsan bulunmaz başka bir eşi
Dünyada kesilmiş nesli Volkswagen¹²

Elden düşme aldım ben bu mereti
Baktım Volkswagen'e benzer sureti
Her parçası bir modelden iğreti
Şapkasının altı fesli Volkswagen

Meğerse bir tırın altında kalmış
O tarihten sonra olanlar olmuş
Çıkma parçalardan meydana gelmiş
Ol sebepten tıknefesli Volkswagen.

Kayıtlara göre otuz yaşında
Darbe yemiş izi kalmış düşünde
Felaket dolanır durur başında
Arkası duvara toslu Volkswagen

İçinin düzeni tam bana göre
Gerçi başım yüksek ön cama göre
Sağımda boşluk var sol yana göre
Ön koltuk arkaya yaslı Volkswagen

¹² O zamanlar kaplumbağa tipi artık üretilmiyordu.

Yokuşlarda tosbağayı geçiyor
Şaşal suyu gibi benzin içiyor
İnişlerde rüzgâr gibi uçuyor
İleriye dört vitesli Volkswagen

Radyosunda çalar hep “Kadere bak”
Stepne yamulmuş gayri yuvarlak
Ön lastikler tübles birisi kabak
Arka lastikleri mesli Volkswagen

Zavallının sönmüş gözünün feri
Geceleri yol göstermez feneri
Yola gitmek için kullanır beni
Farlarının camı puslu Volkswagen

Çamlıca’nın yolu hayli bayırdı
Çıktık ama balatayı sıyırdı.
Doğrusu bu: Allah bizi kayırdı
Benden gayri beş nüfuslu Volkswagen

Ne hikmetse frenleri tutmuyor
Tamire bakıma para yetmiyor
Bir kusuru var ki korna ötmüyor
Gayet şamatalı sesli Volkswagen

Gacur-gucur eder her bir köşesi
Öte mahalleden duyulur sesi
Hörbi’den¹³ ayrılmış yoktur neşesi
Egzozu dumanlı isli Volkswagen

¹³ Çizgi filmdeki “Volkswagen Kız”

Olur olmaz otolarla yarışmaz
Jaguarla yıldızı hiç barışmaz
Kolay kolay trafiğe karışmaz
Sağdan sağdan gider uslu Volkswagen

Sol kapı kapanmaz hızlı çekilir
Sağ kapıya asma kilit takılır.
Motor kapağına değnek dikilir
Gayet hararetle hırslı Volkswagen

İkide bir karbüratör tıkanır
Tamirci tayfası hep beni tanır
Çürümesin diye seyrek yıkanır
Boyası dökülmüş paslı Volkswagen

Motoru sağlamdır üstüne laf yok
Pazara çıkarsam müşterisi çok
Zengin satıcıyı az karnım tok
Aksesuarları süslü Volkswagen

Önüne briket bir duvar çıktı
Usulca dokundu, duvarı yıktı
Ön camı patladı canımı sıktı
Kazalara ihtisasslı Volkswagen

Debriyaj yerlere düşer mi? Düştü
Amanın başıma ne işler açtı
Bir polis memuru bir fiyat biçti
Böylece kapandı fasl-ı Volkswagen

Sonunda satmaya karar verince
Bir hüznü yaşadım inceden ince
Giderken egzozu düştü yerlere
Yadigar bıraktı hisli Volkswagen

Allah'ın sevgili bir kulu olsam
Nasip olsa yine Volkswagen alsam
Şu yalan dünyada Cenneti bulsam
Huri gibi hilal kaşlı Volkswagen

OKATAN bu işi iyi mi ettin
Asar-ı atiki bir pula sattın
Besbelli ki sen kendini aldattın
Ara da bul takma dişli Volkswagen

Yener Hoca, 500 liraya aldığı Volkswagen'i 5 yıl kullandıktan sonra 2.5 milyona satmış. Aldığı televizyonun taksitini ödemek için gittiği hemşerisi İhsan Akpınar'ın mağazanın önünde otobüsten inince, İhsan Bey, arabaya ne olduğunu sormuş, sattığını söyleyince de ne almayı düşündüğünü soran hemşerisine hanımına, çocuklarına ve kendisine birer çift ayakkabı aldığını söylemiş.

MİNYATÜR

Yıldız yokuşundan inerken baktım
Matrakçı Nasuh'tan kalmış manzara
Çınarların tepesinde gemiler
Hepsinin üstünde Hayırsız ada

Kız Kulesi eteğini toplamış
Dizlerine kadar girmiş sulara
Sabah vakti baharın ilk günleri
Harem ağaları derin uykuda

Kadıköy'den Hayrettin'e bir gemi
İskele sularda sancak havada
Geminin Kaptanı İncili Çavuş
Yolcuların hepsi Bekri Mustafa

DON-TİŞÖRT'ÜN HİKAYESİ VE DON-TİŞÖRT

Yener Hoca, Fen Bilimleri Enstitüsünde Müdür Yardımcısıyken, Enstitünün bütçe taslağını hazırlamakla görevlendirilmiş. Yener Hoca da kılı kırk yarararak bütçe taslağını hazırlamış. Maliye Bakanlığına gidip hazırladığı bütçe taslağını savunması gerekiyormuş. Maliye bakanlığının görevlisi taslağın maaşlarla ilgili bölümüne hiç dokunmayıp, diğer fasılların % 40 kadarını kırpmaya kalkışınca Yener Hoca da buna itiraz ederek “Bu taslağı hazırlarken piyasa araştırması yaptığını ve her fasla gerektiği kadar para koyduğunu söylemiş. Bunun üzerine görevli memur da “Ne yapalım paramız yok. Polislerimize kurşun geçirmez yelek alamıyoruz.” demiş. Yener Hoca da “O halde siz görevinizi yapıyorsunuz. Bütçe taslağı önünüzdendir. Benim burada bulunmamın manası yok. Müsaadenizle...” diyerek çıkıp gitmiş.

Gazetelerde hayali ihracat yapanların vergi iadesi aldıklarına dair haberlerin yazıldığı zamanlarmış. Hazırladığı “Bütçe Taslağı”nın kırılmasına canı sıkılan Yener Hoca da şöyle bir şiir yazmış:

DON – TİŞÖRT

Aradan seneler seneler geçti
Don Kişot’tan sonra geldi Don-tişört
Hayali ihracat çağını açtı
Ününü dünyaya saldı Don-tişört

Sırtında bir tişört kçında bir don
Aldığı kredi bilmem kaç milyon
Firma hayalidir fatura naylon
Hırsızlarla şirket oldu Don-tişört

Bir gün yaşıyor ki yoktur zevali
Umurunda değil milletin hali
Bostana dadanmış camuz misali
Serbest piyasaya daldı Don-tişört

Boşuna saklama sarı samanı
Çak kibriti ihraç eyle dumanı
Zaman “davul tozu” ihraç zamanı
İşin kolayını buldu Don-tişört

Vakitli vakitsiz kuşlar uçuyor
Sanma güz geldi de turna göçüyor
Leylek ihracatı kazı geçiyor
Milleti kaz gibi yoldu Don-tişört

İşine her türlü hileyi kattı
Aklına geleni hayalen sattı
Maliyeyi göre göre aldattı
Vergi iadesi aldı Don-tişört

Dünyada marifet buyumuş zahir
Testiyi kıran da dolduran da bir
Partinin lideri eyledi takdir
Milletin vekili oldu Don-tişört

OKATAN sözünü söyler geçersin
Dinleyen var mı ki bahis açarsın
İt yese kudurur zehir saçarsın
Sanma ki üstüne aldı Don-tişört

EN ACI GÜNÜM

Don-tişörtlerin cirit oynadığı ve dürüst insanlar için dangalak dendiği bir zamanda, hazırladığı bütçe taslağının kırılmasını bir türlü içine sindiremeyen Yener Hoca, iki şiir daha yazmış:

Bazı gün bayramdı bazı gün düğün
Bazı günü acı geçti ömrümün
Acı günlerimin en acısı da
Dangalaklığımı anladığım gün

CANBAZLAR

Ya Rab cambazlara verdin beratı
Onlar ipte oynar bizler şaşarız
Korkarım cambazlar geçer sıratı
Biz geçemez cehenneme düşeriz

EL ÂLEMİN GÖZÜ

Sen nihayet bir çift gözle bakarsın el âleme
Unutma ki el âlemin gözü senin üstünde

Yener Hoca, Ramazan günlerinde radyolarda yayınlanan “İftara doğru” adlı programların birinde Alâk Suresi’nin tefsirini dinlerken o surenin 2. Ayetinin yanlış tefsir edildiğini görünce, Kurandaki Yaratılışla ilgili ayetlerin orijinallerindeki Arapça kelimelerin Türkçe karşılıklarını ve ayetlerin gerçek anlamlarını öğrenmek ister. Uzun bir öğrenme süresinden sonra müfessirlerin biyolojiyi, bilmedikleri için ayetlerin manasını ve maksadını saptırmış olduklarını görmüş. Yener Hoca, bu konuda bana şunları anlatmıştır:

“Bu hatalardan belki de en ilkinin, son derece iyi niyetle de olsa, Bilal-i Habeşi tarafından işlenmiş olduğunu düşünüyorum. Rivayete göre Bilal-i Habeşi’nin sesi çok güzelmış. Peygamber efendimiz de Medine’deki mescidi yaptırınca Bilal’e, o güzel sesiyle müminleri namaza davet etmesini istemiş. Bilal de her halde İman ettiği Allah’ın her şeyden büyük olduğunu dile getirmek üzere irticalen ‘Allahu ekber Allahu ekber’ diye başlayan bildiğimiz ezanı okuyarak müminleri namaza davet etmiş. Bilal’in ‘Allahu ekber’ demekle Allah’ın, her şeyin büyüğü olduğunu ifade etmek istemiş olsa bile, ‘Allahu ekber’ demenin, İhlas suresinin 4. ayetine ters düşen bir ifade olduğunu fark ettim. Çünkü ‘Velem yekun lehu kufuven ehad’ demek ‘hiç bir benzeri olmayan tek varlık’ demektir. Hiç bir benzeri olmayan Allah için ‘ekber’ (En büyük) demekle bir kıyaslama yapılmış olmaktadır. Halbuki İhlas suresi 4. Ayetinin ifadesine nazaran Allah’ın hiç bir şeyle kıyaslanması mümkün değildir. Kıyastan münezzeh olması icap eder. Bu manzumeyi de bu düşüncemi izah etmek üzere yazdım.”

İMAN EYLEDİK ŞİRKİ YOK

İman eyledik şirki yok
Allah'tan başka biri yok
Sagiri yok kebirî yok¹⁴
Allahu ekber ne demek

Mahlûkat kıyas edilir
Sagir kebir ekber denir
Kabîlî kıyas değildir
Allahu ekber ne demek

Allah var mıdır yok mudur
Varsa bir midir çok mudur
“Bir” diyenlere sorulur
Allahu ekber ne demek?

Putlar vardı sagir kebir
Halil Rahman kırdı bir bir
“Ekber” derken maksat nedir
“Allahu ekber” ne demek

Nedir maksat nedir niyet
Nerde kaldı vahdaniyet
Sanki Allah bir kemiyet
Allahu ekber ne demek

“Allah birdir” İman budur
Herkesin maksudu O’dur
Ya bu çelpeşik laf nedir
Allahu ekber ne demek?

¹⁴ Allah'ın küçüğü büyüğü yok ki, en büyüğü de olsun.

Anladınız düşüncemi
Sürsün mü gafletin demi
Uyan ey İslam âlemi
“Allahu ekber” ne demek

Çok şükür ya Rabbi derim
Hamd ile tekbir ederim
Böyle der Kuran-ı kerim¹⁵
Allahu ekber ne demek

YENER OKATAN’dır adım
Tasrih-i iman muradım
Ben bu lafı anlamadım
“Allahu ekber” ne demek?

¹⁵ Kur’an’ın muhtelif ayetlerinde “Umulur ki şükredersiniz.” ve “Hamd, Allah’a mahsustur.” hükümleri vardır. Kur’an’a göre: Allah, hamd etmekle, şükretmekle tekbir edilir.

DARB-I MESELLER

“Kişi hırs ile kalkınca zarar ile oturur”
Bir darb-ı mesel de vardır pire yorgan üstüne

“Kanı kan ile yumazlar, kanı su ile yurlar”
Buncağızı bilmeyenler kan döker kan üstüne

Biliriz ki asla yakın hasıl olmaz zan ile
Yakinen bildiklerimiz müstenit zan üstüne

Hurufattan bir elif görünce mertek bellemiş
Konferans vermeye kalkar ilm ü irfan üstüne

Bir nota görmüş der akab çömçe zannetmiş adam
Amma kırk saat konuşmuş “şed araban” üstüne

Abuk subuk konuşana “izan ya hu” demişler
Döndürüvermiş lafını doğru hezan üstüne

“Selamettir sabredenin sonu demiş atalar
Selâmetlik dayanırmış iş bu mizan üstüne

OKATAN'ım oklarım hem doğrudur hem incedir
Umarım ki tesir ede saçma sapan üstüne

ADSIZ

Hey vatandaş vatandaş
Adam olmaya uğraş
Davar gibi tokuşma
İnsan gibi tokalaş

HAM SOFU

Ya Rab şeytanı anladık
Besmele çekeriz kaçır
Ham sofuya ne demeli
Niye bizi koydun naçar

FİZİK ÖTESİ

Fiziğin ötesi ötede kalsın
Berisini bilen beriye gelsin

BEN DE BİR ŞAİRİM HABERİN OLSUN

Ben heykeltıraşım haberin olsun
Çünkü göremezsın eserlerimi
Graniti yontar yere çakarım
Dünyanın çivisi çıkalı beri

Ben de bir ressamım haberin olsun
Keyfimce boyarım tuvallerimi
Deli işi derler eserlerime
Ustam kulağını keseli beri

Ben de müzisyenim haberin olsun
Dinleyen çıldırır eserlerimi
Dervişleri fırıl fırıl döndürür
Kamışlıkta rüzgâr eseli beri

Siyaset sanattır haberin olsun
Bırak konuşsunlar ileri geri
Acemisi kana boyar dünyayı
Ustası gösterir hünelerlerini

Ben de bir şairim haberin olsun
Boşuna yazmadım bu dizeleri
Herkes bir şekilde köşe dönüyor
Ben de böyle dönüyorum köşeyi

TANIŞ OLALIM DEMİŞ

*“Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim sevilelim
Dünya kimseye kalmaz”*
Yunus Emre

“Tanış olalım” demiş tanımamış da bizi
Derviş’e kendimizi tanıttık “insan” deyu
Mahlûkatın eşrefi bilsek de kendimizi
Bilginler tasnif etmiş “bir nevi hayvan” deyu

“Eşref-i mahlûkatın” okudum geçmişini
Habil ile Kabil’in inceledim işini
Kabil nefesine uyup öldürmüş kardeşini
Bir kenara çekilmiş hikmet-i Rahman deyu

Öğrendim ki kargaymış Kabil’in kılavuzu (1)
Bir atasözü vardır dinleriz kuzu kuzu (2)
Ol sebepten kollamak gerekir burnumuzu
Bu konuda işlemez mürur-u zaman deyu

Demek ki tarih boyu işlenen cinayetler
Hiç şüphemiz olmasın buna istinat eder
Elimizden ne gelir soya çektiyse eğer
Kaderimiz böyleyse halimiz yaman deyu

Bir kusurum olduysa umarım ki affola
Bunlar böyle yazıyor muteber kitaplarda
Vaktiyle Molla Kasım gelmişti ya cihana
Şimdi ben gelmişim YENER OKATAN deyu

YALAN DEĞİL DÜNYA FANİ DÜNYADIR

Bu dünyaya “Yalan Dünya” diyenler
Bu Dünya’yı Allah yaratmadı mı
Suyun içip ekmeğini yiyenler
Bu Dünya’yı Allah yaratmadı mı

İslâm âleminin gelmiş geçmiş
“Yalan Dünya” demiş lafın gelişi
Hiç yalan olur mu Allah’ın işi
Bu Dünya’yı Allah yaratmadı mı

Düşünmeden “Yalan Dünya” diyenler
Haşa, Yaradan’a yalancı derler
Bu lafın sonucu küfüre gider
Bu Dünya’yı Allah yaratmadı mı

Yaratıldın toprağından suyundan
Atomların alâk kuran soyundan¹⁶
Safsatayı defet küflü beyinden
Bu Dünyayı Allah yaratmadı mı

¹⁶ Okatan bu hususu şöyle açıklamıştır: Alâk Suresinin ikinci ayeti “O insanı alâktan yarattı.” der. Dilbilimciler, “alâk” kelimesinin anlamını “ilişen, yapışan, tutunan” diye açıklıyorlar. Müfessirlerimizden Süleyman Ateş de “Alâk” kelimesinin çoğul olduğunu, bu kelimenin tekilinin ise “alaka” olduğunu yazmıştır. İnsanın ve diğer canlıların temel maddesi olan DNA’nın yapı taşları, nükleotid denilen organik maddelerdir. Nükleotidler, birbirine bağlı olmadıkları zaman, cansız moleküllerdir; fakat milyonlarca nükleotidin birbirlerine fosfat bağlarıyla bağlanması (alâk teşkil etmesi) sonucunda meydana gelmiş (yaratılmış) olan DNA, canlı bir moleküldür. DNA’nın yapısındaki atomlar, toprakta ve suda bulunan atomlardır. DNA’nın yaşadığı ortama “sitoplazma” denir. Sitoplazmadaki atomlar da toprakta ve suda bulunan atomlardır. Sitoplazma ile DNA’dan oluşan temel sisteme de “protoplazma” denir. Protoplazma bir canlı hücrenin temel yapısıdır. Protoplazma aslında bir balçıktır; fakat adi balçıktan farkı, atomlarının arasında son derece düzenli bir alâk sisteminin kurulmuş olmasıdır. Şiirdeki “Senin atomların alâk kuran soyundan” dizesiyle kast edilen budur. Kâinata, “asal elementler” ya da “soy gazlar” denilen ve birbiriyle veya başka atomlarla aralarında alâk kurmayan, muallak atomlar da vardır. Bu atomların hiçbirisi, hiçbir canlının protoplazmasında bulunmaz.

Dünya fani, öte dünya ebedi
Kuran bize bunu böyle söyledi
Yaradan Hak böyle takdir eyledi
Bu dünyayı Allah yaratmadı mı?

Yaradan'ın sözü her dem yadımda
Ebediyen kalmak yok muradımda
Şükrederim attığım her adımda
Bu dünyayı Allah yaratmadı mı

Evet yalan değil fani dünyadır
Yalan başka fani başka manadır
Gafil beşer benim sözüm sanadır
Bu Dünyayı Allah yaratmadı mı

KIZILDAĞIN GEÇİDİNDE BİR PINAR

Kızıl Dağın Geçidinde bir pınar
Dünyada ne eşi ne benzeri var
Suyunun yarısı Kızılırmak'a
Yarısı da Fırat Nehrine akar

Kızıldağ'ın kaynaklarının suyu
Akar yamaçlardan çeşmeye doğru
Atlas Okyanusu Hint Okyanusu
İkisi de bu pınardan pay alır.

Selçuklu'dan kalmış nice eser var
Çağdaş Sivaslılar neyler ne yapar
İnşallah Valimiz işe el atar
Bir eser bırakır ve mazhar olur.

YENER OKATAN'ım kaldım çar naçar
Korkarım bu fikrim benimle göçer
Üstümde nergisler çiğdemler açar¹⁷
Çeşme projem de raflarda kalır¹⁸

¹⁷ Okatan, çiftliğindeki aile mezarlığına çiğdemler nergisler ekmıştır.

¹⁸ Yener Okatan, bu çeşmenin Yağdonduran Geçidi'ne inşa edilmesini hayal edermiş. Çeşmeyi Deliktaş'a giden yolun üzerinde boşa akan gözelerden beslemeyi düşünürmüş. Projesini ilk önce 1987 de, zamanın Valisi Fikret Lütfü Tuncel Bey'e anlatmış. Sayın Tuncel bu çeşmenin Kızıldağ Geçidi'ne inşa edilmesinin daha munasip olacağını söylemiş; ama tayin olup gitmiş. Okatan da projesini şiirle dile getirmiş. Okatan, o yıllarda İstanbul'da olduğu için Sivas'a her uğrayışında Valilerden bazılarına da bu projesinden bahsetmiş. Yağdonduran Geçidi'nin şehre daha yakın olmasından dolayı, bu çeşmenin Yağdonduran Geçidi'ne yapılmasını önerenler de olmuş. Sonunda Emekli olup Sivas'a yerleşince "Laf uçar yazı kalır." diyerek 09.05. 2008 tarihinde Vilâyet makamına bir dilekçe vermiş. Dilekçesi 25586 Numarayla kayda geçmiş, ama dilekçesine herhangi bir cevap alamamış. Bunun üzerine Çeşme için yazdığı şiirine son kıtayı da eklemiştir.

ÖMÜR BİR AN BİLE DEĞİL

Sevdiğim şu hayat saltanatında
Ömrünü kahırla geçirmeyesin
Kaptırıp kendini kedere gama
Hayatın tadını kaçırmayasın

Hayat bu zoru zor kolayı kolay
Başımıza gelir her türlü olay
Keder tümen tümen dert alay alay
Merasim geçidi geçirmeyesin

Sevdiğim sevdayı gösteriş sanma
Kurduğun hayale kendin inanma
Kapılıp şu bozuk sahte zamana
Yeğnilip özünü uçurmayasın

Özünü yüce tut özünden bile
Ne merhamet dile ne şefkat dile
Sevenden muhabbet gelir hal ile
Muhabbete paha biçirmeyesin

Melul olma ona dayanmaz özüm
Ben faniyim fani değildir sözüm
Bir gün savrulursa havaya tozum
Gam çekip içini geçirmeyesin

UMUT

Dermansız dertlere duçar olanlar
Nice na-çareden bir çare umar¹⁹

ZALİMİN VASIYETİ

Oğlum çok çektirdim ben bu millete
Ol sebepten lanet okurlar bana
Öyle bir şey yap ki kabrim üstüne
“Hay babana rahmet!” desinler sana

TEŞBİHTE HATA OLMAZ

“Teşbihte hata olmaz” diye işitmiş adam
Teşbih edeyim derken “çam devirir” aldırılmaz
Ona bir ders vermeli sırası geldi madem
Teşbihte hata olmaz yani hata kaldırmaz

¹⁹ Vecizenin sahibi Hippokrates'tir. Okatan, bu sözü manzumeleştirmiştir.

EŞREF-İ MAHLUKAT

Şu koskoca kâinatta ne var ne yok bilmezken
“Biz eşref-i mahlukatız” deyip gezdik dünyada

Demek bizmişiz öyle mi mahlukatın eşrefi
Bizimle mi sınırlıymış Allah’ın marifeti

Biz eşref-i mahlukatız diye diye şımardık
Nerde bir musibet varsa oralarda biz vardık

Yaptığımız şu vahşetler uyar mı şanımıza
Hiç durmadan giriyoruz acizlerin kanına

Hiçbir nasihat gelmiş mi bizden başka mahluka
Allah Kuran’ı göndermiş okuyup anlasana

Şu güzelim dünyayı mahvettik baştan başa
Hey eşref-i mahlukat (!) şerefle bin yaşa

YÖNETİCİLERE NASİHAT

Erbabı değilsen bırak şu sazi
Het-Höt ile düzen tutturamazsın
Kulak bükmenin de vardır endazı
Çok bükme tel kopar öttüremezsın

KURAL

İnsan hayaline sınır çizilmez
Lâkin kimi geniş kimisi dardır
O nedenle şu kural hiç bozulmaz
Her aptala kanan bir salak vardır

KİSMET

Kimi var unutulur yaşıyorken dünyada
Kimi var ölür gider unutulmaz yıllarca

KEPENEK SUYU

Ab-ı hayat gibidir Kepenek'in bir tası²⁰
Zemzemdir mübareğin uzaktan akrabası

SULHUNA GÜVENİLMEZ SALİH DE OLSA ADI

Sulhuna güvenilmez Salih* de olsa adı
Kuzu postu bürünmüş Karaali ahfadı
OKATAN gafil olma daim kolla kendini
Zira para etmedi Kemankeş'in** feryadı

KARAALİ VE DOĞRU ADAM

Karaali* çok aradı doğru adam bulmadı
Belki vardı doğru adam ona doğru gelmedi

²⁰ Kepenek, Sivas Valisi Süleyman Sami Kepenek'in 1928 yılında halkın hizmetine sunduğu kaliteli içme suyudur. Suyun kaynağı Tavra Boğazındadır. Bugün bu su, Sivas'ta akmamaktadır.

* Kemankeş Kara Mustafa Paşa'nın celladı Karali'nin soyundan olan Salih Karaali

** Yener Okatan'ın büyük büyük dedesi Kemankeş Kara Mustafa Paşa.

* Kıbrıslı Prof. Dr. Salih Karaali.

KANGAL İTİ

Nice kimselere asil dediler
Gördük her birinin rezaletini
Her olur olmaza asil diyenler
Zahir görmemişler Kangal İtini

BİLİM

Bilgilerin kaynağıdır kâinat
Kılavuz olmuştur karga Kabil'e
Her nesnede var binlerce hakikat
Bilim öğrenilir eşekten bile

KAHRAMAN ŞEHİTLERİMİZE

Yener Okatan, askerlik hizmetini yaptığı Kızıltepe'yi eşiyle birlikte 33 yıl sonra ziyaret eder. Orada duygularını dile getirdiği şiirini yazıp Alay Komutanına hediye eder. Şiir şöyledir:

Kanı topraklara dökülen şehit
Cepheler yarıldı haberin var mı
Cennet müjdeliyor Kitab-ı Cedid²¹
Vatan kurtarıldı haberin var mı

Bayrağa sarılmış kanlı tabutun
Eminiz Cennet'e yöneldi yolun
Senin o kahraman o yiğit ruhun
Kalbimde dirildi haberin var mı

Gökyüzünde perde perde ervahın
Ey şanlı şehidim kalır mı ahın
Cephede dökülen asil kanların
Hesabı soruldu haberin var mı

Vuruldun ömrünün ilkbaharında
Kanın çiçek çiçek yurt toprağında
Zafer sabahının al şafağında
Ay yıldız görüldü haberin var mı

Ne acıymış sana mezar kazması
Gözyaşımın sızım sızım sızması
Sevdiğinin al çiçekli yazması
Kabrine serildi haberin var mı

²¹ Tevrat için Ahd-i Atik; İncil için Ahd-i Cedid denilir. Okatan da Kuran-ı Kerim için "Kitab-ı Cedid" demiştir.

AĞIZ PAYI

Bir milletin içinde türlü türlü insan var
Vekillerini seçer parlamentoya sokar

O vekillerden biri nutuk irat eylemiş
Vekil bu ya bakalım millete ne söylemiş

“Başı açık kadınlar perdesiz eve benzer
Onlar ya satılıktır ya da kiralık” demiş

Usuldendir diyelim “Söz meclisten dışarı”
Nice evler vardır ki perdeleri kapalı
İçindeki kadınlar her an müşteri bekler

Konuşmayı bilmeyen bari bilsin susmayı
Boşboğazlık edenin budur ağzının payı

GÜLİBİK VE DİĞER DELİLERİMİZ

Sivas'ın delileri ile ilgili olarak Yener Okatan şu tespitlerde bulunur:

“İnsanlar, uzun süre gurbette kalınca memleketinin delilerini bile özlüyorlar. Bir gün eniştem, rahmetli Suzi Kömürlüoğlu Bey, bana bir fotoğraf göstermiş ve “Bunu tanıyor musun?” diye sormuştu. “Tanımaz olur muyum?” diyerek fotoğrafı almıştım. Rahmetli Mehmet Gülibik'in Cıbrılar Parkında çekilmiş bir fotoğrafıydı.

Fotoğrafı incelerken, gençlik yıllarımın Sivas'ı ve o zamanki Sivas'la ilgili nice anılar, gözümün önünden akıverdi. O zamanlar şimdiki Selçuklu Meydanı'nın bir kısmında Cıbrılar Parkı denilen bir park vardı. O parkın ortasında da bir havuz vardı. Havuzun da basit bir fiskiyesi ve şadırvanı vardı. Fotoğrafın Cıbrılar Parkı'nda çekildiği, Gülibik'in sağ tarafında görünen fiskiyeden anlaşıyordu.

Gülibik'i fotoğrafını Suzi Bey'den emaneten alıp, Gülibik'in resmi ile birlikte yazdığım şiiri de içeren bir tebrik kartı düzenlemiş; 500 adet bastırmıştım. Bayrama birkaç gün vardı. Adresini bulabildiğim ve tanıdığım Sivaslılara bu kartı göndererek, bayramlarını tebrik etmiştim.

Tebrik kartı ortadan ikiye katlanan türdendi. Kapağına Gülibik'in resmini koymuştum; altına da Gülibik'in “Eskiden yanlış söylemeye korkardık; şimdi doğru söylemeye korkuyoruz.” şeklindeki sözünü yazmıştım. Kapak arkasına “GÜLİBİK” için yazdığım şiiri koymuş; karşı sayfaya, bayram tebrikiyle ilgili cümleleri yazmıştım. Arka kapağa da Ahmet Sadi ağabeyimin Sivas Nüfus Müdürlüğünden temin ederek,

gönderdiği Gülibik'in kimlik bilgilerini kısaca yazmıştım. Kimlik bilgileri şöyleydi:

“Mehmetmet Gülibik, Sivas'ın Kızılırmak Mahallesi (Eski adıyla Çayırağzı Mahallesi) Hane No 258'de nüfusa kayıtlı, Köse Bekiroğulları'ındandır. Babası Mehmet Nuri Efendi, Annesi Muteber Hanım'dır. Hicri 1316 (M.1898) doğumludur. 18.04.1966'da bekâr olarak vefat etmiştir”.

Kimlik bilgilerine ek olarak, Gülibik'in fırın işçisi olduğunu belirttikten sonra “Genellikle çalıştığı fırının önünde odun yararken ya da Cıbrırlar Parkı gibi halka açık yerlerde dolaşırken, çalınan her havaya oynar, güler, güldürür, eğlenir, eğlendirirdi. Aklına gelen her konuda konuşur, etrafına toplanan kalabalığa veciz sözler söylerdi. Kimine göre deli, kimine göre veli, fakat şehrin önde gelenleri dahil, herkesin sevgisini kazanmış, nevi şahsına mahsus biriydi.” şeklindeki, birkaç cümleyle Gülibik' in kısa bir tanımını yapmıştım.

Bayramdan sonra, tebrik gönderdiğim hemen herkesten olumlu dönüşler almaya başlamıştım. Hatta bazı arkadaşlarım kartın fotokopisini çektilerip kendi tanıdıklarına gönderdiklerini söylemişlerdi. Gülibik için yazdığım şiir şöyleydi:

GÜLIBİK

Çoraktır toprağı kıraçtır amma
İnsan yetiştirir ilimiz bizim
Hal ü kıbalına bakıp aldanma
Hadimü'l hikmettir delimiz bizim

Herkes sever koklar aşılı gülü
Böyle gelmiş böyle gider ezeli
Cıbrırlar Parkı'nda Gülibik veli
Kuşburnu çalısı gülümüz bizim

Gülibik benim gençlik yıllarımda 50'li yaşlarındaydı. Onunla ilgili bazı olayları eskiden beri bildiğim gibi; bazılarını da tebrik kartı vesilesiyle anılarını anlatan arkadaşlardan dinlemiştim. Bunlardan birkaçını şöyledir:

1. Bir gün İstasyon Caddesinde gezinirken Tan Sineması civarında Gülibik ile karşılaşmıştım. Kendi kendine söylenerek geliyordu. Tam yanımdan geçerken “Eksiden yanlış söylemeye gorharuduh; şindik doğru söylemeye gorhuyoruh” dediğini duymuştum.

2. O zamanlar, Sivas'ta Tümen vardı. Cumartesi günleri öğlen vaktinde Tümen'in tam teşkilatlı bandosu, Kışla caddesinden Hükümet Meydanı'na doğru, marşlar çalarak iner; Hükümet Meydanı'nda İstiklal Marşı eşliğinde Bayrağımız göndere çekilir; Pazar akşamı da aynı şekilde bayrak gönderden indirilirdi. İşte bu günlerin birinde, İstiklal Marşı çalınmaya başlayınca, herkes selâma dururken Gülibik de oynamaya başlamış. Etrafındakilerin sert ikazları üzerine oynamayı bırakıp, o da herkes gibi kıpırdamadan durmuş. İstiklal Marşı bitip de herkes selâm durumundan çıkınca, Gülibik etrafındakilere:

-Niye beni gırmaştırmadınız lan, diye çıkmış.

Onlar da:

-İstiklal Marşına oynanır mı, deyince;

-Esas, İstiklal Marşına oynanır! İstiklal Marşına oynamıyacuğuh da neye oynıyacuğuh, demiş...

3. Bu İstiklal marşı olayını şöyle anlatanlar da oldu:

Gülibik'e;

-Sen her havaya ayak uydurabilir misin, diye sormuşlar.

O da;

-Yalnız İstiklal Marşı'na ayak uyduramıyorum. Ona da uydururum da gırmaştırmıyollar, demiş.

4. Belediye Reisi Rahmi Bey (Rahmi Günay), Hükümet Meydanı'nda Gülibik ile karşılaşınca, ona biraz harçlık vermek istemiş ve:

-Gülibik, hadi biraz oyna da eğlenelim, demiş. Gülibik oynarken, ahali de etrafına toplanıp seyretmeye başlamış. Gülibik oynarken, Rahmi Bey'e arkasını döndüğü sırada, etraftakilere:

-O da belliyor ki beni oynatıyor; hal bu ki ben onu oynatıyorum, demiş.

5. Gülibik ile sohbet etmek üzere evine bir dostu gelmiş. Hoş beşten sonra Gülibik adama;

-Bir adam nasıl ölür sana gösteriyim mi, demiş.

Adam da laf olsun diye;

-Göster bakalım; nasıl ölmüş, demiş.

Gülibik de:

-Aha beyle, diyerek sedire uzanmış, Kelime-i Şehadet getirip kendini bırakmış; sesini soluğunu kesmiş. Bir süre sonra adam:

-Eyi eyi! Gördük; kalk artık kalk, demişse de Gülibik uzanmaya devam etmiş.

Adamcağız Gülibik'in kolundan tutup çekerek:

-De hadi kalk yahu; yeter artık, diyerek Gülibik'i kaldırmak istemiş. Bakmış ki Gülibik sahiden ölmüş!

Birgün, hemşerilerimizden biri "Memleketin bir sürü derdi varken, senin gibi koskoca bir profesörün Gülibük'e-Mülibük'e şiir yazması hiç yakışık alıyor mu?" diyerek, bana takılmaya kalkışmıştı. Cevap vermedim ama bunun üzerine düşünmeye başladım. Sahiden de memleketin bir sürü derdi varken ve önümdeki işlerden başımı kaldıracak vaktim de yokken, beni Gülibik'e şiir yazmaya sevk eden ne olabilirdi? Aldığım olumlu tepkilerin sahipleri neden beni bu yönde eleştirmemişlerdi? Aslında uzunca boylu düşünmeye gerek

yoktu. Gülibik, bize sadece kendini değil; Sivas'ın geçmişteki bir dönemini hatırlatıyordu. O zamanki Sivas'ın lezzeti hepimizin zihnine kazınmıştı ve ortak yanımdı. Sadece Gülibik değil, Deli Bedir, Şekeroğlu, Luluğali, Sübüra'nın Kör Hafız gibi şehrin sosyal hayatını renklendiren daha nice delilerimiz vardı.

Gülibik

Öteki delilerimize gelince... Çocuklumn korkulu rüyası Deli Bedir ile Şekeroğlu ilk aklıma gelenlerdir.

Deli Bedir ve Şekeroğlu

Deli Bedir'den ödümüz kopardı. Aslında o bizi korkutmazdı ama nedense biz ondan çok korkardık. Zaman zaman ortalıktan kaybolsa da (Muhtemelen akıl hastanelerinden birine gönderilirdi.) bir süre sonra yine Sivas'a dönerdi. Sivas'ın o zamanki külhanileriyle düşüp

kalkan, şehrin önemli kişilerine rastladığı zaman da onlara saygılarını arz eden, külhani tavırlı bir kadındı.

Şekeroğlu, Mondros Mütarekesinden sonra, itilaf devletlerinin Osmanlı tebaasından olan Ermenilerden bir kısmının desteğini alan Fransız birliklerinin, Güneydoğu illerini işgale teşebbüs ettikleri bir sırada Sivas'ın da işgal edeceğine dair söylentiler yayılmaya başlamış. O yıllarda çok genç olan Şekeroğlu'nun, bu söylentiler nedeniyle asabı bozulmuş ve giderek akli dengesini kaybetmiş olduğunu söylerlerdi. Şekeroğlu'nun gözleri görmezdi. Elindeki bastonu ve başındaki fötr şapkasıyla çarşıda pazarda: "Cem olun ulan Fransızlar geliyor!" diye bağırarak dolaşırdı.

Onunla ilgili olarak, Hüseyin Yıldırım Bey'den dinlediğim bir anıyı sizlere aktarmak istiyorum: Akşam olunca Şekeroğlu; "Hamal hamal" diye bağırır; yardımına koşanlardan birinin koluna tutunur, evine giderdi. Bir akşam yine "Hamal hamal" diye bağırınca onu tanıyan Ermeni hemşerilerimizden biri, yardımına koşmuş. Şekeroğlu da elinden tutmuş; yürümeye başlamışlar. Bir süre gittikten sonra Şekeroğlu adama "Sen kimsin gardaş; adın ne?" diye sormuş. Adam da adının "Nişan" olduğunu söyleyince "Ulan namussuzlar! Siz hâlâ burada mısınız?" diyerek elindeki sopayla adamı dövmeye başlamış; elinden zor kurtarmışlar.

Paris'in Gambetta semtindeki "Père Lachaise" mezarlığında, Fransa'daki Ermeni Cemaati tarafından inşa edilmiş bir anıt vardır. Anıtın üzerinde "Bu anıt, Urfa'da, Ayıntap'ta Adana'da ve Maraş'ta Fransa için ölen Ermenilerin anısına dikilmiştir." şeklinde bir yazı mevcuttur. Bu anıtı görünce: Sen Osmanlı vatandaşı ol, seçtiğin temsilcilerinle Osmanlı Meclis-i Mebusanında ülke yönetimine ortak ol. Sonra da sırtına geçirdiğin Fransız üniformasıyla Osmanlıya karşı savaşırken geber. Ondan sonra da soykırım iddiasıyla dünyayı kandırmaya çalış.

Şekeroğlu'nun ve daha nicelerinin sefalet içinde hayatını geçirmesinin hesabını kim verecek?

Ermenilerin Père lachaise mezarlığındaki anıtı

Deli gönül delilerin delisi
Deli Bedir kadınlar külhanisi
Kulağımda Şekeroğlu'nun sesi
Deşme çingılanır külümüz bizim.

Hayriye Hanım

Milletimizin kendilerinden daha zeki ve muzip olan kimselere “Deli” demek gibi tuhaf bir adeti vardır. Bunun en yakın temsilcisi de Deli Hayriye’dir. Halkın ona “Deli” dediğine bakmayın; deli falan değildi. Aksine, gayet zeki ve çok muzip, sıra dışı kişiliği olan bir hanımdı. Hayriye hanımın muzipliklerinden birini anlatmadan geçemeyeceğim:

Eskiden yaz aylarında Sıcak Çermik bembeyaz çadırlarla dolardı. Birgün Hayriye Hanım, çadır komşusu birkaç hanımla birlikte, ortalıkta dolaşıp duran bir eşeğe güğümleri yükleyip; içme suyu getirmek üzere, Karlıpınar'ın yolunu tutmuşlar. Tepe Çermik'in bayırını aşip da Karlıpınar'a vardıklarında, pınarın buz gibi suyuna rakı şişelerinin gömülmüş olduğunu görmüşler. Hayriye Hanım, "Bu şişeler olsa olsa Kalın ırmağında balık tutan heriflerindir. Zıkkım içesiceler. Ben şimdi onlara rakının nasıl içileceğini gösteririm!" diyerek, yanındaki kadınlara; "Gızlar dutun şu eşeğin yularını; Gayım dutun; gırmaşmasın" diyerek eşeği zapt-u rapt altına aldıktan sonra, şişenin birini açmış. Eşşegin burun deliklerini parmaklarıyla sıkmış. Hayvancağız nefes almak için mecburen ağzını açmış. Hayriye hemen şişeyi eşeğin ağzına boşaltmış. Zavallı hayvan, acı zulüm, rakıyı yutmak zorunda kalmış. Arkasından ikinci şişeyi de içirmiş. Hayriye Hanım yapacağını yapmıştır. "Haydin gızlar, doldurun güğümleri de gidek." demiş. Dolan güğümleri eşeğin sırtındaki hurcun gözlerine yerleştirip çermiğin yolunu tutmuşlar. Tutmuşlar ya bu arada eşeğin kulakları da sarkmış, hallerinde acayıplikler görülmeye başlamış. Yularından çekerek, palanından ittirerek Tepe Çermik'in bayırına çıkmışlar. Bayırın başına çıkan eşek uzaktan çermiğin bembeyaz çadırlarını görünce durmadan anırmaya başlamış. Çifteler atarak kadınların elinden kurtulup; üstten aşağı dört nala koşan eşek, güğümleri de hurçla birlikte sırtından atmış. Yükünden kurtulunca, daha da bir keyifle, çadırların arasına dalmış. Bir yandan anırıyor, aynı zamanda sağa sola çifteler atıyormuş. Çermikçiler, "Bu eşek de nereden çıktı?" diye yakalamak istemişlerse de nafiye; eşeği bir türlü zapt edememişler. Sarhoş eşek çadırların arasında nara üstüne nara atıp, havalara çifteler savururken, iplerini koparmadığı ve yıkmadığı çadır bırakmamış.

Eskiler bilse de yeniler bilmez

Böylesi dünyaya bir daha gelmez
Hayriye Hanım'ı anmadan olmaz
Yoksa sarpa sarar yolumuz bizim

Laluğali

Hamamcıoğlu Ömer Efendi'nin kızı olan Babaannemin yeğenlerinden Fikriye Hanım, bana Laluğali (Laluk Ali) adında bir deliden bahsetmişti.

Laluğali, "R" sesini telaffuz edemez "L" olarak söyler. Hamamcıoğlu Un Fabrikasında çalışır. İşçilerden en irisi en güçlü kuvvetlisidir, ancak akıldan noksan biridir. Fabrikada çalışan diğer işçiler, ona olmadık şakalar yaparlar.

Bir gün ona; "Hamamcıoğlu Ömer Efendi, kızını sana verecekmış." demişler. Laluğali de "Kim diyor lan? O gızı alan kim?" demiş. Niye almak istemediğini sormuşlar. Ömer Efendi, kızını bana veliyolsa bunda ya bil bit yenüğü valdıl ya bil kesel gaçuğu" demiş. Laluğali'nin verdiği cevaba bakılırsa adamcağız pek o kadar da deli değildir.

İşçilerden biri Laluğali'ye; "Laluğali eşittin mi? Sen zemheride öleceğimişsin de cenazeni soğuk suyla yuyacaklarmış; öyle diyorlar." demiş. Laluğali de "Kim diyor lan, hele eyle bil poh yesinel de gölüyüm." demiş. Adam da "Yahu ne yapabilirsin? Ölmüş gitmişsin, elin tutmaz ayağın tutmaz" deyince Laluğali bir an düşünmüş ve sonra "Sövelim lan, val mı?" demiş.

Şu fani dünyada vade dolunca
Ecel dahi Zemheride gelince
Teneşirde suyu soğuk olunca
Mugassıla söver ölümüz bizim

Müfit Bey

Lisedeyken Şener Özer adında Yeniçubuklu bir arkadaşımız vardı.

Bir gün öğlen teneffüsünde, Şener Özer, lisenin bahçesine birini getirmiş, bize de Müfit Bey diye tanıtmıştı.

Müfit Bey, Gemerekliymiş, Yeniçubuk ile Gemerek birbirlerine çok yakın olduğu için Şener Özer, Müfit Beyi tanımış. Müfit Bey, Gemerek'ten Sivas'a gelmiş. Şener de onu, İstasyon Caddesinde gezinirken görünce, bizimle tanıştırmak istemiş.

Şener, Müfit Bey'e son derece saygılı davranıyordu, Müfit Bey'in Kore Gazisi olduğunu söyleyince bizde saygılı davranmış hatırını sormuştuk. Müfit bey de teşekkür ettikten sonra "İyi olmasına çok iyiyim de bir motosiklete ihtiyacım var ama param yok, alamıyorum. Kimseye de aldıramıyorum. Neden dersiniz, Gemerek'te beni deli belliyorlar da ondan." demişti. Motosiklete neden ihtiyacı olduğunun sebebini de şöyle açıklamıştı:

"Bizim köyün poyraz tarafında bir tepe var. Yazın harman savururken o tepe poyrazı kestiği için harman savurmanın tadı kaçıyor. Hesapladım ki, 30 metre tünel kazarsam. Tepenin merkezine varırım. Oraya dinamitleri yerleştirip ateşleyerek tepeyi darmaduman edip ortadan kaldırabilirim. Lakin dinamiti ateşleyince oradan kaçmam lazım. Onun için motosiklet gerekiyor." demişti. Müfit Bey'e saygımız daha da artmıştı. Onunla daha da ilgilenmek isterdik; ama zil çalmıştı.

"Bir düdük öttü de asker yürüdü
Kore dağlarını duman bürüdü"
İçlerinde Müfit Çavuş var idi
Kore'den geçtiydi yolumuz bizim.

Deli Yıldız

Delilerimizden biri de Kayserikapılı Yıldız adında bir gençti. Yıldız yaz-kış sırtında yırtık bir gömlekle dolaşan zavallının biriydi. Onun için yazdığım dörtlük de şöyledir:

Kayserikapı'nın Deli Yıldız'ı
Hiç mi sızlatmazdı vicdanımızı

Yırtık bir gömlekle kışın ayazı
Yok muydu bir partal çulumuz bizim

Âmâ Hafız

Delilerimizden biri de hafız idi. Gözleri doğuştan kör olmalı ki, ona da “Âmâ Hafız” derlerdi; fakat “Sübûra’nın Kör Hafız” lakabı daha yaygındı. Onu kızdırmak için, onun duyacağı şekilde ortalığa “Sübûra” diye bağırmak yeterdi. Sivas’ın en küfürbaz delisiydi. Birileri ona olmadık şakalar yapar; yakası açılmadık küfürler savurmasına sebep olurlardı. Onunla ilgili çok anı vardır; bazılarını yazıyorum:

1. Âmâ Hafız, zaman zaman, mevlithanlık yapardı. Mevlide başlamadan önce oturduğu yerden el yordamıyla etrafını yoklar, kendisine ikram edilen şeker selesini bulur, seledeki şeker fişeklerini de eliyle bir bir yoklar ve sonra okumaya başlardı. Mevrit okurken arada bir, şeker selesinin yerinde durup durmadığını da yoklamaya devam ederdi. Günün birinde, Âmâ Hafız Ece Mahallesinin camisinde mevrit okurken, muzibin biri şeker selesini durduğu yerden az öteye ittirmiş. Hafız, selenin yerinde olmadığını fark edince, mevrit okumayı kesip; “Sele nerde lan dürzüler!” diye bağırmaya ve küfür etmeye başlamış. Neyse; seleyi yerine koymuşlar da Hafız kaldığı yerden mevrit okumaya devam etmiş.

2. Âmâ Hafız, kimilerinin anlattığına göre, Aliâğa Camisinin minaresinde; kimilerine göre de Meydan Camisinin minaresinde ezan okuyorken, yoldan geçenlerden biri; “Sübûra!” diye bağırılmış. Âmâ Hafız da ezanı kesip, aşağıdaki adama bir güzel küfrettikten sonra, kaldığı yerden ezan okumaya devam etmiş.

3. Mahallenin muziplerinden bir grup, Âmâ Hafız’a; “Belediye Reisi senin Çayırağzı’ndaki tarlana kömüşleri koşmuş; sürüye sürüye tarlanı Çorağın Yazısı’na götürmüş, demişler. Âmâ Hafız da okkalı bir küfür savurduktan sonra; “Beni Reis denen o ırzı gırh herife götürün.” demiş. Hafız’ı reis diye birine götürmüşler. Hafız adama; “Sen kimin

tarlasını Çorağın Yazısı'na sürüttürüyorsun lan!" diyerek küfretmeye başlamış. Reis rolündeki adam da "Gusura galma Hafız. Herhalde bir yanlışlık olmuştur. Ben senin tarlanı eski yerine taşıttırırım." demiş de Hafızı sakinleştirmiş.

4. Birileri Âmâ Hafıza; "Niye evlenmiyorsun?" diye sormuşlar. O da soranlara küfrettikten sonra; "Dört kere evlendim; gelinlerin dördü de erkek çıktı!" demiş...

Bir de Sübüra'nın Kör Hafız vardı
Deli dersem tam yirmi dört ayardı
Ezan okur iken söver sayardı
İşte böyle idi halimiz bizim

GİDİŞAT GÖZÜME KÖTÜ GÖRÜNÜR

Yalanım var ise hedef et beni
Hedefte alnımın çatı görünür

Köylünün bütçesi damdadır damda
Köyü görünmeden otu görünür

Beş buçuk liraya sattım danayı
Yimbeşe vitrinde eti görünür

Kiminin gecesi sokakta geçer
Kiminin köşkünden yatı görünür

Kiminin doludur gardıropları
Kiminin donu yok götü görünür

Hazretin kapısı halka açıktır
Ve lakin kapıda iti görünür

İkisi de muzır bit ile pire
Pire hoplar kaçır biti görünür

Asalet taslayan hergelelerin
Emin ol her yerde potu görünür

Sürç-i lisan ettim kınaman beni
Gidişat gözüme kötü görünür

ÇELEBİLER

Eski Malatya Yolundan
Şehre doğru inerlerken
“Orda bir köy var uzakta”
Demiş Ahmet Kutsi Tecer
“O köy bizim köyümüzdür”
Demiş Saçlının Muzaffer
Böyle rivayet ederler
İşte o köy Çelebiler.

Mâna âlemine vardın varalı
Her gönülde saltanatın yurdun var
Sadık yârin seni sardı saralı
Umarım ne tasan ne bir derdin var

Yener Okatan - Âşık Veysel (1968)

BOTANİKÇİ

Her şeyin dili var bilene ayan
Az buçuk bilimle iştigalim var
Süleyman'dır kuşdilinden anlayan
Benim de otlarla hasb-ı halim var

OKUMASINI BİLENE

Ezelden beri böyledir
Şu gerçek iyi biline
İnsan kâinatı okur
Çevirir kendi diline

DÜNYA MUHKEM AYETLERİN DÜNYASIDIR

Dünya Muhkem Ayetlerin dünyasıdır bunu bil
“Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” ey gafil²²
Göklerdeki ve yerdeki ayetleri okuyup,
Bilgilen de, olma şu dünyada, âleme rezil²³

İSLÂM VE BİLİM

İslam dindir bilim değil
Kur'an bunu haber verir*
Bilim kâinattadır bil
Kur'an bunu haber verir**

*Allah Maide Suresinin üçüncü ayetinde “Bugün sizin için dininizi kemale erdirdim.” demiş, ilminizi kemale erdirdim dememiş.

**Alak Suresinin 1. Ayetinde “Yaradan Rabb’inin adıyla oku.” denmiş ve Enam Suresinin 101. Ayetinde “O göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısı.” denmiş.

²² Zümmer Suresi, 9. Ayet.

²³ Bakara Suresi, 85. Ayet.

ANLAŞILAN GAZALİ'MİZ AKLINI İNKÂR ETMİŞ

Yener Okatan, İmam Gazali'nin aklı dışladığı kanaatindedir. Bununla ilgili olarak büze şunları anlatmıştır:

“Gazali'nin *Üç Kova Su* hikâyesini bilmeyenler olabilir. Hikâye şöyledir:

Gazali demiş ki:

“Önünüze üç kova su koysunlar. Biri sıcak biri soğuk diğeri de ılık su olsun. Bir elinizi sıcak suya batırın. Eliniz o suyun sıcak olduğunu bildirir, aklınız da tasdik eder. Diğer elinizi soğuk suya batırın. Eliniz o suyun soğuk olduğunu bildirir, aklınız da tasdik eder. Bu vaziyette biraz bekledikten sonra, iki elinizi birden bulundukları sulardan çıkarıp ılık suya batırın. Şimdi bir eliniz bu suya sıcak derken öteki eliniz soğuk diyecektir. Bu durumda aklınız neye karar verecektir? Bir su, aynı zamanda hem sıcak hem de soğuk olabilir mi? İşte aklınız sizi buraya kadar getirir. Ondan ötesinde aklınız da şaşar. Onun için siz siz olun, aklınıza güvenmeyin.²⁴”

Bunu duyunca şöyle bir şiir yazmıştım:

Anlaşılan Gazalimiz aklını inkâr etmiş
Ona uyan ahalimiz aklını inkâr etmiş

Eloğlu da aklı ile bir alet icat etmiş
Hangi su kaç derece onunla tadat etmiş.

²⁴ Bu hikâye Muhlis Alçı'nın *Arayış* adlı kitabında da anlatılmıştır: Muhlis Alçı, *Arayış*, Anadolu Matbaası, İzmir, 1991.

İNCE DUDU

Yener Okatan, köylülerden türküler de derlemiştir. Aşağıda gençlik yıllarında derlediği Türkülerden birinin Lisedeki Müzik Öğretmeni Veysel Arseven tarafından yazılmış olan Notası görülmektedir.

Kimden alındığı: Yener Okatan

Nereli olduğu: Sivas, Hanağası Çiftliği

Yaşı: 19

Alındığı gün: 24.XII.1957

Kimden Öğrendiği: Çiftlikte çalışan köylülerden.

Ne münasebetle söylendiği: Köylüler bulgur çekerken, kadın ve erkek karşılıklı söyler. 6/8 ilk ölçüde olan bu türkü, önce bir kadın bir erkek tarafından söylenir. Her kıtanın ilk altı satırı böyle devam ettikten sonra, son dört satırı hep birlikte söylenir. Oynak ve neşeli bir havadır. (Derleyen Veysel Arseven'dir. Sehven "Arselen" yazılmıştır.)

Yürük Kadın Ağca Dudu Derleyen: V. Arselen

Hen - de - ği at - la - dın mı İn - ce du - dum yar yar
Çar - şa - fı kat - la - dın mı İn - ce du - dum yar yar
Oğ - lan der ki gel ge - zek İn - ce du - dum yar yar
Kız der ki çat - la - dın mı İn - ce du - dum yar yar
İn - ce be - le gü - müş ke - mer Ağ - ca du - dum yar yar

Hendeği atladın mı? (İnce dudum yâr yâr)
Çarşafı katladın mı? (İnce dudum yâr yâr)
Oğlan der ki gel gezek (İnce dudum yâr yâr)
Kız der ki çatladsın mı? (İnce dudum yâr yâr)
İnce bele gümüş kemer Ağca dudum yâr yâr

Kara tavuk uçuyor (İnce dudum yâr yâr)
Kanağını açıyor (İnce dudum yâr yâr)
Geçen yıl sevdiğim kız (İnce dudum yâr yâr)
Bu yıl benden kaçıyor (İnce dudum yâr yâr)
İnce bele gümüş kemer Ağca dudum yâr yâr

Bahçeyi güllendirir (İnce dudum yâr yâr)
Halsizi hallendirir (İnce dudum yâr yâr)
Dudumun güzelliği (İnce dudum yâr yâr)
Dilsizi dillendirir (İnce dudum yâr yâr)
İnce bele gümüş kemer Ağca dudum yâr yâr

Kara tavuk kaz gibi (Yandım gâvur gelini)
Kanatları saz gibi (Yandım gâvur gelini)
Dönüp dönüp bakıyor (Yandım gâvur gelini)
Nişanlı kız gibi (Yandım gâvur gelini)
Sarsam ince belini
İnce bele gümüş kemer Ağca dudum yâr yâr.

Kara tavuk tepeli (Derdim tekerlendi yâr)
Kulakları küpeli (Derdim tekerlendi yâr)
Evlenmeyen bekârlar (Derdim tekerlendi yâr)
Bu yıl kızlar şüpheli (Derdim tekerlendi yâr)
Öptüm şekerlendi yar
İnce bele gümüş kemer Ağca dudum yâr yâr

Karşıda çevirmeler (Ağca dudum yâr yâr)
İçinde koyun meler (Ağca dudum yâr yâr)
Ayrılmış kuzusundan (Ağca dudum yâr yâr)
O koyun denkli meler (Ağca dudum yâr yâr)
İnce dudum yâr yâr
İnce bele gümüş kemer Ağca dudum yâr yâr²⁵

MATEMATİĞİN ŞİİRİ

MATEMATİĞİN ŞİİRİ
$\frac{\sqrt{3,904576}}{\frac{3,952}{1,976} \times \sqrt{1,952288}} - 1 = 0$

BAL GİBİ

Matematikçiler bize sıkı tembih eyledi
Hiçbir zaman elma ile armut toplanmaz dedi
Biyologlar karbondiyoksitle suyu topladı
Glukoz meydana geldi her kes bal gibi yedi

²⁵ Veysel Arseven (Vasili Öküzçü, 1919-1977) *Biyografisi Makaleleri ve Müzik Eserleri*, Türksoy Yayınları, Ankara, 2004, s. 102-103)

TOPLAMA

Küçücükken bahçemizde
Elma vardı armut vardı
Toplardım yerdım

İlkokulda öğretmenım
Bana yalan söyledi
Elma ile armut toplanmaz dedi

ARUZ VEZİNLI ŖİİRLER

KÂİNATI TEKVİN ETMİŞ, İNSANA “OKU” DEMİŞ

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

İnsanı âkil yaratmış Rabbena halet nedir
Çün akıllı yaratıldık ya bu cehalet nedir
Kâinatı okuyanlar kesb-i ülûm eylemiş
Casiye Suresi üç numaralı ayet* ne der?

FUZULÎ’YE NAZİRE

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

“Bi vefâdır dâr-ı dünyâ kimseyi şâd eylemez”
Dâr-ı dünyâyı bilenler böyle bir laf söylemez
Bilmiyorsan bil Fuzûlî dâr-ı dünya böyledir
Her gelen koynuna girer kimseyi yad eylemez

* Casiye Suresi Ayet 3: “Şüphesiz göklerde ve yerde müminler için ayetler vardır.” der. Akıllı İnsanlar da göklerdeki ve yerdeki ayetleri okuyarak / idrak ederek bilgilenirler.

BU DÜNYADA NE YAŞARSAN YAŞADIĞIN KÂR İMİŞ

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Dâr-ı dünyâ derler idi ol hakikat dar imiş
Ahirette bir Cehennem bir de Cennet var imiş
Sen kılıp tuttun ki dünyada varaydın Cennet'e
Şol kıyamet kopmadıkça vardığın mezâr imiş

Sûfiler böyle demişler ümmet-i Müslüman'a
Çünkü böyleymiş bakınca şol görünen manzara
Sen haramdan kolla nefsini gerisin Hak bilir
Çünkü gelmişsin cihana her ne görsen kâr imiş

Herkesin ömrü baharla başlayıp devran sürer
Arkasından yaz gelirse güz gelirse ne keder
Ömrümüzün her gününün kıymetini bilmeli
Herkesin son mevsimi kış akıbeti kar imiş.

GETİRİR

Yener okatan, Mûr Ali Baba'ya ait olan şiirin bir beyitine nazire yaparak aynı vezinde ve kafiyebeş beyit olarak şu şiiri yazmıştır:

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

“Ben derem nûkhet-i zülfün getir ey bad-ı saba
O gider başıma sevda-yı perişan getirir”

Ben derem derdime dermanı ilet bad-ı saba
O gider üstüne hicran ile hüsrân getirir

Şu yanan gönlüme bir damla ferahlık dilerim
O gider yangını söndürmeye giryan getirir

Ben derim yâr ile vuslat ne zaman bad-ı saba
O gider sevdiğimin aklına nisyan getirir

Uyanır gafletimin affını Hak'tan dilerim
O dahi canımı cananıma kurban getirir

Yener Okatan, bu beşleme denemesini Saba makamında bestelemiştir.

SABA GAZEL

Ben derim nûkhet-i zülfün getir ey bad-ı saba
O gider başıma sevda-yı perişan getirir

Usulü: Aksak

♩ = 158

Söz: Mür Ali Baba ve Yener Okatan
Müzik: Yener Okatan

(... SAZ...) BEN DE RİM NÜK HE Tİ ZÜL FÜN GE Tİ REV BA
BEN DE RİM DER Dİ ME DER MA Nİ GE TİR BA
BEN DE RİM YA Rİ LE VUS LAT NE ZA MAN BA
ŞU YA NAN GÖN LÜ ME BİR LAH ZA FE RAH LİK

DI SA BA (..... SAZ.....) O Gİ DER BA Şİ MA SEV DA
DI SA BA O Gİ DER ÜS TU NE HİC RA
DI SA BA O Gİ DER SEV DI Gİ MİN AK
DI LE RİM O Gİ DER YAN Gİ Nİ SÖN DÜR

Yİ PE Rİ ŞAN GE Tİ RİR (..... SAZ.....) GE Tİ RİR (..... SAZ.....)
İ LE HÜS RAN GE Tİ RİR GE Tİ RİR
Lİ NA NİS YAN GE Tİ RİR GE Tİ RİR
ME YE GİR YAN GE Tİ RİR GE Tİ RİR

AH AH AH AH

(..... SAZ.....)

(... SAZ...) U YA NİR GAF LE Tİ MİN AF Fİ Nİ HAK TAN

DI LE RİM (..... SAZ.....) O DA Hİ CA - Nİ Mİ CA NA

Nİ MA KUR BAN GE Tİ RİR (..... SAZ.....) GE Tİ RİR (..... SAZ.....)

Ben derim nûkhet-i zülfün getir ey bad-ı saba
O gider başıma sevda-yı perişan getirir
Mür Ali Baba

Ben derim derdime dermanı getir bad-ı saba
O gider üstüne hicran ile hüsrân getirir

Şu yanan gönlüme bir lahza ferahlık diler im
O gider yangını söndürmeye giryan getirir

Ben derim yar ile vuslat ne zaman bad-ı saba
O gider savdıgımın aklına nişyan getirir

Uyanır gâfletimin affını Hakk'tan dileri m
O dahi canımı cananıma kurban getirir

Yener Okatan

ORDA FENNİN YAZDIĞI BİR MISRA-I BERCESTE VAR

Michigan Üniversitesinde yaptığımız bir deneyin fotoğrafıdır. Aynı tarlada aynı yaşta olan soya fasulyesi bitkilerinden, çiçekleri koparılanlar daima genç kalır. (Prof. Dr. Noodén'in arşivinden)

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Havsalası almaz asla şairin akla zarar
Orda fennin yazdığı bir mısra-ı berceste var
Sonbaharı gelmiş amma öteki mısraların
Mısra-ı bercestenin mevsimi hâlâ ilkbahar

TAŞLICALI YAHYA'YA NAZİRE

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

“Âdemoğlu âleme üryân gelir üryân gider”
Mısra-ı mezkûr ile şâir açık bühtân eder

Haydi üryân gelmiş olsun her gelen şu âleme
Bir kefen olsun sararlar kim demiş üryân gider

Fikr’olunmaz mı acep cümle şehidân-ı gazâ;
Elbiseyle defnolur şol Cennete zîşan gider

Kastedilen ten değil de can dahi olsa ne gam
Zırh-ı imâna bürünmüş bunca mümin cân gider

Gaflete düşmeye görsün âdemoğlu bâdehu
İlm ü irfânı gider ya korkarım îman gider

Hey YENER sen OKATAN’sın attığın oklar dahi
Korkarım varmaz hedefe her biri bir yan gider

KANUNÎ'YE NAZİRE

“Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi”

Her ne söylerse Süleyman söylemiş, “Kanun” demiş
Millet-i muti itaat eylemiş ayet gibi

Bilmeyen var mı cihanda sıhhatin kıymetini
Malumu ilan edersin sanki bir hikmet gibi

“Bî-günahım Hak bilir devletli sultanım baba”^{*}
Duymadım feryat cihanda böyle bir feryat gibi

Saltanatın uğruna sen boğdurup evlâdını
Yazdığın şu beyte bir bak arife nispet gibi

OKATAN gel yazma bunları göçüp gitmiş adam
Sen de malûmu yazarsın sanki marifet gibi

* Kanunî'nin boğdurduğu oğlu Beyazıt'ın babasına yazdığı şiirden bir dize.

“AĞLARIZ HATIRA GELDİKÇE GÜLÜŞTÜKLERİMİZ”

Yener Hoca, Mahir Baba'nın şiirinde geçen; “Ağlarız hatıra geldikçe gülüştüklerimiz” sözünden hareketle yazdığı aşağıdaki dörtlüğü Tahir makamında bestelemiştir.

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Bir hayâl oldu nihayet aşka düştüklerimiz
Şarkılar meşk eyleyip yarenle coştuklarımız
Ömrümüzün son demi bir mısra-ı bercestedir
“Ağlarız hatıra geldikçe gülüştüklerimiz”.

DİNDAR İLE DİNİDAR

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Dinidar'ın beynini görsen şaşarsın taş gibi
İşlemişler üstüne butlanı hattı mih ile
Kim hakikatı yazarsa dinidarın beynine
Suçlanır âsâr-ı âtîki harap etmiş gibi ²⁶

²⁶ * Bu dörtlüğü yazmaktan maksadını şöyle açıklamıştır:
“Oku” emriye başlayan Kur'an, inananlara “göklerde ve yerde eyetler” bulunduğunu da haber vermiştir. Şu halde inananlar, akıllarını kullanarak göklerdeki ve yerdeki ayetleri de okumakla mükelleftirler. O nedenle: “İtikatte aklın yeri yoktur.” diyerek, aklını kullanmayan ve aklını kullananlara da buğuz bağlayan kimselere dense dense “dinidar” denilebileceğini düşündüm. Dinidar kimselerin beynini, üzerine çivi yazısıyla batıl şeyler yazılmış asar-ı atik taşlara benzeterek, onlara hakikatı anlatmanın, asar-ı atik taşları tahrip etmek gibi telakki edileceğini vurgulamak istedim”.

TEVİLE HACET KALMASIN

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Öyle bir söz söyle ki teville hacet kalmasın
Eşref-i mahlûk isek Cibril'e hacet kalmasın²⁷
On sekiz bin âlemi halk eylesin Resul'üne
Ahiri kopsun kıyamet hiç alâmet kalmasın²⁸

İMAM GAZALİ

(Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün)

Câhile âlim görünmüş ârifin ma'lumları
Aklı başındaki birkaç âlime kâfir demiş
Ortaçağda üfleyip söndürmüş amma mumları
Ümmet-i Müslümanı ampule muhtaç eylemiş

²⁷ İsra Suresi'nin 70. Ayetinde "üstün kıldık" ifadesi vardır, "eşref" (en şerefli) ifadesi yoktur.

²⁸ Halkın inancına göre Allah'ın yarattığı âlemde 18.000 âlem vardır.

ENDERUNLU VASİF'A NAZİRE

(Mefâilün /Mefâilün /Mefâilün Feûlün)

“O gül endam bir al şale bürünsün yürüsün
Ucu gönlüm gibi ardınca sürünsün yürüsün”
Alıp aguşa bu çağında miyan-ı nazın
Saran ol serv-i kaddi Vasıf öğünsün yürüsün”
(Vasıf)

Acaba şal mı idi Vâsıf'ı divane kılan
O gülün gül yüzü gülzara görünsün yürüsün

Gülün endamını bir şala sarıp seyreden
Şaşarım aklına Lokman'a görünsün yürüsün

Açılan gülleri gül zarda görüp seyreden
Yüreği türlü fesatlıktan arınsın yürüsün

Bakalım razı mıdır gül alasın aguşuna
He mi vacip mi ki Vasıf'a öğünsün yürüsün

OKATAN vurma yeter Vasıf'a hayranları var
Hepinin defteri ahirde dürülsün yürüsün

Yener Okatan, Vasıf'ın ilk beytine kendinde iki beyit ekleyip elde ettiği dördlüğü de Nişabürek Makamında bestelemiştir. Şarkının güftesi şöyledir:

“O gül endam bir al şale bürünsün yürüsün
Ucu gönlüm gibi ardınca sürünsün yürüsün”
Gül müdür şal mı acep Vasıf'ı divane kılan
O gülün gül yüzü gülzarda görünsün yürüsün

HÜKÜM

(Uşşak İlahi)

(Mefûlû /Mefâilû /Mefâilû Feûlûn)

Âlemde bulundum bir ömür hükmümü yazdım
Halik var imiş söylediler haddimi çizdim
Her sırrını keşfetmeme hazır idi mahlûk
Halik'ı sezerdim de kesin keşfedemezdim

Tarif edemez Halik'ının halini mahlûk
Ger tarif ede gör nicedir her biri meşkûk
Ceht eyleyenin tarifi bil farzı muhaldır
Her kim ne dese gaflet eder Hakk'a taallûk

Âlimler oturmuş konuşur haddini bilmez
En çok bilen bildiği cüz cehlîni silmez
"Doksan dokuz esma"yı sayar ezbere zahit
Sorsam ne gariptir ki adam kendini bilmez

Ben kendini bilmez biriyim kendine bir sor
Gelmiş gelecek cümle beşer kavmine bir sor
Biz kendini bilmez beşeriz aşikâr amma
Allah adına hükmedenin haddi ne bir sor

BİR RESİM SERGİSİNDE

(Mefûlû Mefâîlû Mefâîlû Feûlûn)

Sonsuzluğun iksirini bulmuşsa da Lokman
Kaybettirivermiş onu derhal yüce Rahman
Her resmini tek tek süzerek inceledim de
Gördüm ki kayıp iksiri bulmuş gibi Ressam²⁹

BİLİM TARİHİ

(Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilûn)

Okusan sen de şaşarsın şu “Bilim Tarihi”ni
Nice cahillere “âlim” demişiz bilmeyerek
Şu fakir çöze de bir sırrını şol kâinatın
Biliniz ki gelecekte ona “cahil” denecek

NE YAZIK

(Feilâtûn feilâtûn feilâtûn feilûn)

Beşerin hal-i perişanını gördüm de yazık
Diledim ki iyi bir gün göre bir nebze yazık
Kiminin vahşet-i fennisini gördüm el aman
Kiminin gaflet-i fennisini gördüm ne yazık*

²⁹ Okatan, bu dörtlüğü, amatör ressam Hüveyla Erçelik’in gelirini Şehit ve Gazilerimizin Vakfına bağışladığı resim sergisini gezerken yazmıştır. 15. 06. 2012

MEHMET AKİF ERSOY'A NAZİRE

(Feilâtün feilâtün feilâtün feilün)

Mehmet Akif Ersoy

Yıkmak insanlara yapmak gibi kıymet mi verir
Onu en çolpa herifler de emin ol becerir

Sade sen gösteriver işte budur kubbe diye
İki ırgatla iner şimdi Süleymaniye'ye

Ama gel kaldıralım dendi mi heyhat o zaman
Bir Süleyman daha lâzım yeniden bir de Sinan
(Mehmet Akif Ersoy)

Şu Süleymaniye'nin haşmetini göstererek
Okudum manzumunu Akif'i tenkit ederek

Bana dersin yıkalım gel de Süleymaniye'yi
Bize yetmez iki ırgat ile bir kazma kürek

Düşün encamını bir kez çıkacak gailenin
Bize Karun gerekir nakt ile destek verecek

Bana dersin yapalım gel de Süleymaniye'yi
Cihanın en yüce sultanını fırsat bilerek

Konamaz tek taşı bünyad-ı Süleymaniye'nin
O Sinan yoksa Süleyman bile olsa ne gerek

MEHMET HAMDİ OKATAN

Mehmet Hamdi Okatan (1866- 1950)

Lebibe Okatan

Mehmet Hamdi Okatan, IV. Murat ve Sultan İbrahim'in sadr-ı azamlarından Kemankeş Kara Mustafa Paşa (1592-1644)'nın, 8. kuşaktan torunudur.

Kemankeş Kara Mustafa Paşa Arnavutluk'un Avlonya (Vlore) şehrinde doğmuş, devşirme olarak Yeniçeri Ocağına getirilmiş Kara Hasan Ağa'nın himayesine verilmiştir. İlerleyen zamanda Solak, Çorbacılık, Kul Kethüdalığı ve Sekbanbaşılık yapmıştır. Ok atmada çok hünerli olduğu için "Kemankeş" unvanını almıştır. IV. Murat tarafından Yeniçeri Ağalığına getirilmiş, daha sonra da Kaptan-ı Derya ve sadrazam olmuştur. Toplam, 5 yıl 4 ay süre ile Sadrazamlık yapmış; 1644'te öldürülmüştür.

Kemankeş Mustafa Paşa

Devlet hizmetinde önemli icraatlar gerçekleştiren Mustafa Paşa, 1622 yılından beri sürdürülen Osmanlı-İran Savaşları'nı sona erdirerek 15 Mayıs 1639'da Kasr-ı Şirin Anlaşması'nın imzalanmasını sağlamıştır. Sadrazamlığı sırasında ordunun güzergâhındaki arazilerden uygun yerler seçmiş, buraya hanlar yaptırmıştır. Bu hanlardan birisi de Sivas'ın ilçesi Yıldızeli'ndedir. Buranın eski adı Yenihan'dır. 1639-1640 yıllarında buraya iki büyük bir han, bir cami, iki mescit, bir hamam ve bir de sıbyan mektebi yaptırmıştır. Buraya bir de vakıf kurdurarak buraya yerleşenlerden vergi alınmamasını, askerlikten muaf tutulmasını sağlamıştır. Yenihan, 1650-1874 yıllarında Sivas'ın bir bucağı iken 1875 yılında ilçe haline getirilmiştir.

Okatan sülâlesinin bilinen ilk şairi Mehmet Hamdi Okatan'dır. Askerliğini de yaptıktan sonra 1880'li yıllarda, Yenihan'dan ayrılıp Sivas'a gelmiş; Tavra Boğazındaki Hamamcıoğlu un fabrikasının buğday mübayaasında eksperlik yapmıştır. Hamamcıoğlu Ömer Efendi'nin kızı Lebibe Hanım'la evlenmiş, bir süre sonra da fabrikanın yönetimini üstlenmiştir. 1903'te Sivas'ın 10 km. batısında bir çiftlik kurmuş, burada ziraat ve hayvan yetiştiriciliği ile meşgul olmuştur.

Yaz mavisiminde çiftliğinde kalmış; kış aylarını ise şehirde geçirmiş, burada çocuklarının tahsil görmelerini sağlamıştır.

Geçmişin hatıralarını zihninde her dem taze tutan Mehmet Hamdi, torunu Yener Okatan'ın bildirdiğine göre, ecdadından kalma Yenihan'daki çiftliğini yad edip gözyaşlarıyla meşhur "Zeynep bu güzellik var mı soyunda" diye başlayan türkünün ezgisiyle şu türküyü okurmuş:

*Çamlıbel'in ırmakları taşıdı mı
Lale sümbül mor menevşe açtı mı
Ezel bahar yaz aylar'erişti mi
Meleşir kuzusu o yaylaların*

*Çamlıbel'in yaylaları otl'olur
Malınan davarı gayet sütl'olur
Balınan kaymağı pek nezzetl'olur
Meleşir kususı o yaylaların*

Mehmet Hamdi Okatan'dan tespit edebildiğimiz yegâne
şiir / türkü budur.

HÜSEYİN HÜSNÜ HANAĞASIOĞLU

Hüseyin Hüsnü Okatan (Hanağasioğlu)
Karayolları Mühendisi (1904 - 1981)

1904'te Sivas'ta doğmuştur. Mehmet Hamdi Okatan'ın ortanca oğludur.

Hüsnü Hanağasioğlu, karayolları Genel Müdürlüğünde çalışmıştır.1981 yılında Kadıköy'de vefat etmiştir. Çocuğu yoktur.

Vefatından 10-12 yıl öncesine kadar Hüseyin Hüsnü "Okatan" olan soyadını, mahkeme kararıyla değiştirerek "Hanağasioğlu" soyadını almıştır. İlk eşi Makbule Hanım vefat ettikten sonra Gazeteci-yazar Rauf Tamer'in Annesi

olan Rayiha Hanım'la evlenmiştir. Vefat haberini gazetesinden Rauf Tamer vermiştir. Yeni soyadını kimsenin bilmemesinden dolayı Kadıköy'deki Osman Ağa Camisindeki cenaze namazına çok az kişi katılmıştır.

"Şiir Aşkın Külüdür"³⁰ adlı kitabın hakkında şöyle bir bilgi vardır:

Hüseyin Hüsnü Hanağasıoğlu'nun Süleyman Gündüz Günyüz ile 1969'da Ankara'da müştereken yayımladığı "Şiir Aşkın Külüdür" adlı 50 sayfalık bir kitabı vardır. Kitabın 29-50 sayfalarında Hüseyin Hüsnü'nün şiirleri vardır. Kitabın 29. sayfasında şu bilgiler yer almaktadır:

"Hüsnü Hanağasıoğlu, 1904'te Sivas'ta doğdu. Pünzürük suyu üzerindeki Ravza-yı Sübyan İlkokulundan sonra Sultani'ye geçti. Orta 3'te sınıf arkadaşı şair Ömer Bedrettin Uşaklı ile el yazması okul gazetesini çıkardı. Edebiyata meyli o günlerden başlar. Sonra Sivas Lisesi, Mühendis mektebinde geçen ilk gençlik yıllarının acılı tatlılı hatıraları... Ve ver elini hayat... Anadolu, Anadolu, Anadolu... Yıllarca mühendis olarak Anadolu'da görevler alan Hüsnü Hanağasıoğlu halen Devlet Karayolları Murakebe Kurulu Üyesidir".

Hüseyi Hüsnü Hanağasıoğlu, Yener Okatan'ın Küçük amcasıdır. Yener Okatan, büyük amcası Mehmet Lütfü Okatan'dan (1900-1964) dinlediği acılı-tatlılı hatıralarından biri şöyledir:

"Muallim mektebinde okurken, bizi silah altına alıp Erenköy'deki bir kıslada Yedek Subay talimine tabi tutmuşlardı. Hüsnü de Sultani de miydi, lisede miydi neydi!

Riyaziye muallimi ile aralarında çıkan bir tartışma sonucunda, tasdiknamesini alıp İstanbul'a gelmiş, Mühendis Mekteb-i Âlisi'nin imtihanına girmiş, imtihandan çıktıktan sonra da Erenköy'e, beni ziyarete gelmişti. Bana anlattıklarını duyunca, canım sıkılmıştı. İmtihanın neticesi

³⁰ Süleyman Gündüz Günyüz-Hüsnü Hanağasıoğlu, *Şiir Aşkın Külüdür*, Akın Matbaası, Ankara, 1969, 50 s.

cuma günü ilan edilecekmiş. Cuma günü Mühendis Mekteb-i Âlisi'ne gidip kazananların listesine baktık. Listede Hüseyin Hüsnü'nün adının olmadığını görünce: "Ulan! Bıktım senin bu serseriliğinden. Riyaziye Muallimiyle geçinemiyorsun. Kıçına bakmadan Mühendis Mekteb-i Âlisine müracaat ediyorsun, onu da kazanamıyorsun. Ne olacak şimdi?" deyip oğlana okkalı bir şamar indirdiydim. Hiç sesini çıkarmadıydı. Oğlana attığım o şamar hâlâ yüreğimi sızlatır.

O civardaki bir bakkaldan helva ekmek alıp, Dolmabahçe Saat Kulesi'nin dibindeki bir yere oturmuş karnımızı doyuruyorduk. Bakkalın helvayı sardığı gazetede, Mühendis Mekteb-i Âlisi tarafından verilmiş bir ilan gördüm. İlanda, Mühendis Mektebi Âlisi'nin imtihanına giren Hüseyin Hüsnü Efendi'nin Baş Müderrislik kalemine müracaat etmesi bildiriliyordu. Gazeteyi Hüsnü'ye verdim. Yarın ben talimde olacağım. Sen Baş Müderrisin kâtib-i hususisine git, kendini tanıtabakalım, seni niye arıyorlarmış!" dedim. Hüsnü de gitmiş müracaat etmiş. Baş Müderrisin kâtibi hususisinden öğrendiğine göre: imtihana giren namzetlerin arasında riyaziyede en parlak olanı Hüsnüymüş. İmtihan sırasında mümeyyiz olan Baş Müderris, Hüseyin Hüsnü Efendi'nin adının yanına bir işaret koymuş. Kazananların listesinde Hüseyin Hüsnü Efendi'nin adını görmeyince sebebini sormuş. Fransızca'dan başarısız olduğunu öğrenince "Başlarım şimdi Fransızca'sından... O çocuk mutlak kazanmalıydı!" demiş ve gazetelere ilan verdirip bulunmasını emretmiş."

Hüseyin Hüsnü Efendi'nin Mühendis Mekteb-i Ali'sine (Teknik Üniversiteye) girişinin hikâyesi böyleymiş.

Daha sıbyan mektebinin üçüncü sınıfında iken sınıf arkadaşı değerli şair Ömer Bedreddin Uşaklıgil ile okul gazetesi çıkaran Hüseyin Hüsnü Hanağasıoğlu, genellikle serbest vezinde şiirler yazmıştır. Dili sade, üslubu akıcıdır. Türkçenin ahengini yakalamış bir şairdir. Genellikle serbest vezinli şiirler yazmıştır.

Hüseyin Hüsnü Hanağasıoğlu, Ankara'da bulunduğu sırada Şair Halim Yağcıoğlu ile de tanışmış. Halim Yağcıoğlu Yıllar sonra "Şiir Aşkın Külüdür" adlı Şiir Kitabının son sayfasına şöyle bir not düşerek Yener Okatan'a göndermiştir.

Sevgili Yener,

O uzun boylu, kumral, renkli gözlü çocuğu bir cumartesi günü traktörün üzerinde okula girerken gördüğümü dün gibi anımsıyorum. Nerde o günler şimdi? Lise ne oldu? "Sivas Lisesinin 100. Yılından" vefalı betiğini, hep gözlerim yaşararak inceledim. Varol, sağol... Bu kitap senin dayının şiirlerini kapsıyor 2. Bölümde. Dayınla Ankara'da uzun yıllar arkadaşlık ettik. İnce duygulu bir adamdı. Görmediğini düşünerek dikkatine sunuyorum. Şiirleri gerçekten güzel. Belki yeniden ilgililere duyurursun. Ruhu şad olur.

Yıllar akıp gitti; siz dünün çocukları büyük adamları oldunuz. Yazı ve şiirlerini dergi için beklerim. Yapıtını dergide bir yazımla değerlendireceğim. Yazı ve şiirlerini ev adresime lütfen postala. Öteki adres başka işlerle karışabilir.

Gözlerinden öperek vefalı çocuğum.

İmza (Halim Yağcıoğlu)

14 Ocak 1992

YALANCI

Aldanmadım inanmadım ağlamadım bu sefer
Üzülmedim diyemem üzüldüm gördüğüme
Bırak beni çalışma kandırmaya sus yeter
Çekil git hayatımdan pis kaşarlanmış kahpe

Ümidimin katili yetmiyor mu bu kadar
Ümitsiz yaşayanlar zanneder misin korkar
Çık defol hayatımdan pis kaşarlanmış kahpe
Şeytan tüylü yalancı melek yüzlü canavar

ÖLÜNCEYE DEK SÜRECEK ŞARKI

İssız kimsesiz bomboş eve gittim de
Sonsuz bir hasret duydum dün içimde
Her yerde sen vardın dün bu ev senindi
Neşenle kederinle küçük evindi

Yalnız bırakıp gitsen de yine
İçimden ta içimden geliyor sesi
Ölsem de benimlesin sen benimlesin

O TATLI GÜNLER

Ne tatlıydı mışıl mışıl uyurken
Annemin sevmesi
Okşaması bitmesin diye
Beklerdim uyur gibi
Doyamazdım gizli gizli sevmesine
Ninni sesine...

SUSAYAN

Ben huzur istiyorum çorak tarlamda
Öten İshak kuşunu baykuşu toprak damda
Dinlemek istiyorum gecenin ayazında

Ben huzur istiyorum köyümün poyrazında
Ben huzur istiyorum kimsesiz toprağında
O küçük sessiz karanlık hisarında
Ben Huzur istiyorum
Sadece huzur

BARIŞMA

En gizli hayalim gibi yalnız benim olsan
Tek zerreni ömrüm boyu hülyama değişmem
Bir damla şarap içmeyi gül renk dudağından
Canım ile Kevser dolusu cama değişmem

Sen yoksan eğer Cennet-i alâ'yı beğenmem
Milyonca güzel olsa da dünyayı beğenmem
Âşık olamam kimseye sevdayı beğenmem
Gel küsme canım ben seni dünyaya değişmem

DÜŞSEL

Hani oturmuştuk ya çamlıkta...
Onunla göz göze el ele
Buluştuk yine
O sustu ben sustum
Aşk dolu rakımızı
Bir kadehten içtik yudum yudum
Sessizce söyledim
Sessizce söyledi
Seviyorum dedim
Seviyorum dedi
Gözlerimiz konuştu
Hayalimiz öpüştü

ESKİ – YENİ

Bir yanda Nemrut Allah'la yarışıyor
Bir yanda İskender yalçın dağları aşıyor
Bir yanda elinde yalın kılıç Alpaslan
Bir yanda Yavuz şahlanan atın üstünde

Cihana sığmayanlar bu yerlere koşuyor
Gözleri doymayanlar bu yerlere koşuyor
Nemrut'un da Musa'nın da Cenneti
Şimdi bir Cehennem
Hem de bizim Cehennem
Zebani de biziz şeytan da
Yapan da biziz yanan da

BAYKUŞ

Ben miyim şu yatan adam
Benim mi bu ekilmemiş ovalar
Ağaçsız dağlar
Evsiz köyler

On bin sene önceki insan mıyım ben
Şu inler şu mağaralar benim mi
Benim evim mi
Yıkıntılarda öten
Baykuş mu yoksa ben miyim

PANCARCI

Nedir bu çektiğı köylünün
Pancar ekmiş çapalamış büyütmiş
Getirmiş İstasyona arabayla
Yığılmış yüzlercesi sırayla
Çamur bir alan traktör çekmez
Kamyon batar patinaj yapar
Aks keser

Kim alıyor bu pancarı hangi soylu tüccar
Yenir mi ağız tadıyla bu yaptığı şeker
İçi ağlar şeker derken insanın
Tatlı yerken dayak yemiş gibi olur
Biraz varsa vicdanın

Yatsın o şirketin müdürü
Gönülsün koltuğına
Görmesin memleketi tanımasın köylüyü
Sen çalış yine ek getir pancarını
Varsın bugün böyle olsun
Çalış kurtar yarını

BU TOPRAK

Tohum saçıyor tarlasına göğsünü gere gere
Çalışmış aylarca
Sürmüş hazırlamış yarın için
Toprak kokan terini sile sile

İçinde bir sevinç
Parlıyor gözleri
Kabarıyor göğsü dağlar gibi
Karşısında deniz gibi dalgalanan bir ekin
Yığınla yığınlar harman harman
Çeç çeç buğday
Loda loda saman

Kabaran göğsü dağlar gibi
Tohum saçıyor tarlasına
Yarın için
Vaktinde yağmur yağar
Sam esmez dolu vurmazsa
Emekleri boşa gitmez
Verir Allah çalışana
Ya yağmur yağmazsa dolu düşerse tarlasına
Düşünmüyor bunları hiç
Traktör pulluk sapan
Çalışıyor durmadan

Ek köylü ek bu topraklar senindir
Alın terinle ıslat tarlanı
Su çıkar derelerden dağlara
El açma ağalara
Bu toprak senindir
Toprak ekenindir

AKBABALAR

Soyup da gömleğini geri varan
Suçsuzu doğarken affeden
Haramiler gibi
İyi adammış yoksul dostu

Çalmış soymuş fırsat buldukça
Biriktirmiş milyonları
Vermek istiyor ucun ucun
Bir verip on almak için
İşte bunlar
Akbabalar
Hepsi bir leş arar
Kimi dünya büyüğü
Kimi sayılı zengin

Sığınırsa bir yoksul kanadının altına
Sözüm ona biraz okşar
Korur sever
Fakat yer
En son
Akar servetinin üstüne altın
Düşer toprağa
Bir damla kan

SON YOKUŞ

Yokuşum kalmadı inişim var şimdi
Dünyada ufacık bir işim var şimdi
Gelişim nedendi ne zaman bilmem
Bildiğim; yakında gidişim var şimdi

AHMET ATIF OKATAN

Ahmet Atif Okatan (1908 - 1968)

Sıdika Okatan (1906 – 1990)
(Yener Okatan'ın annesi)

Mehmet Hamdi Okatan'ın üç oğlunun en küçüğüdür. Sivas'ta doğmuştur. Doğumu 1906, nüfus kaydına göre 1908'dir. Annesi Ece Mahallesinden Hamamcıoğlu Ömer Efendi'nin kızı Lebibe Hanım'dır.

İdadi öğrencisiyken trahom hastalığına yakalanmış ve bu yüzden tahsilini tamamlayamamıştır. Kitaba olan düşkünlüğü onu Ziya Bey Kütüphanesinin müdavimleri arasında sokmuş aralıksız 17 yıl boyunca kütüphanenin okuyucu olarak kendini yetiştirme gayreti içinde olmuştur. Çankaya Muhafız alayında askerliğini yaparken, "Türk İsterse" adlı manzum tiyatro eserini yazıp sahneleyerek Atatürk'ün teveccühünü kazanmıştır.

Askerliğinden sonra muhtarlık yapmış, Cumhuriyet Halk Partisinin Sivas Şubesinin muhalefet grubunda çalışmıştır.

1946 da Demokrat Partiye geçmiş ve Sivas şubesinin kurucuları arasında yer almıştır. 1954 seçimlerinde Demokrat Partiden Milletvekili adayı olmuş, kazanamamıştır. 1940 yılında itibaren 1968 yılına kadar Vilâyet Encümen Azalığının yanı sıra muhtelif dönemlerde Kızılay Başkanlığı, Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanlığı, Çiftçi Birliği Başkanlığı, Ziraat Odası Başkanlığı, Esnaf Kefalet Kooperatifinin Kurucu Başkanlığı, Tarım Kredi Kurulunun kurucu Başkanlığı yapmıştır.

27 Mayıs 1960 darbesinden sonra Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisine girmiş, 1968 seçimlerinde birinci sırada milletvekili adayı olarak propaganda konuşması yaparken kürsüde kalp krizi geçirerek hayata veda etmiştir.

Sıdika Hanım ile evlenmiş ve bu evlilikten üçü kız (Pervin, Nevin, Nebiye), beş erkek (Sami, Ahmet Sadi, Yener, Gürsel, Engür) 8 çocuğu olmuştur.

Çok şiirinde mahlas yoktur ancak *Hamarat*, *Hayalin Teessürüm*, *İltifat* gibi şiirlerinde Atıf, *Olur* adlı şiirde Atıf Okatan, *Münevver Destanı*, *Din Destanı*, *Okatan Çocuklarına*, *Kıbrıs*, *Ölüm*, *Yakarış*, *Özlem* adlı şiirlerde “Okatan” mahlasını kullanmıştır. 1934 yılında kabul edilen soyadı kanunundan önce Atıf Hanağasioğlu adını kullanmıştır.

Kaynakça:

Doğan Kaya, *Sivas Halk Şairleri*, Sivas 1000 Temel Eser, Sivas, 2009, s. 355-356.

TÜRK ORDUSU

Bırakmaz düşmandan alır öcünü
Yenilmez kudreti sarsar acunu
Tarih baştan başa hep tanır onu
Yazdırır binlerce Ergenekon'u

Dikkatle tetkik et coşkun denizi
Bir parça andırır kükrememizi
Serhatte savaşta görürsen bizi
O zaman anlarsın Türk'ün gücünü

Soyumuz akıncı adımız ünlü
Savaşmak yolunda her Türk gönüllü
Hey düşman Anla ki Türkün gönlünü
Bağışlar bir mağlup hasmın suçunu

Savaşta bir aslan hazarda kuzu
"Yurtta sulh cihanda sulh " en büyük arzu
Fakat savaşırsa kalkar her konu
Şimşekler selâmlar Türk ordusunu

1938

KIBRIS İÇİN

Yeni bir ehli salip dalgalanır oldu yine
Bu elim bir geriliktir beşerin tarihine

Papazın yaptığı iş sökmeyecektir artık
Bunu tel'in edecektir uyuyan insanlık

Tarihin geçtiği elemelerle bir göz gezdir
Dini ulvi hedefinden ayıran kimlerdir

Göreceksin ki felâketlere amil dindar
Dini din maskesi altında eden istismar

Beşeriyet acı hem çok acı günler görmüş
O savaşlar o sefaletler asırlar sürmüş

Ne kadar geçse zaman onmayacaktır yarası
Adam evlâdı için en kötü bir yüz karası

Engizisyonları çarmıhları hicretler ile
Katliamlar gibi en kanlı felâketler ile

Yaramız maziye destekçe fecaatle kanar
Medeni duygu bugün bunları nefretle anar

Yeni bir nüksüne imkân veremez insanlık
O feci vahşeti izaha lüzum yok artık

Ölü versin ebediyen yeni mülevves niyet
Yeni bir çağ aç versin büyük insaniyet
25.12.1963

İLK ÇAĞLARDAN BERİ

Ey esatir ey hürâfat
Sen kendini hak sandırdın
Hakikati yıktın heyhat
Varlığına inandırdın

Ey zavallı muti insan
Ümitlerin hepsi noksan
Hak adına yalan çıkan
Kaç kimseyi utandırdın

İlk çaremiz sendin ey din
Sende tuttun aczi yendin
Ne yükseldin ne tükendin
Sade şuur bulandırdın

Hangi maksat için doğdun
Hangi derde çıktı uğrun
Dünyaları kana boğdun
İnsanlıktan usandırdın

Ey insanlık ideali
Tasavvurun pek hayali
Dünya henüz senden hali
Kaç şuur uyardırdın

11.07.1958

DEVLETİN MALİ DENİZ

Hamili kart yakınim alâkadar ol müdür
Bir müşkülün olursa derakap bana bilidir

Yerinden oynatırlar tecrübeli memuru
Yerine tayin olur müsteşarın kamburu

Devlet çarkı içinde tufeyli insanları
Bertaraf etmek için yan gelip yatanları

Kariyersiz sanatsız beceriksiz avanak
Yandaşları kadroya aldılar alak salak

Ben kaç kişi bilirim hatta işe gitmeden
İş yerinden ayrılır mesaisi bitmeden

Maaş alır devletten şöyle dursun hizmetten
İşini ihmal eder utanmadan milletten

BEŞERİYET

Beşeriyet yaşamakçün yaratır harikalar
Medeniyet yaratılmış bu usullerle çıkar
Fakat eyvah yine binlerce bakan vahşi nazar
Fakat insan yine hem cinsini imhaya koşar

Görerek tecrübem ilmin pek açılmış gözünü
Çekiyor sine-yi cehlim feleğin her sözünü
Bu kaderden mi acep yoksa tesadüften mi
Geliyor havsalama vahşi nazarlar edebi

Bu sözüm varsa temiz bir kalbi acıtır
Bu da insaniyetin bir acı saikasıdır
Ki serer her zaman insanları süratle yere
Beni nefretle bağdırtmak için alçak beşere

BİR EŞEK KAFA

Ey kafa ne kadar aksi ki işin
Eşekçe her lafla avutulmuşsun
Nihayet başından sıyrılmış ipin
Sahipsiz tavlada boş tutulmuşsun

Kapıyı açıp da çıkmamışsın
Duvarlar sağlamış yıkamamışsın
Velhasıl bir işe bakamamışsın
Burada açlıkla korkutulmuşsun

Sesini duyurmak zormuş cihana
Kimseler imdada gelmemiş sana
Günlerce yutkunmuş arpa samana
Aylarca orada unutulmuşsun

Kafanın yaptığı eşekliğe hayret etme
Şuur-ı zatisi onun öyle olunmuş ihsan
Unutulmuş diyerek kimseye nefret etme
Unutanlar onu zannetme ki olsun insan

DİN DESTANI UYARLIĞI İLE İNSANLIĞA

Ey insanlık ey duygunun düşüncenin kaynağı
Dinler senin gidişini yasalayan düzendi
Bütün bulgun insaniyet denizinin ırmağı
Hak ve hayat bin yıllarca bu denize güvendi

Ermek için ileride parlayacak bir güne
Beşeriyet bocaladı sendeledi yürüdü
Bir ışıklı yol ararken sis yayıldı önüne
Çığırını bağnazlıklar karanlığı bürüdü

Bu alaca karanlıkta yüz yıllarca kan aktı
Yer yüzünü yasak saydı her din kendi yadına
Gidişinin sonucunu beğenmedi bıraktı
İnsaniyet yaptığından ilenç duydu adına

Bugün artık yaşayışı düzenleyen yasandır
Vicdan borcun parıldasın olgun dolgun kafanda
Bu yasayı kuruyorken insanlığı inandır
Çocukların tenkitte yol bulmasınlar arkanda

23.04.1938

BİR GÜNEŞ DOĞUYOR KARADENİZ'DEN

Bir güneş doğuyor Karadeniz den
Sevgili yurdumun topraklarına
İnanmış bir yürek Samsun ilinden
Yeniden doğuyor ufuklarına

Bozulmuş Osmanlı yönetiminden
Duyarsız sorumsuz saltanatların
Adını yazdırdı Türkiye diye
Tarihin yaldızlı sayfalarına

Gürledi kadını erkeği ile
Ölmeyi emreden subaylarına
Ayşe'si Fatma'sı Mehmet'i ile
Sivas'tan Erzurum tabyalarına

Bir millet beyninde mağlup olmadan
Cephede yenilmez düşmanlarına
Azmini kamçılar vatan sevgisi
Daha da hız verir evlatlarına

Bu millet tarihe destan yazdırır
Kanıyla boyanan bayraklarına
Ay yıldız hiç batmaz vatan ufkundan
Yürüdü cumhurluk semalarına

Dersini veriyor şanlı Mehmetçik
Bu kutsal vatanın alçaklarına
Ata'm emanetin baki kalacak
İşledin gençliğin damarlarına

YARADAN'A

-Şathiye-

Hey yaradan sen bizlere
Birer ayrı iman verdin
İnandık sana ezbere
Tuttun bir de şeytan verdin

Karıştırıp fikrimizi
Hayli şaşırtırdın bizi
Nerde insanlığın izi
Bir katıca vicdan verdin

Kaldır kuldan keşmekeşi
Müvesvis kalmasın kişi
Sağlam yap sağlam gör işi
Neden akli noksan verdin

TÜRK

Türk acunun ilk bildiği tanıdığı adamdır
İşte o gün acun için bir kamusal bayramdır
Yaradılış ne köklüyse Türk o kadar yaşlıdır
Yaşadığı ömrü kadar dinç ve bilgin başlıdır
Türk Tanrının bir izidir kimse ona atamaz
Türk yüreği hak evidir şeytan oyun katamaz

TÜRKİYE

Ey Türk yurdu Türkün güzel Turanı;
Gönlümün kıvançla taptığı bölge
Bin bağla bağlarsın sana insanı
Âşıklar gözünün saptığı bölge

Yüksek dağlar sende gür sular sende
Çiçekli yaylalar korular sende
Sevgili üç deniz altı çevrende
Tanrının özenip yaptığı bölge

Uçsuz ovalarda bitek topraklar
Tatlı yamaçlarda yeşil otlaklar
Zengin madenlerin hazneler saklar
Açık göz dedemin kaptığı bölge

1926

DİN DESTANI

Nice yıllar arattırdın
Sen kendini ulu Tanrı
Gözümüzü karalttırdın
Verdin bize kuşku Tanrı

Nasıl olmuş diye varlık
Bir çelpeşik fikre daldık
Hiçbir yerden yoktu salık
Vardı ancak kurgu Tanrı

Bu kamusal duygu nedir
Bu evrensel kurgu nedir
Aratan bu konu nedir
Ve nedir bu soru Tanrı

Her kafadan ayrı bir ses
Başka başka sezdi herkes
Hiçten uzak büyük heves
Etti bizi yolcu Tanrı

Benzeterek birçok cana
Bin bir kılık verdik sana
Çok aradık yana yana
Uyumadık uyku Tanrı

Haylı taptık sal taşına
Yandık kutsal ataşına
Çıktık yüce dağ başına
Çaldık sana boru Tanrı

Kayalara kazık çaktık
Tepelerde ateş yaktık
Yeri kazdık göğe baktık
Dedik gökte kutlu Tanrı

Yıldızlara çok haykırdık
Güneş sandık ay çağırdık
Tan yerine boyun kırdık
Şimşek verdi korku Tanrı

Toprakları eşeledik
Tapınakta geceledik
Nice sözler heceledik
Saydık birçok hay hu Tanrı

Yalın ayak yırtık çarık
Yüz yıllarca koştuk yazık
Neresidir bulamadık
Saklandığın kuytu Tanrı

Kulun kulu yağı gördü
Çığırları sisler bürdü
Yer yüzünde kan köpürdü
Dirlik oldu avu Tanrı

Bir onulmaz derde girdik
Adamlığı tiksindirdik
Ateşlere canlar verdik
Duysun diye koku Tanrı

Dirim derdi eksilmedi
Göz yaşımız kesilmedi
Ölümlere gülümsedi
Nice yüz bin yavru Tanrı

Kötülüğü yenmek için
Çok gerekti yeni bir din
Düşünüldü için için
Kurtaran bir bulu Tanrı

Sarpa sardı amaçların
Yol vermedi yamaçların
Gösterdiler yalvaçların
Başka başka tabu Tanrı

Konfüçyüs'le Veda çıktı
Budha çıktı Musa çıktı
Zerdüşt çıktı İsa çıktı
Oldu sözün koyu Tanrı

Yalvaçların adı yokken
Konfüçyüs'tür başı çeken
Halka karşı sevgi güven
İşe verdi tutu Tanrı

Veda Tanrı yer et dedi
Kurban kestik verdik eti
Brahmanlar hiç demedi
Aşın koyu duru Tanrı

Seni başka sezdi Budha
Oldu ayrı bir kurguda
Dedi iyilik iyi huyda
Ne aş ister ne su Tanrı

Yerde yılan elde asa
Tur Dağı'ndan geldi Musa
Tanrı verdi diye yasa
Saydı birçok buyru Tanrı

Zerdüşt dedi Tanrı iki
Biri kötü biri iyi
Savaşırklar dört köşeyi
Çok uzakmış utku Tanrı

İsa göğsü gider oldu
Çok kulunu yeder oldu
Kendisini eder oldu
Sana körpe kuzu Tanrı

Muhammet de iyileri
Ön dinlerden çekti beri
Dedi dinin bu değeri
Olsun bir son konu Tanrı

Hava açtı sanıyorken
Mor bulutlar sardı birden
Yağmurundan kaçıyorken
Sardı bizi dolu Tanrı

Kinler coştı din atıştı
Çığlırlara iz katıştı
Hak savaştı güç çatıştı
Artar oldu songu Tanrı

Boğazlaşıp çetin çetin
Ülke ülke yayıldı din
Karşı dini vurmak için
Kurduk nice pusu Tanrı

Dediler ki tapınç gerek
Aç kalarak sürünerek
Çektikse de birçok emek
Kaldık eli kuru Tanrı

Uyduk sözde kitaplara*
Kulak verdik yoğa vara
Gen dünyada girdik dara
İnsan soyu toplu Tanrı

Karşılıklı çalıştılar
Yüzyıllarca yarıştılar
Senin için çarpıştılar
Milyonlarca ordu Tanrı

Din yolları çıkmazlaştı
İniltimiz göğü aştı
Göz kamaştı akıl şaştı
Ekşidi bu turşu Tanrı

* İnsanların din adına yazdıkları uydurma kitaplar kastedilmektedir.

Her din için katı bağnaz
Bağrıştılar olur olmaz
Yöneltenler ettiler kaz
Sormadık bir soru Tanrı

Gerçekliğin inadına
Kandık şeytan cin adına
Bilir bilmez din adına
Yaptık dedikodu tanrı

Uçmak ile avuttular
Tamu ile korkuttular
Bizi bize vurdurttular
Duymadık bir duygu Tanrı

Etek öptük dize çöktük
Ağıt yaktık yaşlar döktük
Haylı çağlar boyun büktük
Güçlülere kamu Tanrı

Yalvararak dedik sana
Acı biraz ağlayana
Geri geldi bizden yana
Aynı sözden yankı Tanrı

İnsanlığa yarar uygun
Bir gün görmüş değil acun
Ne güç eğdi Hakk'a boyun
Ne hak yaptı durgu Tanrı

Kimi görsek hüdüklendik
Zor önünde küçüklendik
İtelendik sürüklendik
Bize dirlik bu mu Tanrı

Yoklanırsız varlanırsız
Bilmem ne gün arlanırsız
Belki bizler aldanırsız
Acep nedir doğru Tanrı

Kimdir söyle bizi güden
Niçin yoktur yerde güven
İster darıl ister gücen
Bu iş dipsiz kuyu Tanrı

Tavsadıkça kulda inan
Kul sözüne yoktur kanan
Olan gerçek sanı yalan
Nerde uçmak tamu Tanrı

İletin de yetmedik mi
Sana kulluk etmedik mi
Gösterdin de gitmedik mi
Bir güvenlik yolu Tanrı

İnsan beyni yetkin olsun
Yetişerek seni bulsun
Güneş doğsun gök durulsun
Açılsın her kutu Tanrı

Hey OKATAN söz nicedir
Varlık kula işkencedir
Senin bizden faydan nedir
Ey Yaradan bulgu Tanrı

DURGUNSUN

Durgunsun sevgilim yorgun mu nesin
Son güze yaklaşmış bir gül gibisin
Sende benim gibi mahsun mu nesin
Kem sözle kırılmış gönöl gibisin

Niçin ah çekersin böyle derinden
Jaleler dökölür kirpiklerinden
Erken kopartılmış bir hor elinde
Vakitsiz kuruyan bir gül gibisin

Göl yüzün bozarmış piyale gibi
Boynunu bükmüşsün bir lale gibi
Dün gülüp çağlarken şelale gibi
Bugün zedelenmiş sümböl gibisin

KIZILIRMAK

(HANASIOĞLU ATIF adıyla)

-Kardeşim Ömer Bedretin Uşaklıgil'e-

Kızılırmak mısın yoksa yurdumun
Yaralı bağrının al kanı mısın
Silahı elinden çıkan ordumun
Sabrında tükenen hicranı mısın

Bir parça mı kopmuş senin ilinden
İzmir mi alınmış yoksa elinden
Ağlayan o yanık hicran dilinden
Vatanın bir ağıt destanı mısın

Çağla kükre coşkun desinler varsın
Kızıl dalgaların ufka kabarsın
Niçin böyle hazin hazin akarsın
Şehit anasının giryanı mısın

Sakarya'da senin gibi elemli
Tarihi derdini deşmiş Elenli
Meriç hiç dinlemez oldu teselli
Sen o kardeşlerin noksanı mısın

Ben seni kükremiş görmek isterim
Rengine kanımdan vermek isterim
Göğsümü düşmana germek isterim
Türklüğün sarsılmaz imanı mısın

14.11.1919

GÜZELİM

(HANASIOĞLU ATIF adıyla)

Kafiye düzeni: abba cddc

Seni alkışla ram için yalnız
Dilerim bir vesile hilkatten
Pek uzak şey değil tabiattan
Geziyorken çimende sen yalnız

Saçına damlasa bir tek jale
Sana bir neşe veren güllerden
Buda aşkınla ağlıyorken ben
Geçirip bir dizi istihale

Dökülen göz yaşındaki nemden
Güneşin arzı nur-ı şevkiyle
Oluşan hadisatı sevgiyle
Dökülen yaşlar olsa didemden

Kaşına inse orada zülfünden
Geçerek hadisatla bin hale
Başını ıslatan bu tek jale
Senin aşkınla ağlıyorken ben

Güzelim senden uzak kalsam da
Yine yadınla inliyor kalbim
Yine aşkınla zarı pür kederim
Ne kadar başka hisle dalsam da...

Eserin gitmiyor hayalimden
Seninle aşkınla bi kaydın olacak
Bütün ömrüm deki yesim ancak
Kederim işte hep bu halinden

Beni hırçınca gün be gün çürüten
Beni coşkunca ağlatan bu sensin
Yüreğin taş mı demirden mi
Bilirim aklına gelmem bile ben

HAKİKATİN ACISI

-Kardeşim Ercüment Damalı'ya-

Ey sevgili devletim Tam kırk bir yaşındasın
Ne mutlu Türklük için ebedi büyük adın

İlk hızınla birkaç yıl hizmet ettik vatana
Minnettar kaldık seni yöneten her insana

On sene de çok işler yaptık diye övündük
Ondan sonra ihmalci Bab-ı Ali'ye döndük

Varlığın Atatürk'ün varlığına bağlıymış
Fakat çok acı oldu bu gerçeği anlayış

O hastalandı sende hastalandın beraber
Demek ki ezilmemiş ezeli makus kader

Tam kırk bir yaşındasın ey mübarek devletim
Niçin ihmal edildi memleketim milletim

Senin veciben olan hürriyetten mahrumuz
Birbirine benzeyen yönetenler kaygısız

Geri kalmış memleket deniyor adımıza
Ne yapmamız gerekir dönmek için ilk hıza

Esatirî bir masal şimdi demokrasimiz
Dünkü borçlu perişan Bab-ı Ali gibiyiz

Onlardan daha ebleh onlardan daha aciz
Böyle mi olacaktı vatana hizmetimiz

Niçin göremiyoruz bu acı hakikati
Ey güzel Cumhuriyet ey Ata emaneti

Milletimin mübarek kanının armağanı
Senin yapının harcı milyonlarca Türk kanı

Sana kavuşmak için yıllarca çile çektik
Milletçe yoksul kaldık varımızı tükettik

Bir şahsın arzusuna bir zümreyi mal ettik
Görevi ihmal ettik töreyi ihmal ettik

Gölgemizden korkacak duruma düştük yazık
Yazmalı çalışmalı uğraşmalıyız artık

Üç yüz yıl tarih bilir çekilen musibeti
İhmal eden kahrolsun bu devlet ve milleti...

HAMARAT

Kıştan kışa birçok kuruntu bulur
Geçen boş günlere keder gösterir
Kendince bahara kayıtlı durur
Yeni yıl içinde neler gösterir

Bin dönüm toprağa patates eker
On bin selvi söğüt akasya diker
Beş on sürü dizer yaylaya çeker
Daha böyle nice eser gösterir

Bahar yaklaştıkça bozulur karar
Yatar tembel tembel eylüle kadar
Zaten ilkteşrinde kuruntu başlar
Tatlı sözlerinden şeker gösterir

Başlar üst perdeden bu kabadayı
Söyledikçe gevşer dilinin yayı
Şu kışı atlatsın hele bu ayı
Bak ne çeşit çeşit hüner gösterir

Ey ATIF her sözün sivri bir kazık
Tembele taş atma eline yazık
Huyunu değişir belleme artık
Olduğu durumdan beter gösterir

17.12.1947

HAYALİN TEESSÜRÜM

Hayalin canlanır seni andıkça
Parlayan başını yanar sanırım
O kızıl saçların dalgalandıkça
Hasretim başında sarar sanırım

Kalırsın tahayyül ettiğim yerde
Coşkunca ağlarım bu sonsuz derde
Birçok edalarla orda gezer de
Halime şen gözün bakar sanırım

Bu hisle gittikçe kederlenirim
Hasretle çırpınır aşkla eririm
Gördüm zannettiğim yere gelirim
Halini gölgemden kaçır sanırım

Sıkarım başımı ellerim ile
Görmedim bu hissi ATIF'ta bile
Her madde ve her şey birer vesile
Bularak benimle ağlar sanırım

KIBRIS DESTANI

Kıbrıs Türklük için bir mezar olmuş
Köylüsü göç etmiş sönmüş ocağı
Halkının nefesi ahüzar olmuş
Mateme bürünmüş ovası dağı

Yatak odasına mezbaha kurulmuş
Er kişi kalmamış hepsi vurulmuş
Körpe yavrucuklar kanla yoğrulmuş
Delik deşik olmuş anne kucağı

Dünkü şen yuvalar ateşe yanmış
Ak saçlı nineler kana boyanmış
Dedeler vurulmuş yere yasanmış
Torunların sönmüş o körpe çağı

Vicdansız Rumlara müdara olmuş
Bu Türk'e onulmaz bir yara olmuş
Düşmanlar elinde paçavra olmuş
Nazlı gelinlerin ismet duvağı

Vahşete doymayan yirminci asır
Ne insanlık kalmış sende ne hatır
En katı duygusuz kalbi sızlatır
Şehit bebeklerin boş salıncağı

Yürü ey insanlık çok geç kalmışsın
Tarihe yeni bir leke çalmışsın
Hükümsüz bir yığın karar almışsın
Nerelerde kaldı kanun yasağı

27.12.1963

NE İSTERİM

Ne isterim gönül bu ya bir korkulu düş
Bu düşüm de ıssız korkunç bir yere düşmüş

Biraz evvel sevgilimle şen yaşıyorken
Şimdi burada yapayalnız dolaşıyorken

Birdenbire etrafımı sarsa sırtlanlar
Parçalamak isteseler beni kaplanlar

Saldırsalar kükreyerek çabalasam ben
Ufacık bir çukur bulup barınıyorken

Yakamdan bir kanca takıp göğе çekseler
Bacağımdan kavralasa korkunç bir ejder

Göğе doğru meçhul bir el çekerken beni
Alicının pençesinde bir serçe gibi

Böyle üç bin metre kadar ayrılısam yerden
Çektikleri ip incelip kırılrsa birden

Bir yıldırım şiddetiyle sağılısam yere
Bu sırada tesadüfen binsem ejdere

Düşü versem bir dalgalı azgın denize
Dalgalarla çarpışarak ben yüze yüze

Bin meşakkat ve güçlkle çıksam sahile
Ahvalime ağlıyorken orda ah ile

Gök gürlse kırbaçlasa haşin bir yağmur
Çok perişan üstüm başım sırsıklam çamur

Hıçkırarak ağlıyorken yârim uyartsa
Mahmur mahmur kollarımı boynuma atsa

Hemen ani bir sevinçle sokulsam ona
Kollarımı bende onun sarsam boynuna

06.04.1927

İLTİFAT

-Kardeşim Reşit Koçaker'e (Hacıalibeyoğlu)-

Oturur bucakta ağzı yok gibi
Düşünür boyuna eşekten beter
Dışından görünür beyninin dibi
Böylesi aptala akıllı derler

Bir adam bellendir görünüşünde
İsabet sıfırdır düşünüşünde
Bir tavşan kaldırsa gece düşünde
Gider ayanında izini sürer

Maksat anlaşılmaz ifadesinden
Duysa kendi ürker kendi sesinden
Yanında durulmaz pis nefesinden
Bir lahza yel yutar bir lahza esner

Göstersen hakikat yolu bak diye
Öyle söz söyler ki sana tak diye
Bin düstur anlatsan budur hak diye
O kendi bildiği kör yola gider

Sevgiden duygudan kalmamış payı
Dünyada içmez ya sevmez yosmayı
Bu kaba dayı ki ay'oğlu ayı
Cenneti kevseri huriyi bekler

Yaşamak kendince gölge gezdirmek
Bir soru sorulsa der "Neme gerek "
Öyle bir eşek ki eşşoğlu eşek
Ne derde gam duyar ne keyfe güler

Ona eşek dedim eşek değildir
Daha budalıdır daha sefildir
Keşke eşek olsa eşek ehildir
Otladığı yurdun yükünü çeker

Kendince anası bir küheylandır
Halbuki beratı yoktur yalandır
Babası bir melez daylak hayvandır
Ne palan yakışır pise ne semer

Bu dölü dünyaya dağılmayası
Yonca tarlasında yayılmayası
Anasına binen eşek sıpası
Önünde anırır sonunda kişner

Neden sıpalamış bu katır dersen
Bazı vaki olur çünkü buna fen
Normal hararetin düşüklüğünden
Sıpa yapar diyor binde bir ester

Ey ATIF herife kıymet verdirdin
Hicvettim belleme şana erdirdin
Bunca iltifatı neden bildirdin
Hayvan alışırsa her zaman ister

4.4.1926

OKATAN ÇOCUKLARINA

Yaşamak yolunda oturmak değil
Yürümek gerekir koşmakçasına
Ödlü ol her zoru senden kötü bil
Şaşırp düşünme korkakçasına

Zalimin zorunu görürsen eğer
Zor gören zorba da başını eğer
Sen eğme başını eğersen eğer
Onun da öcünü almakçasına

Aklından çıkmasın düşmanın zoru
Zor yerde yakalar adamın horu
Suluya sulu ol kuruya kuru
Herkese aldanma ahmakçasına

Oluşun doğuşun aksine gitme
Düz yolu elinle bozup sarp etme
Üç badal atlamak tadına yetme
Tek tek çık yukarı sen hakçasına

Milli iradeye kat iradeni
Sen millet uzvusun az görme seni
Yok et yokluğuna niyet edeni
Kendine bağlı kıl toprakçasına

Ey asil OKATAN yavrucukları
Ülkünü yükseltsin Türk Çocukları
Söz tutan tırmanır alttan yukarı
Tutmayan sürünür alçakçasına

1927

OLUR

Ey sevgili milletim Senden olmak şan olur
Kıymetini bilmemek sana kıymak kan olur

Geçmişin şeref dolu tarihinden taşmıştır
Dilerim geleceğin daha da asan olur

Geçmiş geleceği bir tarafa alalım
Bu gidişle korkarım halin perişan olur

Seni hakir görecektir haşa kimse bulunmaz
Kudretini görmeyen akıldan noksan olur

Ancak bu kudret senin iradende toplanır
İradesi var olan millet hükümlan olur

Çalıştığın zamanlar başardığın işleri
Söyle gözden geçiren elbette hayran olur

Atatürk devrine bak bir örnek olsun sana
Her zoru yenen milli fevran olur

Hükümeti yürütür milleti iş yolunda
O hükümet milletin kendinden doğan olur

Hükümeti yürütür milleti iş yolunda
O hükümet milletin kendinden doğan olur

Bir millet bir devletle devlet adliyle yaşar
Her işe hâkim olan milletçe yasan olur

Ancak hükümet millî kudretine dayanır
Milletin iradesi elinde ferman olur

Hakimiyet kayıtsız şartsız milletin iken
Buna imkân vermemek millete isyan olur

Devlet millet el ele vererekten yaşarlar
Anlaşmazlık olursa memleket viran olur

Milletin arzusuyla seçilmeyen sayımlar
Kim çeker götürürse ona papağan olur

Bir şebeke kurulur akrabalık cinsinden
Ne teftiş duyan olur ne kanun sayan olur

Zaten böyle bir meclis meşru da sayılamaz
Sahib-i saltanata hepsi yaveran olur

Milletin gerçek hali uzaktan belli olmaz
Ne içine sokulan ne de uğrayan olur

Milletten seçilmeyen bir meclis kararında
Ne bir galeyan olur ne bir cereyan olur

Münakaşasız doğan kanunların sonunda
Milletin göz yaşına baki ne umman olur

Mesul mevki sahibi diye tavsif edilen
Zavat-ı muhteremin cümlesi handan olur

Mesul olmak fiilen ceza görmek demektir
Hangi bir vekil için mecliste divan olur

Kabinede hiç kimse mesul olmaz işinden
Ne ayak bakan olur ne de başbakan olur

Elinden gelmeyene günahdır başa geçmek
Bu işleri görececek yetkin eleman olur

Tembelsen çalış çekil çalışkansan devam et
Yurt sever insan olan elbet çalışkan olur

Ya iş gör ya fırsat ver millete ey cebbar
Sanmayın millet her an böyle yalvaran olur

Sen ihmal ediyorsan mübarek memleketi
Elbette evlâdından bağrına basan olur

Her eser bir emeğin gayretin mahsulüdür
Gayreti olmayanın lokması yavan olur

Çalışmadığı halde millet beslensin diyen
O devlet adamını görk ne sırtlan olur

İsraf edilmek için ölçsüz vergi almak
Sonucunda memleket soyulmuş soğan olur

Varlık vergisi için aşkaleye gidenden
Ağlatarak alınan paralar Perran olur

İki eşit talebe çıkar bir fakülteden
İltimassızın yeri ya Van ya Tatvan olur

Bir izbe dam altına sokulur mahrum hane
İlk ziyaretçileri akreple yılan olur

Beriki Beyoğlu'nda alır ilk vazifeyi
Meskeni tam konforlu bir apartman olur

Tatvan'daki otuz yıl geçse bir kaymakamdır
Beyoğlu'ndaki heman vali-yi Zişan olur

Ayağı çıplak gezen şu halkın valisine
Binlerce lira vermek ne yolda beyan olur

İki vali değişir bir yılda bir il için
Birisi yapan olur birisi yıkan olur

Esaslıca çalışsa mübarek yurdumuzda
Ne kuraklık olur ne feci tufan olur

Bir avuç kıraç toprak kalmaz Türk ülkesinde
En ücra köşelerde birer su basan olur

Kanunen varislere taksim mecbur edilse
Herkes payını alır bağına bağban olur

Toprak parçalanmadan küçülmeden kurtarıp
Düzenli işletmeye uysa çok sayan olur

Memurların elinden muamele çıkmazsa
İş takip edenlerden manayı çakan olur

İnkılapçı olmanın birinci vazifesi
Terakkiyi durduran engeli aşan olur

Şu evkaf işlerine bakın ne kadar acı
Nizam verilmiş olsa çöplük abadan olur

İnat orda harabe evkaf işinden nahoş
Her kemerde bir baykuş durmadan nalan olur

Açıktan rüşvet vermek almak mucibi ceza
Gizlice yapılanın ismi armağan olur

Kimse kendi suçunu ihmalini söylemez
Çukurova'yı basan Seyhan'la Ceyhan olur

Bugün icra heyeti kabine şefi olan
Sıkışınca milleti bırakıp kaçan olur

Bir milletin derdin açık konuşmak değil
Dalkavukca anlatmak asıl hezeyan olur

Her Atıf İnan olmaz bu milletin içinde
Yüz binlerce haykıran Atıf Okatan olur

Çok tarihi maniler devirdim ey milletim
Bunu da atlatırsın elbet bir zaman olur

Mütarekki bir yurтта bayındırlık görülür
Yol olur kanal olur rıhtım ve liman olur

Madenler işlendikçe fabrikalar tüttükçe
Ham madde işlendikçe memleket anan olur

Şıkır şıkır çalışır devlet mekanizması
Her parçası ölçülü takılır mizan olur

Devlette millet için büyük işler başarır
Milletçe yapılacak birçok olağan olur

Evvela düşman derdi düşünölmek gerektir
Bu düşünce hayatta en büyük kalkan olur

Memleket bir istila belâsına uğrarsa
Milletin tarih boyu emeği pinhan olur

İktidarın terk olur düşman iradesine
Türk dünyası Türklüğe müebbet zindan olur

Ne kültüründe kıymet ne tarihinde ibret
Bütün kutsal inancın bir hazin destan olur

Bugün senin ihmalin ihanetin yüzünden
İlelebet neslime büyük bir hicran olur

Tekniksel techizatı önce temini düşün
İstikrarsız sermayen savrulur saman olur

Bir millet diğerine el açarak yaşamaz
Bugün dost tanıdığın yanında düşman olur

Dilerim ki milletim ikbalin parladıkça
Huzurunda düşmanlar zelil ve nadan olur

SANFRANSİSKO

Dünyaya en parlak ışığı tuttun
İnsani anlamla San Fransisko
Umutsuz ruhları gerçek avuttun
Buhranlı bir anda doğdun Unesco

Mazlumlar sevinin sevinciniz uz
Zalimler hışmından kurtarıyoruz
Masumlar güvenin hayata sonsuz
Artık dünyamızda kalmadı korku

Ey zulmün müstebit mümessilleri
Söndü yıldızınız söndü ebedi
Asil insanların büyük eseri
Dünyada ilk defa parlattı ufku

Asırlar boyunca bekledik seni
Her zulmün önünde gördük gölgeni
Tek dünya olarak koru ülkeni
Ey büyük insanlık ey yüksek duygu

16.06.1944

SİYASET DESTANI

Senelerce eli bağlı
Kıvrandık boşu boşuna
Ağzı yumuk dili bağlı
Saklandık boşu boşuna

Başlamadan alfabeye
Kafa yorduk felsefeye
Birçok sonsuz düşünceye
Saplandık boşu boşuna

Baktık uzak yamaçlara
Koştuk çatal amaçlara
Aslı düzme yalvaçlara
Aldandık boşu boşuna

Siyaseti boğuş sandık
Hükümeti koğuş sandık
Uçurumu yokuş sandık
Yaslandık boşu boşuna

İŞ DESTANI

Sende tembel yatıp yoksul yaşamak
Ulu adımızın dışında kalsın
Bize yakışacak gayrettir ancak
Kalmasın boş bir Türk hep işe dalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Köyler dağ sırtından eteğe insin
Birleşsin küçükler yüz eve değin
Olmasın otlakta yaylakta ekin
Sürüler yıklar payını alsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Ağılar çiftlikler bulsun yerini
Çiftçi çoban sevsin biri birini
Sulaklar kandırsın sürülerini
Yurdumuz her yana bereket salsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Ağaçlık çoğalsın otlaktan uzak
Ovalar sulansın kalmasın kurak
Yetişsin bataklık yerinde başak
Ormana sokulmuş köyler boşalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

İlk işimiz olsun suyu işlemek
Kıraca on ekme suluya bir ek
Su hem varlık hem kuvvet demek
Aydınlık parlasın gölge azalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Şardan hayvan kalsın bu iş köylünün
Şarlı arkasını alır sürünün
Kendine yakışır başka iş görsün
Kadın mekik atsın er çekiç çalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Bağ bahçeci sebze yemişçi olsun
Bir doktor öğretmen bir dişçi olsun
Bir teknisyen tüccar ve işçi olsun
Yurttan ihraç artsın ithal kısalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Fert cemiyet için yararlı olsun
Ulus yurt içinde çok varlı olsun
Ülkü kafamızda kararlı olsun
Yurt bayınsın yurтта ulus baysalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Ok gibi fırladık yavaşlamışken
Birçok iş başardık dün başlamışken
Ey Türk gücü sana inan ve güven
Elini attığın işler ufalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

En önce işlensin vatan toprağı
Üründür çiftçinin toprağı bağı
Hükümet terk etti aşar almağı
Bütün acı günler mazide kalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

Çalışmak borç bize yaşamaksa hak
Çalışmakla olur hakkı kazanmak
Bu kadar yetişir demeyip ancak
Yurt bayınsın yurтта ulus baysalsın
Çalışalım varsın varlık çoğalsın

KIBRIS İÇİN

Yeni bir Ehl-i Salip dalgalanır oldu yine
Bu elim bir geriliktir beşerin tarihine

Papazın yaptığı iş sökmeyecektir artık
Bunu tel'in edecektir uyuyan insanlık

Tarihin geçtiği elemlere bir göz gezdir
Dini ulvi hedefinden ayıran kimlerdir

Göreceksin ki felaketlere amil dindar
Dini din maskesi altında eden istismar

Beşeriyet acı hem çok acı günler görmüş
O savaşlar o sefaletler asırlar sürmüş

Ne kadar geçse zaman onmayacaktır yarası
Adam evlâdı için en kötü bir yüz karası

Engizisyonları çarmıhları hicretler ile
Katliamlar gibi en kanlı felaketler ile

Yaramız maziyi destekçe fecaatle kanar
Medeni duygu bugün bunları nefretle anar

Ölü versin ebediyen yeni mülevves niyet
Yeni bir çağ aç versin büyük insaniyet

25.12.1963

KIBRISA DOĞRU

Yürü ey Türk genci başlasın sefer
Ne elden gerisin ne de aşağı
Fatihlerin oğlu kendini göster
Dünyada aç yeni bir tarih çağı

Milletçe olalım yine seferber
Mert olan savaşır er oğluyuz er
Atanın tarihi elinde rehber
Düşmana verilmez namus yatağı

Bandoların matem çalmak için mi
Al bayrağın tören olmak için mi
Ordumuz kışlada kalmak için mi
Çiğnensin diye mi vatan toprağı

Ere kan dökmek mi yakışır yas mı
Kaçınmak mı gerek Türk'e savaş mı
Bandolar matem mi çalsınlar marş mı
Sönsün mü yurdumun ümit ocağı

Ey OKATAN savaş Türk'e şölendir
Şehidin anlamı mertçe ölendir
Zelil sürünmekten ölmek ehvendir
Senden bunu bekler şeref bayrağı

29.12.1965

KOŞMA

Sevgilim koşmalar söyleyim dinle
Her sözün kalbimin tercümanıdır
Dünyalar dar gelir senin derdinle
Tabiat indimde gam cihanıdır

Mahzunum kimsesiz bir yetim gibi
Tuttuğum dal kopar güvenim gibi
Gönlümde ümitler hep benim gibi
Hasretlik derdimin perişanıdır

Kendi vatanımda garibim sensiz
Eşsiz kumru gibi kaldım güvensiz
Kuru bir gövdeyim köksüz dikensiz
Varlığım hicranın yelkovanıdır

MİRASÇI

(HANASIOĞLU ATIF adıyla)

Gurbetten gelmişim malım sormaya
Bunca eşya çanak çömlek nic'oldu
Hey ağalar gelin şerhe durmaya
Tavuk cücük gövel ördek nic'oldu

Topal koyun ile emlik kuzular
Aklıma düştükçe yaram sızılar
Uşağı devşegi gönül arzular
Sırtı yanır kara eşek nic'oldu

Aş haneye fare ayak basmazdı
Bassa da kör kedi kulak asmazdı
Yaş söğüt dalına vursam kesmezdi
Ağzı kırık sapsız nacak nic'oldu

Ben geçemem kahve takım övmeden
Yorulurduk arpa burçak dövmeden
Usanmıştı konu komşu sövmeden
Kulpu kırık dipsiz dipek nic'oldu

Çorak damdan yağmur suyu dinmezdi
Tandır tüter üstümüze sinmezdi
Çok severdim kucağımdan inmezdi
Sakırgalı³¹ uyuz oğlak nic'oldu

Yaşadıkça unutamam bu derdi
Kör ninemi topal dedem yederdi
Gece babam gündüz anam giyerdi
Çöplükte bulduğum gömlek nic'oldu

³¹ sakırga: kene

MÜNEVVER DESTANI

Gel münevver tartışalım
Şu memleket davasını
Önce izah et bakalım
Münevverin manasını

Her devirde hep seferber
Bilgi için Çin'e gider
Memleketi imar eder
Göstererek dehasını

Yalanlara lüzum görmez
Boş zamana imkân vermez
Sefahate asla girmez
Sevmez sokak yosmasını

Anlayışla verir karar
Yeni yeni işler arar
Yaptığını sağlam yapar
Millet görür faydasını

Bilgin oldu ne iş yaptın
Para diye leşe taptın
En bulaşık yola saptın
Yırttın halkın yakasını

Münevverin yurdu mamur
Baştan başa halkı mesrur
Her bakımdan örnek olur
Yapar daha alâsını

Alimdi de madem adın
Neden amil olamadın
Mazisini gör ecdadın
Öğren hali yapmasını

Hey münevver nerde kürsün
Konuş anlat sözde hürsün;
Millet senden irfan görsün
Bırak sokak kavgasını

Kızılay'ın müfettişi
Yoluk almak bütün işi
Bu kurumun bu gidişi;
Uyarmaz mı paşasını

Kurumların kendisi aç
Yoksul halkı eder izaç
Malul yetim mahrum muhtaç;
Nerden alır gıdasını

Bu yurt senin yurdundur bak
Yarı kurak yarı çorak;
Münevverlik senden irak
Düşündün mü ıskasını

Bu halk senin halkındır bil
Yoksul mahrum muhtaç sefil;
Hey münevver olma gafil;
Güldür onun simasını

Köylerin var yarı yıkık
Bakımsızdır kokar balçık
Kırık araç yırtık çarık;
Duyurmaz mı imasını

Hayvanı yok otlağı yok
Yaylağı yok kışlığı yok
Ağıl uçmuş durağı yok
Boş bırakmış merasını

Bu işçi de senin işçin
Dolaşiyor bir iş için
Onun hali daha hazin
Düşünüyor arkasını

Parasız borç lafının
Kıymeti yok insafının
Şu küçük el esnafının
Hakikat yap hülyasını

Hey münevver ne görürsün
Bu kadar mı bilgin görgün
Senelerce sürdürürsün
Bir mağdurun dosyasını

Kaç köyünde okulun var
Ve kaç köylün okur yazar
Kuru bilgin kime yarar
Göstermezsen nümasını

Hangi ilmin malikisin
Hangi işin salikisin
Hiç bir işte tek bilginin
Çizemezsin şemasını

Fabrikan ne imal eder
Sermayesi üste gider
Birkaç yılda ömrü biter
Yakar mülkün çirasını

Bu denizler senin senin
Kaç tane var sağlam gemin
Kaç limanın vardır emin
Düşündün mü ihyasını

Köylü halkı hakir gördün
Angaryadan işe sürdün
Bileğine kilit vurdun
Alırken yol parasını

Balo verdin o parayla
Coştun rakıyla birayla;
Hapse soktun ya bir ayla
Ya da sattın danasını

A'dan Z'ye kadar bozuk
Bu doğru söz battı yazık
Milletime bir tek ışıık
İstemediğin doğmasını

Atam Türk'e inan verdi
Türk yurduna kan can verdi
Zaman da çok imkân verdi
Kurduk devlet binasını

Bize altı yol gösterdi
Yani altı ışık verdi
Bunlar sönmez ilklerdi
Yakacaktık şamasını

Hurufatı yıkacaktın
Sen duttun da dini yıktın
Laikliğe böyle baktın
Anlamadın manasını

Milliyetçi millete has
Ecdadından gelen esas
Üzerinde durur hassas
Unutturmaz mayasını

Devletçiyim diye diye
Girdin sonsuz bir besiye
Boş bıraktın yiye yiye
Memleketin sofrasını

Devletçilik gelir bulur
Milli olan malı korur
Bu değildir ki kurutur
Halkının son katresini

İlken bu mu halkçılıkta
Halkına bak ne kılıkta
Seninle halk ayrılıkta
Hayli açtın arasını

Halkçı olan onu sever
Halkı için hizmet eder
Her hakkına hürmet eder
Azarlamaz babasını

İnkılabın ne biçimde
Hâkimiyet hani kimde
Millet ağır tahakkümde
Bozdun anayasasını

Cumhuriyet böyle midir
Bir millete şahıs amir
Halkın çoğu eza esir
Duyuramaz sedasını

Halktan gelen müspet tepki
Etmedin mi ruha etki
Verdiniz tek şahsa yetki
Kaldırdınız pervasını

Münevver hoş bu unvanın
Fakat daha çok noksanın
Bu milletten ise kanın
Bilmeliydin bahasını

Hakir görme milletini
Kaybedersin kıymetini
Değiştir bu niyetini
Kendin bil en ednasını

Onulmaz bu halkın derdi
Ahlak korur kamu ferdi
Münevvere bak gösterdi
Neticede foyasını

Senin için millet versin
Düşünmezsın sade yersin
Yüz binlere mal edersin;
Bir bilginin kafasını

Hey münevver hey münevver
Yurda halka ıfık göster
Eşek bile tanır sever
Yem yediğı torbasını

Demek bilgin varmış yazık
Peki; neden geri kaldık
Hey OKATAN vurma artık
İyi verdin boyasını

29.10.1945

ŞATHİYE

Bir ufacık Akıl verdin
Safsatayla yordun Tanrı
Sen bu sırra nasıl erdin
Zihnimizi yordun Tanrı

Şudur yahut budur diye
Düştük birçok vesveseye
Beynimizi yiye yiye
Bitirecek kurdun Tanrı

Gökte değil yerde değil
Acunda esirde değil
Tecditte tamirde değil
Ya nerededir yurdun Tanrı

Görünmezsın arayana
Hiçbir idrak ermez sana
Varılamaz senden yana
Ne sarp yerde durdun Tanrı

Senin için her ne dendi
Hepsi yalan hepsi indi
Ne kelamın gökten indi
Ne de bir din kurdun Tanrı *

3.5.1936

* Maide suresinin 3. Ayetinde Allah: "Bugün dininizi kemale erdirdim" demiştir. "Ne kelamın gökten indi / Ne de bir din kurdun Tanrı" mısraları Maide suresinin 3 Ayetini umursamayanlar için söylenmiştir.

ÖLÜM

Ölümü uyku sanıp
Yorulduğum da yattım say
Bir çukura saklanıp
Dostları arattım say

Değiştir niyetini
Kolaylaştır çetini
Hayat meşakkatini
Omzumdan attım say

Ne mezhep tanı ne din
Ne kederlen ne sevin
Daha açmamak için
Gözümü kapattım say

Fazla dalma derine
Bakma emeklerine
Bir tek mezar yerine
Dünyaları sattım say

Yollanmış ol bir ize
Kalmasın size bize
Kocaman bir denize
Bir damla boşalttım say

Bir cüz deme zatına
Yaklaş **kül**ün katına
Arzın terkiyatına
Vücudumu kattım say

Dinleme şunu bunu
Yürütmüş ol arzunu
Kâinatın nurunu
Üfleyip karattım say

Şeklini heyete kat
Sönsün şu indi hayat
Ol bir büyük kâinat
Namını yaşattım say

Her şeye ersin elin
Hasıl olsun emelin
Milyonlarca güzelin
Yatağına yattım say

Hiç düşünme yeisle
İlgini kes nefisle
Hey OKATAN bu hisle
Kendini aldattım say

10.02.1952

ÖZLEM

-Kardeşim Emin Yılmaz'a-

Tam olarak bilmek gerek
Siyasetin manasını
Akıllardan silmek gerek
Önce sen-ben davasını

Kötü kurgu kurmamalı
Karşılıklı durmamalı
Yurda bıçak vurmamalı
Ancak sardık yarasını

Çoğunlukla olsun her iş
Oyla olsun çıkış iniş
Atalım şu dedi demiş
Çirkin ağız kavgasını

İş görerek övünelim
Yükselerek sevinelim
İncitmekten çekinelim
Türk'ün büyük Atasını

Ey OKATAN hakkı gözle
Böbürlenme kuru sözle
Aksaklığı varsa düzle
Koru Türkün yasasını

1946

KORE KAHRAMANLARI

Kahraman Fatma'nın emzirdiği Mehmet
Olamaz şanına uygun gelecek tek kıymet

Yine bir şanlı zafer kaydediyorsun lehine
Yine bir menkıbe kattın ebedi tarihine

Yine dehşet saçıyor kudretiniz savletiniz
Şüheda ruhu şad eyledi ulviyyetiniz

Yine dünyaları tutmakta muazzam şanınız
Yine al bayrağa bir şule şikârdır kanınız

Yine Peygamber-i zîşanı şad etti gücün
Yine ay-yıldızı arş üzre kaldırmak için

Yine Türk namını bir kat daha yüceltti elin
Taştan da demirden de sağlam manevi temelin

Seni tebrik ediyor hakk-ı hayat Hürriyet
Seni takdis ediyor âlem-i insaniyet

Savletin etti şahadette ceddin gibisin
O hezeyandan aşan kudretin sahibisin

Dedenin şanlı izinden yürü aynı yolu
Ebediyet olmaz izzet-i nefsin ulu

Bir zaman dini siyanet diye saçtın kanını
Yurt için millet için devlet için hep canını

Harcadın harç ediyorsun onu insanlık için
Ne cömertsin ki verirsin yine istendiğı gün

O mübarek kanının katresi ey kahraman er
Sadece dünyayı değil alem-i ukbayı değer

Ebediyen sizi tebcil edecektir dünya
Ey vücut âlemine sığmayan âli mana

RUZ-I MAHŞER

Ruz-i mahşerden uzaklaştır beni Ya Rabbena
Fani dünyada duraklaştır beni Ya Rabbena

Her nefeste bir günah işler şu nefsi harisim
Ya ilahi Her zaman affına muhtacım senin

Çözsün efkâr-ı beşer artık şu sırrın bendini
Ey müvesvis âlemin Allah'ı göster kendini

Sen “Ol” deyivermekle yaratırsın amma bizi
Bizim bir ömür boyunca bilirsin çektiğimizi

Kerem bir Aslı yâr için yandı gurbetle bir gece
Bense hiç Aslı olmayan yâre yandım senelerce

ŞANLI ORDUMUZA

“Vur pençe-yi alideki şemşir aşkına ” vur
Bırakma kudreti pazunda savletinde kusur

Kan ver ki vatan kan veren evladına muhtaç
Düşman seni kan vermediğin için eder izaç

Tarihine bak ey ulu Türk kendini göster
Üç yüz sene kaldın ne kazandınsa haber ver

Dört yıl dayanırken şerefın arttı cihanda
“Makus kaderin” hem değişir oldu bir anda

El çekme nasıl olsa ölüm var bu acunda
Öldürmediğin için de ölürsün sonucunda

Vur izzet-i nefsin şerefın şanın için vur
Vur öldürülen körpe şehidanının için vur

Çirkep bulaşan iffet ü namusun için vur
Mahkur ezilen millet-i meyyusun için vur

Vur alçalan ervaha gebermek yakışır vur
Vurmasan eğer payine itler yapışır vur

13.04.1964

BARIŞTA İPEK SAVAŞTA ÇELİK

*-Ulaş halk odasının açılma töreni dolayısı ile A Atıf
Okatan tarafından okunan manzum nutuk-*

Biz halkız halkın olan partili öz Türkleriz
Yasamızda yer alan oklardan hız alarak
Yurt için ulus için yücelikler dileriz
Hepimiz bir baş gibi bir yürek gibi ancak
Bütün halkı bir ülkü ve bir tinde isteriz

Yüz yılların tozundan bir hamlede silkindik
Tertemiz alnımızla mızrak gibi dikildik
Devlet yasası nedir; yaptık inandık bildik
Barışa karşı ipek savaşa karşı çelik
İstendik mi yurt için her zaman seferberiz

Amacımız alanda yolumuz açık bizim
Başarılarımız korkulu gözler uyanık bizim
Cumhurluk kafamızda her zaman anık bizim
Görüşümüz ileri duygumuz ayık bizim
Biz Kemal Atatürk'ün kanından örnekleriz

26.06.1945

TÜRK KALBİ OLAN TÜRK

*1950 seçiminden önce kabul edilen secim kanunu
dolayısı ile yazılmıştır*

Ey varlığı insanlığa mizan olan ırkım
Ey hür yaşamak hakkı olan kahraman ırkım

İlmin sana bir şanlı hürriyet yolu verdi
Azmin yine bir tarihi mani devirdi

Dün bağı iradenle o mazlum durumunla
Bir Ergenekon'dan daha sıyrıldın unutma

Yüz on sene evvel açılan rahne-yi ümit
Her müstebitin keyfine amâline ait

İsterse açıldı yine ister kapatıldı
Hak isteyen er mahpese menfaya atıldı

Artık yeni bir gün doğuyor işte yolunda
Kanun oluyor maksadın ilmin kurulunda

VATANA SORU

Ey Vatan ey zavallı nazlı nine
Bayrağın gölgesinde ağlıyorum
Yok mu bir merhamet duyan sine
Yok mu bir kalbi sızlayan diyorum

Nerde o şanlı mücahit tıynet
Yok mu bir Mustafa Kemal ruhu
Nerde tarihe yön veren millet
Kara Kâzım Bekirlerin yok mu

Nerde Namık'la Fikret'in nerde
Nerde vicdanla birleşen duygu
Nerde millî celaletin nerde
Nerde milletle yükselen arzu

Var mı bir ihtiram duyan Hak'tan
Nerde vicdana emreden kanun
Nerde saygı sorumlu olmaktan
Yeter ufukunda bir güneş doğsun

28.08.1958

VATANIN CEVABI

Ağlamak er için utanmaktır
“Neme lâzım”cılıktan silkin çık
Çalışanlar için ödev haktır
Sana engel olacak her şeyi yık

Yık yıkılsın riya müessesesi
Yık yıkılsın bütün rezaletler
Devletin hâkim olsun **adlesesi**
Yık yıkılsın bütün denaetler

İlme vicdana Hakk’a yükselsin
İdealinde mübarek vatanın
Kimseden olmasın asla güvenin
Kanı nabzında mübarek Atanın

Yık yıkılsın mülevves hükümler
Artık dimağa çık “bağırsak”tan;
Yık yıkılsın şeni tahakkümler
Gün doğar adli gözle sen haktan

28.08.1958

ŞATHİYE

Yener Okatan: “Rahmetli babam İslâm hakkında hükümler yürüten cahil kimselerin kendi kafalarından uydurdukları lafları tasvip etmezdi. “Allah her şeyi bilir sameddir yani hiç bir şeye muhtaç değildir. Hangi kulunun günahkâr olup olmadığını da bilir. Bilmek için köprüye de teraziye de muhtaç değildir.” Derdi. Bir Kaz Aldım Ben Karıdan ve Kaplu Kaplu Bağalar mısralarıyla başlayan şiirleri batıla saplanmış kişilerle alay eden şiirler olarak nitelerdi.

YAKARIŞ

Tanrım sıratı sökerek
Kaldır düşmek kaygusunu
Birkaç kova su dökerek
Söndür ateş tamusunu

Dirilenler zaten pişman
Ölenlere oldu hayran
Üflettirme tinci olan
İsrafil’e borusunu

Acunda savaşın derdi
Tamuda ateşin derdi
Dirlik oldu başın derdi
Dindir bomba dolusunu

Bırak sevap günah diye
Düzen verme teraziye
Düşür tamuda eriye
Yok et gitsin kamusunu

Durdur kullarına cengi
Parlasın yüzlerin rengi
Götür şu topu tufengi
Doldur gayya kuyusunu

Bu ne Arasat alanı
Ya şu katran kazanı
Def et huriyi gılmanı;
Kitle uçmak kapısını

Tankları sal tepelettir
Uçaklar uçur elettir
Kevserlerle kan elettir
Yaktır Tuğba korusunu

Atom bizim neyimize
Attır ahret gelsin dize
Münkir Nekir biziz bize
Kaldır mezar sorgusunu

Ancak bağışla acunu
İyiye bağla ucunu
Gönder yasa kurucunu
Ver insanlık duygusunu

El açtı OKATAN sana
Dertli dilden yana yana
Umuyor ki aklın kana
Tutasın bu konusunu

2.05.1944

YARADAN'A

Ey yaradan sen bizlere
Birer ayrı iman verdin
İnandık sana ezbere
Tuttun bir de şeytan verdin

Karıştırıp fikrimizi
Hayli şaşırttındı bizi
Nerde insanlığın izi
Bir katıca vicdan verdin

Kaldır kuldan keşmekeşi
Müvesvis kalmasın kişi
Sağlam yap sağlam gör işi
Neden akli noksan verdin

AKLİM YARIM

Bana benden yakın iken
Neden uzak duruyorsun
Aklımızı şere iten
Şeytanlara sunuyorsun

Madem nefsim bana hasım
Dünden hasım olur hısım
Nefsim zayıf aklım yarım
Nemden hesap soruyorsun

Böyle midir merhametin
Hepsi birdir nikübetin
Her tarafta musibetin
Bin bir pusu kuruyorsun

Dünya ahret hepsi beter
Ağrılarla ecel yeter
Zebaniler oda iter
Hani nerde koruyorsun

1.06.1965

DÖRTLÜKLER

İKİNCİ YARA

Haktan mı kuldan mı ya talihten mi
Bize bu hasretlik nerelerdendir
Yazı mı şanstan mı ya kaderden mi
İşleyen şu derin yara nedendir

İFTİRA

Bana Musa dedi: “Ey müfteri kavmin ferdi
Ne zaman toprağı kazsan gözüdür fevz-i hayat ”
O büyük çölde yoğun helvada dursun gayrı
Bana gökten bir küflü soğan düşmedi heyhat

GERÇEKLİĞE

Ey gerçeklik sana küçük bir yardaktır bu destanım
Bulguların güneşinde üst bir ülkü umuyorum
Yersiz kuru bağnazlıktan ilenç duyan bir ozanım
Aldatıcı yaldızlara gözlerimi yumuyorum

BAHAR

Şendi yurdumuzun yazı baharı
Hep tatlı gelirdi yağmuru karı
Sivas yaylasının serin rüzgârı
İpek saçlarını sever okşardı

Peşinden koşarken kelebeklerin
Ökçeni öperdi tül eteklerin
Yakama taktığın o çiçeklerin
Pembe yanağında haresi vardı

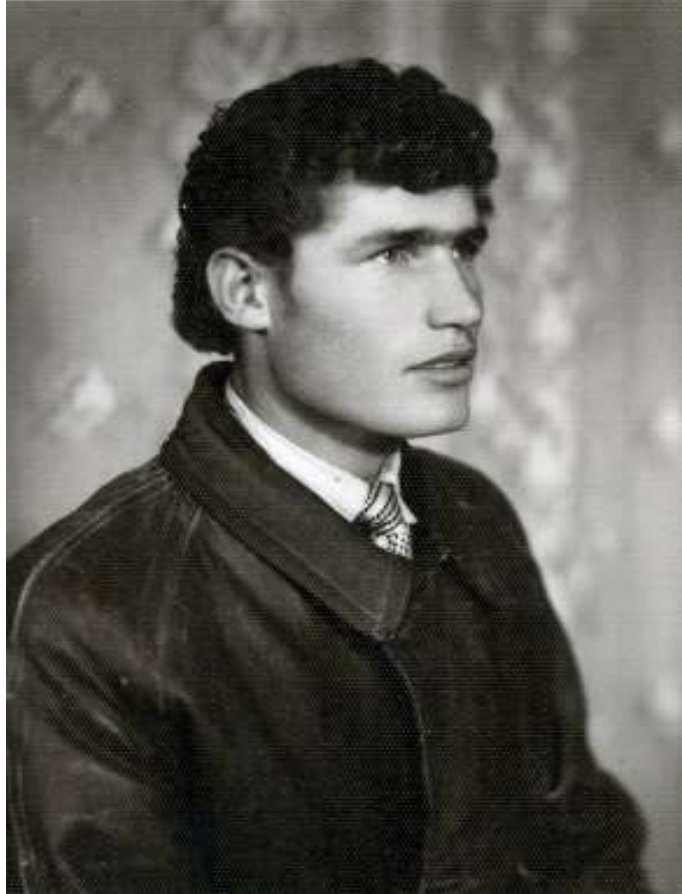
HAKİKAT

Ey hakikat ey masumlar ümidi
Ey insanlık duygusunun temeli
Seni bulmak sana ermek tevhidi
Bütün mazlum insanların emeli

İnsanların birer kardeş olduğu
Hakikati pek gecikme gel artık
Zulmet sönsün nur kaplasın şu ufku
Karanlıkta beklemekten usandık

15.04.1946

SAMİ OKATAN

Sami Okatan (1927 -1972)

Atıf Okatan'ın büyük oğludur. 1927'de Sivas'ta doğmuştur.

Sivas'ta ilk okulu okuduktan ortaokula gitmiş, ancak okumamış, Çimento Fabrikasının Oto bakım ve Tamir atölyesinde çalışmıştır.

1954'te babası ile anlaşamamış Eskişehir'e gidip muhasebeciliğe başlamıştır. 1953'te Nimet Hanım'la evlenmiştir. Bu evlilikten Hamdi (1954), Emin (1955) ve Demet (1957) olmuştur. 1970 yılında Eskişehir'den Sivas'a gelmiş, Tavuk Çiftliği kurmuş fakat 1972'de vefat etmesi nedeniyle bir süre sonra çiftliği de kapanmıştır.

Elimizde Yıldız Dağı için söylediği bir dördlük şiir ile mesnevi tarzında yazdığı şiiri bulunmaktadır.

YILDIZDAĞI

Yıldız dağı derler dağların hası
Koltuğuna çekmiş koca SİVAS'I
Eteklerinde Mereküm yaylası
Boram boram çiçek kokar havası

1948

DAVAMIZ

Bir ilim, âbidesi dikildi memlekete
Cehaleti yok etmek gayesi köyde kentte

Gericilik köhnemiş, küflenmiş, kararmıştır
Vatanın aydınlan cehaleti yanmıştır

Hür fikre sahip olmak büyük bir meziyettir
Hür fikirli aydınlar milletini yükseltir

Türk olarak dünyada yükselmektir ülkünüz
Daima gayret gerek çünkü vatan mülkümün

Nice böyle kıymetler yapacaktır bu millet
Nurlu günlere erdik artık kalmadı zulmet

Bu, bir millî davadır bu bizim davamızdır
Cehaletle yapılan amansız kavgamızdır

Bundan sonra hortlamaz Kubilay Hadisesi
Karakurt'ta kesildi yobazın cırlak sesi

Kars'tan İzmir'e kadar aydın dolsun bu vatan
Cennet mekânın olsun bu yola emek katan

Bu ne mutlu bir gündür bu nasıl saadettir
Yurda yapılan hizmet kalplere huzur verir

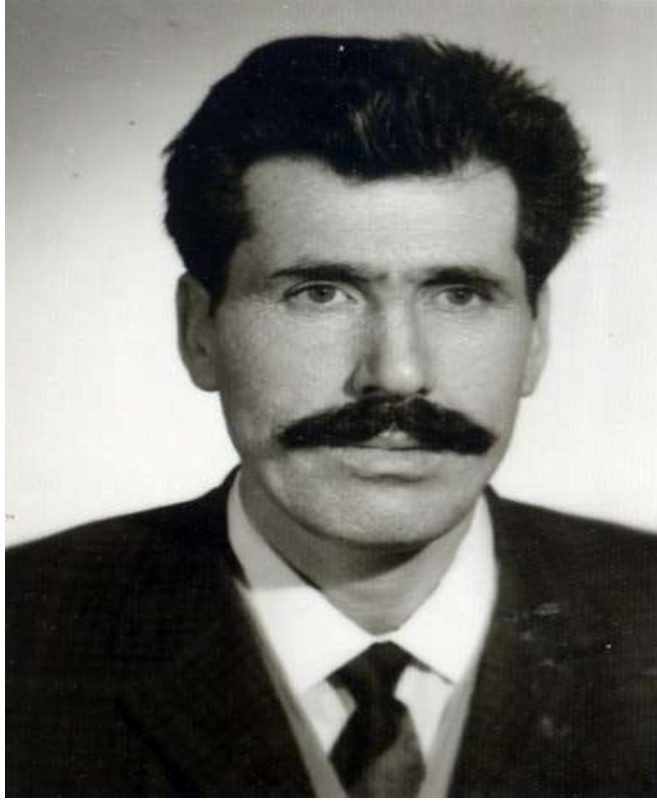
Tutuştuk biz elele yıkılmaz birliğimiz
Daima artacaktır irfanımız ilmimiz

Sadece amacımız hep ileri gitmektir
Vatan Türk gençliğine Ata'dan emanettir

Huzur verdiniz bize sevinç doldu gönlümüz
Hacı Süleyman Çakır uzun olsun ömrünüz

(İstikbal Gazetesi, Eskişehir, 12 Mayıs 1965)

AHMET SADİ OKATAN

Ahmet Sadi Okatan (1935 - 2020)

1935 yılında A. Atıf Okatan ve Sıdika Okatan'ın 4. Çocuğu olarak, Sivas Merkez Çelebiler Köyü mezrasında doğmuştur. İlkokuldan sonra Sivas Erkek Sanat Okulunun Ziraat Alet ve Makineleri Bölümünden mezun olmuştur.

Güler Hanım'la evli olup bu evlilikten Alev, Demet, Mehmet ve Gonca adlarında çocukları olmuştur.

1946 yılında Sivas Çimento Fabrikası montaj mühendisi Alman Just'la tanışmış; ondan erozyonla mücadele usulleri hakkında teknik bilgiler almıştır. Dedesi Mehmet Hamdi Okatan ve babası Ahmet Atıf Okatan'ın teşvik ve yardımlarıyla erozyonla mücadelede ilk çalışmalarını yapmıştır. 1958 yılında Iğdır Alican hudut karakolunda takım komutanı olarak görev yaparken Iğdır ovasını sel baskınları ve erozyonla tahrip eden Aras Nehri üzerinde çalışmalar yapan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün yapmış olduğu sette Mühendis Uğur Bey'den erozyonla mücadele ve kıyı koruma usulleri hakkında pratik bilgiler öğrenmiştir.

52 yıl kesintisiz olarak Kesikköprü'den Söğütlühan Sağırkaya arasında bulunan Fılıdır mevkiinde Kızılırmak'ın yapmış olduğu yatak genişlemesi dolayısıyla erozyon ve tahribatı önlemek için mücadele etmiştir. 842 dönümlük araziyi ıslah ederek ekilir biçilir hale getirmiştir.

31 Ağustos 2020 günü vefat eden Ahmet Sadi Okatan ilk şiirini 1944'te ilkokul öğrencisi iken köpeği Bidi'nin ölümü üzerine yazmıştır.

Şiirlerinde mahlas kullanmamıştır. Şiirlerinin sayısı 120'in üstündedir. Bunlardan 105'ini 2017 yılında "Rüzgârlar Elem Söyler"³² adlı kitabında yayınlamıştır. Şiirleri çoğunlukla hece ölçüsüyledir ve yapı olarak çeşitlilik gösterir. Bunlar 8 heceli, abab kafiye düzeninde, 11 heceli koşma tarzında, beyitlerle gazel tarzında, beyitlerle mesnevi tarzında, ve serbest tarzdadır. Bunların yanında sadece dörtlük ve beyit olarak kaleme aldığı manzum söyleyişler de vardır.

³² Ahmet Sadi Okatan, *Rüzgârlar Elem Söyler*, ES-FORM Ofset, Sivas, 2017, 248 s.

İLK ŞİİR

(İsmet Paşa İlkokulu 2 Sınıf)

Çelebiler'in iti
Güzel Bidi'mi³³ yedi
Söylen bana zalimler
Bidi'm size ne dedi

Benim haberim yoktu
"Bidi'n öldü" dediler
Bidi'min mezarında
Rüzgârlar elem söyler ³⁴

1944

³³ Ahmet Sadi'nin kahverengi benekli beyaz finosunun adı

³⁴ Sözleri Mesut Karacaalpe ve bestesi Şerif içliye ait olan şarkıdan alıntı

BİZİM SİVAS

-Ağabeyim Sami Okatan'ın anısına-

Topbaş³⁵ buğdayından ununu ele
Erişte pilavı yağınan bele
Cami önü Kepenek'ten su gele
Kınalı ellerin yufka sulasın

Şarkışla'da kilim Sivas'ta halı
Gürün'de sallanır elmanın dalı
Zara'dan toplanır arının balı
Yiyenlerim parmağını yalasın

Çok meşhurdur sarımsağı arpası
Abrul'un³⁶ körpesi martın sıpası
Lahana sarması şalgam çorbası
Gaz ocağı değil mantıs³⁷yakasın

Abdurrahman halayını çekerim
Kıymalı böreği görsem çökerim
Üzerine tereyağı dökerim
Sarımsaklı Tokuş³⁸ yoğurt sunasın

Madımağın türküsünü söylerim
Evelik sarması yoğurtla yerim
Ben her sene Balıklı'ya giderim
Sıcak Çermik kükürt şifa bulasın

³⁵ Yerli yumuşak buğday
³⁶ Abrul (=April) Nisan ayı
³⁷ 20 litrelik tenekeden yapılmış ilkel ocak
³⁸ Sivas'ın merkez köyü

Sivas'tan çıkıyor en uzun nehir
Milattan çok önce kurulmuş şehir
Divriği'den çıkar cevheri demir
Hızlı tren raylarını ulasın³⁹

Dünyada ünlüdür Kangal köpeği
Döşü⁴⁰ yüksek çok iridir kemiği
Beş milyona satılıyor eniği
Dosta değil yabancıya havlasın

Boynuz bıçak kemik tarak ağızlık⁴¹
Gümüş kemer bafon lalin⁴² çeyizlik
Hamaylı alınlık burma bilezik
Beşibirlik altın küpe takasın

Çifte Minare'si Gök Medrese'si
Abdülvehhab Gazi çoktur türbesi
Mahmut Hamdi Usta taş mimarisi⁴³
Kayseri Köprü'ye hayran bakasın

Sadi övünmeye dilin varmıyor
Sivas'ın yarasın kimse sarmıyor
Devlet baba halimizi görmüyor
Soğuk fırından sıcak ekmek umasın

³⁹ Eklesin.

⁴⁰ Göğsü.

⁴¹ Sigara çubuğu.

⁴² Alüminyum ya da gümüş kaplamalı hamam nalını.

⁴³ Padişah Abdulaziz zamanında Kesikköprü'yü onaran alaylı mimar Eskiçizade Ahmet Sadi'nin annesinin dedesi olan şahıs.

EY OĞUL

-Oğlum Mehmet Lutfi Okatan'a ithaf-

ALLAH verir ALLAH alır sana çalıřmak dűřer
Tufan olur maazallah sana alıřmak dűřer

Kederlenip bedbinâne ye'se kapılmak değil
Sebebine sarılıp lűtfa kavuřmak dűřer

Korkma sakın nerde olursan seni bulur musibet
Her engeli mahirane izleyip ařmak dűřer

Bekleme ey arslan ođlum dűřmanından merhamet
Bir yiđide kaçmak deđil mertçe savařmak dűřer

1993

11-KINALI KUZULAR

-Kardeşim Prof. Dr. Yener Bey'e nazire-

Ahmet Sadi'nin kardeşim Yener Okatan'ın
şehitlerimiz için yazdığı ve

*"Ne açıymış sana mezar kazması
Göz yaşımın sızım sızım sızması
Sevdiğinin al çiçekli yazması
Kabrine serildi haberin var mı"*

dörtlüğüyle sona eren şiirine nazire şiiridir:

Kafkas cephesinde Van Yaylası'nda
Yüz on bin kuzuydun haberin var mı
Trablusgarp'ta Yemen'de Şam'da
Yenilmez gaziydin haberin var mı

Sarıkamış mezar oldu erlere
Ayakta postal yok başlarda bere
Göz gözü görmüyor buralar nere
Enver'in⁴⁴ kozuydun haberin var mı

Kınalı Hasan'ım on beş yaşında
Yozgatlıdır al kınası başında
Anan görmüş şahadetin düşünde
Kınalı kuzuydun haberin var mı

⁴⁴ Osmanlı ordusunun başkomutanı

Emrullah'ın anasını kaybetti
Babasıyla birlik cepheye gitti
Vatan toprağında çiğdemler bitti
Ananın nazıydın haberin var mı

Abdülkadir yüzbaşının adıydı
Söğütlü Hüseyin bölük tadydı
Akgündüz Köyü'nden er olmalıydı
Ocağın közüydün haberin var mı

Ulubatlı Hasan surun burcunda
Yahya Çavuş⁴⁵ Gelibolu ucunda
Topçu Seyyit⁴⁶ iki manda gücünde
Kemal'in⁴⁷ gözüydün haberin var mı

"Namluya süngü tak " emri verenler
Anafartalar'da yardım beklerler
Ölmeyi emreden er oğlu erler
TÜRK'lüğün iziydin haberin var mı

Şahin Bey'im⁴⁸ der ki "Köprü'yü tutun
Fransızlar bastı sipere yatın
Mermimiz azaldı hesaplı atın"
Kalplerde sızıydın haberin var mı

⁴⁵ Çanakkale Ertuğrul Koyu'nda düşmanı elli kişi ile 48 saat tutan kahraman.

⁴⁶ Çanakkale Savaşı'nda 275 kg top mermisini tek başına topa koyup Fransız zırhlısını batıran kahraman.

⁴⁷ Anafartalar grubu komutanı Mustafa Kemal.

⁴⁸ Fransızlara karşı Gaziantep'i savunan ve asıl adı Mehmet Sait olan şehit Teğmen Şahin Bey.

Yorganını cephaneye sararken
Yavrusuna bir örtecek ararken
Kara Fatma dikenleri yararken
Tabyanın kızıldın haberin var mı

Çiğiltepe bir saatte düşmeli
Türk ordusu Sakarya'yı geçmeli
Reşat Bey'im⁴⁹ yeminini içmeli
Bir erlik sözüydün haberin var mı

Dumlupınar Çiğiltepe İnönü
Olmalıydı artık düşmanın sonu
İzmir'den kaçarken altında donu
İngiliz beziydi haberin var mı

Saymakla tükenmez bu kahramanlar
Nice yiğit doğuracak analar
Sütçü Ali⁵⁰ Fransız'ı kovalar
Bükülmez pazıydın haberin var mı

Telsiz çalışmıyor ne gelir elden
Haber vermeliydi Mustafa Elden⁵¹
Hızlı koşmalıydı esen şu yelden
Ölmeye razıydı haberin var mı

⁴⁹ Çiğiltepe 57 Tümen komutanı Albay Reşat Bey.

⁵⁰ Maraş'ta Uzunoluk Hamamı'ndan çıkan kadınları düşman askerlerinden kurtaran ve asıl adı Ali olan Sütçü İmam.

⁵¹ Maraton koşucusu Balkan şampiyonu milli atlet ve Kore gazisi.

Kunuri'de⁵² çember dar geldi sana
Yakışır mı Türk'e düşmek kapana
Üç çemberi aştı koştı Mustafa
Yıldırım hızıydı haberin var mı

Kıbrıs'a uçarken kartalcasına
Saldırdı düşmana dalarcasına
Cengiz Topel⁵³ namın yazarcasına
Yiğidin özüydü haberin var mı

İsimleri bilinmeyen kahraman
Vatan sevgisidir bağrında yatan
Seninle iftihar ediyor Ata'n
Yaramın tuzuydun haberin var mı

2001 / Sivas

⁵² Kore'de Türk birliklerinin çembere alındıkları harp sahası ordumuz bu çemberi parçalayıp kurtulmayı başarmıştır.

⁵³ Şehit Pilot Yüzbaşı Uçağı ile Kıbrıs'ta uyarı uçuşu yaparken Rumlar tarafından uçağı düşürülmüş kendisi paraşütle atlamışsa da esir alınmış ardından şehit edilmiştir.

KIZILIRMAK

-Kızım Demet'e ithaf-

Yine bahar geldi coştı çağladı
Fılındır'ı⁵⁴ yapar göl Kızılırmak
Kaba yelden coşar setleri aşar
Güldür güldür akar sel Kızılırmak

Mart ayında Cemre toprağa düşer
Abrul beşi bazen gününü şaşar
Kabayel⁵⁵ estimi ırmaklar coşar
Su altında kalır Yol Kızılırmak

Bu sene taşmada nefes alayım
Taksitten faizden geri kalayım
Komşuların Altın'ını vereyim
Halime gülüyor el Kızılırmak

Tohumluğu ilaçladım eledim
Tarlaları ikiledim⁵⁶ beledim
Devlet suya boyun kırdım meledim
Yen içinde kalsın Kol Kızılırmak

Devlet Su İşleri etüdü bitti
Taşkın korumayı ihale etti
Adalarda mısır patates bitti
Daha boyun eğmem bil Kızılırmak

⁵⁴ Çimento Fabrikasının bulundu mevki.

⁵⁵ Lodos.

⁵⁶ İkilemek: Tarlayı tohum ekilecek hale getirmek.

Bazen engin bazen coşkun akardın
Setlerimi acımadan yıkardın
Kızgın mıyım geri dönüp bakardın
Alacak yok borcu sil Kızılırmak

Sen de benim gibi coştun yoruldu
Hirfanlı'da mola verdin duruldun
Kaç cana kıydın da neden soruldun
Şimdi hesabını ver Kızılırmak

Nice yiğitleri yıktın ağlattın
Nice analara kara bağlattın
Nice ciğerleri yaktın dağlattın
Sende saçlarını yol Kızılırmak

Nice köprüleri kökünden söktün
Nice yiğitlerin belini büktün
Gelin alayını boğdun kahrettin
Sende gelin gibi öl Kızılırmak

Sivas'tan geçerken yüzün kızarır
Yıldız karışınca biraz bozarır
Hirfanlı'da bende girer morarır
Bafra'dan denize dol Kızılırmak

İki sene mühlet versin taşmasın
Sel gelip de setlerimi aşmasın
AHMET SADİ tökezleyip düşmesin
Bu yıl bari uslu gel Kızılırmak

BİZİM KİLER BİZİM MUTFAK

Mercimekli pılava pezik turşu yakışa
Dal turşusu da derler çoluk çocuk kapışa

Eksik olmaz kış boyu erişte kavurması
Kadayıf yufka börek hele ki un helvası

Soğan sarımsak şalgam havuç turp yerelması
Kışın başa güreşir patates kavurması

Un bulgur nohut yarma eksik olmaz fasulye
Fındık fıstık leblebi çedeneli⁵⁷ kavurga

Kuru dut kuru üzüm ceviz incaz⁵⁸ zerdali
Pestil köme olmazsa memnun olmaz ahali

Gelelim yemeklere verilen emeklere
Mavi boncuk takarlar gelinler bileklere

Boncuklar çıkarılır hamur suyla karılır
Ekmek pişkin olmazsa kaynanamız darılır

⁵⁷ Keten tohumu.

⁵⁸ İri siyah erik.

Bulgur pilavı ile nohut kuru fasulye
Bu üçü bir olursa sırtımız gelmez yere

Yanı sıra gelmeli lahananın turşusu
Şimdi aklıma düştü elmanın kompostosu

Kadayıf sinisini yalasam tepsisini
Kaymaklı da yaparlar yedin mi böylesini

Mercimek çorbasının yeşili alı vardır
Kırmızı mercimeğe kepçeyi iyi daldır

Şehriye çorbasını az doldurma tasını
Getir üfüle de yedir ey'etsin hastasını

Topaklı herle⁵⁹ derler en çok kış günü yerler
Mercimekli olanı bizim evde bilmezler

Yazın pancar çorbası çorbalar prensesi
Bazen bana az gelir küçük boy tenceresi

Üzümlü çorba pişer bayramın yemeğidir
Her evde pişmez ama biz de severek yenir

Üzüm yaprağı sarma yer misin diye sorma
Çok da iştahla yenir kurban eti kavurma

Soğanlı et veyahut etli soğan yahnisi
İki yaşında dana etinin en iyisi

⁵⁹ Topaklaşmış un.

Kadın buldu⁶⁰ köfteyi değiştirip söylerler
Vişne şurubu ile aman nasıl severler

Sulu köfte baş tacı dana eti ilacı
Biraz küçük yuvarla babam kızmasın bacı

İçli köfte şahane kalın bulgur bahane
Yiyeni çok tok tutar doymadın mı daha ne

Cızbız köfte ızgara kara köfte tavada
Bizim uşak⁶¹ çok sever kapışırılar havada

Sebzelere gelince doğranır ince ince
Madımak başı çeker mayıs ayı gelince

Patlıcan karnıyarık hele oturtturması
İzmir Kemer'den gelir patlıcanın âlâsı

Fasulyenin azına kulak asma nazına
Kuru soğan yakışır patates piyazına

Evelik sarmasının yoğurdu bol olmalı
Tereyağı dökmeden sarımsak konulmalı

⁶⁰ A. Sadi Okatan'ın babası Atıf Okatan'dan öğrendiğine göre "kadın buldu"nun hikâyesi şöyledir: "Kadının birisi evdeki etle ve pirinçle köfte yapıp kızartır Kocası yemeği yer tadı çok hoşuna gider Akşam eşi ne pişirdiğini sorunca; 'Adı yok kendim uydurdum.'" der Sonraki günlerde bu yemek tekrar yapıldığında adından 'kadın buldu' diye söz edilir. Zamanla bu kelime "kadınbudu"na dönüşür.

⁶¹ Çocuklar.

Sucuklu ıspanağa yumurta da kırarlar
Lahana dolmasını muska muska sararlar

Aman unutuyordum yumurta piyazını;
Yufkaya düremeç et yudumla ayranını

Kıymalı karnabahar enginarın kuzeni
Zeytinyağlı pırasa aman tutmayın beni

Sütle beraber pişer Tosya'nın ak incisi
Adına sütlaç derler sofranın birincisi

Kuzu eti pirzola fileto ve kavurma
Fazla yemekten sakın bayram beyi⁶² olma ha

Tava kebabı başka sac kebabı bambaşka
Tandır kebabı ayrı güveç kebabı taşta

Çömlek kebabı bizde testi kebabı sizde
Ne de iştahlı yenir Sivas kebabı günde

Döner kebab çarşıda tükürük köfte mangalda
“Sivas köftesi” oldu şan verdi İstanbul'da

Şiş kebabın ustası acılı Anteplisi
Kirli Ahmet yoğurdu oldu Sivas köftesi

⁶² İshal olmak.

Ağzınıza lâyıktır Antep'in baklavası
Ne yalan söyleyeyim Sivas'tadır ustası

İsterse hurma olsun ister sarık burması
Daha çok lezzet verir kestirmede⁶³ durması

Sütçü Ali haftada bir tane tavuk keser
Bakkal İhsan da ona karşı rekabet eder

Tarih dokuz yüz kırk bir aklım erer iyice
İsrarlama kesilir dışarı⁶⁴ deyince

Beş yüz tavuk besledim Okatan Çiftliği'nde
Etini satamadım dokuz yüz yetmiş birde*

Rica minnet Tüdemsaş işçiye yemek verdi
Sattık kurtulduk o gün bitti tavuğun derdi⁶⁵

Bugün Sivas ilinde yirmi sekiz bin tavuk
Bir günde tükeniyor göğüs incik kanat but

Ocak 2014

⁶³ Tatlı için hazırlanan koyuca şerbet.

⁶⁴ Sivashlı olmayan, taşralı.

⁶⁵ 1970 yılında nüfus sayımında Sivas 731.921 kişiyken günde 500 tavuk satılamazdı. 2010 yılında nüfusu 638 464 olan Sivas'ta günde 28 000 tavuk satılmasına dikkat çekilmiştir.

NENE HATUN

Van'dan çıktı yüz yirmi gencimiz alay ile
Cephane taşıyarak vardılar Karabel'e

Fırtınalar karları savuruyor her yana
Bir haber bekliyorlar analar yana yana

Düşmana direniyor yurdun doğu kal'ası
Türklüğünün özünde bozulmamış mayası

Vermemek için yurttan yumruk kadar taşını
Bu uğura koymuştur aksakallı başını

Aziziye tabyası mezar oldu Ruslara
Nene Hatun cephede örnek oldu kızlara

Gözlerini kırpmadan koşuyordu cepheye
Vurmalydı eşini şehit eden kahpeye

Çünkü şehit vermişti babasını eşini
Çiğnemek istiyordu düşmanının leşini

Tırpan yaba bel kürek kazma balta alarak
Cepheye koşuyordu karanlığa dalarak

İki oğlunu birden cepheye gönderenin
İnancı azmi sağlam ihtiyar dedelerin

Tarlasında ekini biçili kaldı o gün
Nineler hasat etti mahsulünü pek üzgün

İşte biz böylesine korumuştuk vatanı
Sızlıyor kemikleri sakın üzme Ata'nı

Almış olduğun hava içmiş olduğunuz su
Ata yadigârıdır emanettir doğrusu

Heyhat şu günlere bak senlik benlik kavgası
Utaniyor insanın almıyor havsalası

1961

BORÇLU

Fazla taşınmaz yok bizde ezeli
Biz esnaf değildik işin güzeli
Tefeciye gittik soydular bizi
Dahilde⁶⁶ bir şey yok boşaldı kasa

Taşınır mal borca kâfi gelmedi
Küpe kolbağ alyans borcu silmedi
Benim oğlan ticareti bilmedi
Ne yaparım beni aldı bir tasa

Kış geldi mi yaz kuşları ötmüyor
Mart geldi mi türlü dertler bitmiyor
Yazın kazancından kışa artmıyor
Hacze çıkarıldı sandalye masa

Azıcık sermaye hüküm sürmüyor
Bankalar kefilsiz para vermiyor
Köyden niye geldik aklım ermiyor
Uşak-devşek⁶⁷ ev bark boğulduk yasa

⁶⁶ Para çekmeces

⁶⁷ Çoluk çocuk

Beyaz eşya desen bizde yok idi
Amma yatak yorgan gayet çok idi
Elde ne var ne yok bu dükkân yedi
Rahvan yürümedik kalktık tırısı

Borçtan kurtulmaya ben yemin ettim
Başıma kakılan her sözü yuttum
Bizim köye gidip sığırı güttüm
Ayağımda çarık elimde asa

Çoluk çocuk tarlada çapa çaldı
Benim oğlan köye korucu oldu
Zaman geçti param pulum çoğaldı
Tövbe olsun daha gitmem Sivas'a

HASRETLİK

Kerem bir of çekerek yanar
Mecnun Leyla'sını arar
Ferhat kayaları yarar
Sevdiğine kavuşamaz

Âşık Veysel sazı ile
Ruhsatî tok sözü ile
Sümmanî hep özü ile
Sevdiğine kavuşamaz

Köroğlu'na hasım beyler
Dadaloğlu ferman eyler
Pir Sultan hep engin söyler
Sevdiğine kavuşamaz

Asuman'ın gözü yaşlı
Zeycan'ın eli nakışlı
Gülizar ceylan bakışlı
Sevdiğine kavuşamaz

1954 Halkalı Ziraat Okulu / İstanbul

İNSANLIK

İbrahim bildirmişti dinini tevhit ile
Musa İsa Muhammed hepsi de bir silsile

İsa da Muhammed de diyorlar ki hepiniz
Âdem Aleyhisselam'dan beri siz kardeşsiniz

Nemrud'un ateşinden Firavun öfkesinden
Yok mu size ulaşan Musa'nın katresinden

Ey Allah'ın kulları kardeşsiniz hepiniz
Terbiye etmedi mi sizleri Kızıl Deniz

Ortadoğu İsrail Filistin'e bir bakın
Var mı vicdan merhamet Filistin akın akın

Mısır'a koşuşuyor bir dilim ekmek için
Rusya hiç karışmıyor "Neme lazım" diyor Çin

Dünya'nın Jandarması Amerika neredesin
Filistin yıkılırken neden çıkmıyor sesin

Sekiz yüz on Müslüman kanını akıttınız
Gazze'de taş üstünde taş da bırakmadınız

Ne Birleşik Devletler Nato Cento G sekiz
"Caydırıcı Kuvvetler" diyordunuz ismimiz

Caydırmak şöyle dursun daha körüklediniz
İlaç gıda giyecek yollarını kestiniz

Okul cami hastane çoluk çocuk demeden
Bombalayıp tanklarla eziyorsunuz hemen

Füzelerle yağdınız uçaklarla estiniz
Filistin'i dünyadan silmek midir kastınız

Ne çabuk unuttunuz Almanların zulmünü
Hatırlayınız lütfen Osmanlı'nın gününü

Ne din ne ırk ne millet asla gözetmediler
İnsan olduğun için merhamet gösterdiler

İmdadınıza koşup sizi kucakladılar
En buhranlı günlerde yanınızda oldular

Tanık olduk ki artık yoktur sizde İnsanlık
Hayvan olduğunuzu heyhat pek geç anladık

Ocak 2009

İZİN

Damarlarında akan ecdadın asil kanı
Yok mudur bir yürekli vatanın kahramanı

Vardır elbet bulunur izin versin devletim;
Bir avuç suda boğar öcün alır her yetim

Komutanlardan biri izin versin hükümet
Başın alıp getirsin iki gecede Mehmet

Diyerek galeyana getirdi hepimizi
Zararlıdır bu görüş kestiler sesimizi

Aman ha aman susun ürkütmeyin iblisi
Devlet elbette bilir işinin iyisini

Diyerek susturdular görsel yayın basını
Bize çekmek mi kaldı şehitlerin yasını

Amerika veriyor bu sihirli talkını
Fransa İngiltere uzatıyor salkımı

Kürtler de yutuyorlar çöpleriyle birlikte
İnanmayın kardaşlar yarar yok ikilikte

Kürt Türk Sünni Alevi Lezgi Gürcü ve Çerkez
Diyerek bölüyorlar; bölmek peşinde herkes

Sakın aldanma kardaş düşmanı iyi tanı
İnancı sağlam gençler kurtarmalı vatani

NASİHAT

Almak ister isen satın
Rahvan yürümeli atın
Ey oğulcuk nasihatim
İnsan başa kakmaz imiş

Yalan yere imza atan
Ömür boyu küfre batan
Kul hakkıyla kabre yatan
Cehennemden çıkmaz imiş

Helali harama katan
Bozuk defolu mal satan
Haram aş kaşık atan
İyi nişan takmaz imiş

Sapmamalı helal yoldan
Atmamalı yoksul koldan
Sakınmalı suizandan
Erler ayırım yapmaz imiş

Düşme sakın ayrılığa
Şükret hakkın varlığına
Komşusunun darlığına
Koşan yoldan sapmaz imiş

1965

SOSYETE DÜĞÜNLERİ

Sosyete düğünleri başladı mı kaçırmaz
Görsel yazılı basın bağırır avaz avaz

Filancanın kızıyla falan bayanın oğlu
Evlenecek çamlıkta her yer her taraf dolu

Gelinlik ısmarlanır mutlaka Fransa'dan
Nikâh şahitleridir ya müsteşar ya bakan

Kuş sütü eksik olmaz donanmış masalarda
Her türlü içecek var armalı kasalarda

Dansözlerin alınına dolarları vururlar
Markları liralari havaya savururlar

Altın gümüş kemerler hamaylılar tırība⁶⁸
Varlıklı davetliler uyum sağlar guruba

Kadehleri viskiyle şarapla doldururlar
Ondan da tatmin olmaz beyazdan da bulurlar

Hiç aklına gelir mi dökerken pastaları
Düşünür müsün acep çaresiz hastaları

Sızlamaz mı yüreğin kırarken bin bir tabak
Sen böyle eğlenirken yoksulun haline bak

⁶⁸ Çok bol.

Ar damarı çatlamış giyinmemiş soyunmuş
Sırtına baldırına ejderhalar dövünmüş

Saçlar topuz yapılır gözleri rimellenir
Tırnaklar ojelenir kaşlar iyice gerilir

Süs köpeğine benzer palan kalçalı kızlar
Ya küpeli erkekler insanın içi sızlar

Gereksiz kahkahalar yapmacık gülüşmeler
Bahçeye çıkılarak kaçamak sevişmeler

Aleni işleniyor bin bir türlü rezalet
Bu gidiş gidiş değil sonuç olur felaket

ÜÇ ŞEYDEN KORKTUM

Hiç korkmadım karanlıktan
Al karısından evliyadan
Hiç korkmadım mezarlıktan

Hiç korkmadım cinden periden
Nekir'den şeytandan
Hiç korkmadım düşmandan

Hiç korkmadım namertten
İtten kurttan yılandan
Hiç korkmadım zalimden

Hiç korkmadım yalnızlıktan
Sövmekten dövülmekten
Hiç korkmadım yenilmekten

Yalnız üç şeyden korktum
İhanetten
Hayasızdan
Kul hakkından

1970

HATA

Hatayı yapmak cehalet
Hatayı düzeltmek marifet
Hatayı anlatmak belagat
Hatayı söylemek cesaret
Hatayı affetmek asalet
Hatadan dönmek fazilet

BEYİT VE DÖRTLÜKLER

Düşmanı dosta çevirmek akıllı adam işidir
Herkes bunu başaramaz bunu yapan er kişidir

AZIK

Ey Sadi hüsrana uğradın yazık
Mahkemeden yedin zorlu bir kazık
Duydun mu eskidir şu darbu mesel
“Çalışana korlarmış tezekten azık”

ÇANAK

Çiğnetmedi ecdadın bu değerli vatani
Affetmem affetmeyiz beş paraya satanı
Dost değil iyi tanı sana çanak tutanı
Kabrinde utandırma şehit olan Atanı

NEBİYE OKATAN İLTER

Nebiye Okatan İlter (1940-)

2 Eylül 1940'ta Sivas'ta Ece Mahallesinde doğmuştur. Atıf Okatan'ın 6. Çocuğudur.

İlkokulu okuduktan sonra kız meslek lisesinin akşam bölümünde tahsile başlamış, kursiyer dikiş öğretmeni olarak buradan mezun olmuştur. 1960 yılında Ahmet Yavuz evlenmiş bu evlilikten Erkan, Zehra Mievlüde, Mehmet Ercan ve Nezide adlarında dört çocuğu olmuştur. Nebiye Hanım, eşini 1983 yılında kaybetmiştir.

Halen Sivas'ta yaşayan Nebiye serbest tarzda şiirler yazmaktadır. Şiire, çocuklarının öğretmeninin ödev olarak şiir istemesi üzerine onlar için şiirler yazarak başlamıştır. Bundan cesaret alarak şiir yazmaya devam etmiş ve şiirlerini "Şiir" adlı kitapta toplamıştır.

CUMHURİYETİN 50 YILI

Bundan elli yıl önce
Yaşamak giderdi güce
Kendi vatanında kimsesiz
Padişah korkusu var diye
Ortalık sessiz
Bin dokuz yüz yirmi üçte
Gürledi bir ses
Bu böyle olmaz
Herkes olmalı serbest
Elbette hür olan devlet
İlerler ilelebet
Türk asla kimseden beklemez minnet
Böylece kuruldu Cumhuriyet
Bir değil bin elli yıl geçse de
Onu öyle dikti ki kuvvet
Atamdan bize emanet
Artık alınamaz elimizden hürriyet
Yıkılmaz Cumhuriyet

AĞLAMAYACAĞIM

Bir gün ben de
Bir mum gibi eriyip
Yok olacağım
Belki unutulacak
Belki de anılacağım
Geriye görmeyecek
Artık hiç ağlamayacağım

1974

KAYGI

Sen bir tomurcuk gibi açacak
Bense bir gül gibi solacağım
Sen beni anlamayacak
Ben seni anmayacağım
Sen pişmanlık duyacak
Ben bedbaht olacağım
Sen bana dönsen bile
Yüzüne bakmayacağım

1974

KIBRIS

Sürüden ayrılmış kuzu gibiydin
Tüylerin deniz köpüğü kadar ak
Gözlerin mor yamaçlar kadar süslü
Melerken Türk'üm diyorsun
Düşmana ayak diriyorsun

Düşman seni benden almak istedi
Tüm analar sana doğru meledi
Koç yiğitler ilerledi ünledi
Anana mesafen yaklaştı Kıbrıs

Hain Yunan kuvvetini denedi
Karşısındakinin kim olduğunu bilemedi
Rica minnet hiç birini tınmadı
Bütün dünya hep onları kınadı

Korkma seni kimse benden alamaz
Adım anan soyum şanlı Türk iken
Hiç kimsenin ahı yerde kalmaz
Doğruluk kalbinde yerleşmiş iken

Allah Allah dedik Allah güç verdi
Allah bize kuvvet hız verdi
Yunanlılar hükümetini devirdi
Hepsi şaşkın ne yaptığını bilemedi
Anlı şanlı Türk bayrağı gerildi
Denizler ayağına serildi Kıbrıs

Ben oğlumu
Ben kocamı
Ben torunumu şehit verdim
Yunan utansın

Ben gazi
Oğlum gazi
Kocam gazi
Torunum gazi
Göğsün kabarsın

Hepsinin gözü şimşek çakıyor
Hepsinin gözü Ata'nın gözü
Hepsinin dilinde Ata'nın sözü
Türk önde Türk ileri türküsü

Benden selam olsun yavru vatana
Bir daha göz diken olamaz sana
Yalnız bir nasihatim var unutma ama
Sakın Yunanlıyı arkada koma
Haindir Yunan arkandan vurur
52 yıl öncesini unutan
Bu günleri hayli hayli unutur

Hekimhan 1974

ANA

Dokuz ay kan verdin kanından bana
Ağrıyla sancıyla geldim dünyaya
Ağrını unuttun bastın bağrına
O yumuşak bağrın ne sıcak ana
Büyütmek için beşikler kurdun
Çevreler bağladın kazaklar ördün
Aç kalmayayım diye sütün emdirdin
O tatlı sütün ne sıcak ana
Hep gülen yüzünle melek gibiydin
Her zaman sakındın kol kanat gerdin
Uyutayım diye ninni söyledin
O sesin nefesin ne sıcak ana
Başım daralınca koşardım sana
Şefkatli kucağın açtı bana
Ana oldum ama muhtacım sana
Kucakla kucağın ne sıcak ana

Hekimhan 08.05.1976

ÖZVERİ

Ne kalbimi ne gönlümü
Kullandım
Hep vicdanımı yordum
Zorladım
Ne şans tanıdım ne dünyayı
Hep kaderle yaşadım
Çile sardım yumak yumak
Örmeye vakit bulamadım

1984

AĞAÇ

Bazen düşünürüm de
Ağacın faydasını
Selden afattan korur
Çiftçinin tarlasını
Kışın yakar ısınır
Yazın gölgelenirsin
Çeşit çeşit meyveler
Bakınca imrenirsin
İşte sıram kalemim
Kitaplarım defterim
Matematik dersinde
Kullandığım cetvelim
Bakarsan mağazalara
Çeşit çeşit dolaplar
Masalar sandalyeler
Türlü çeşit oymalar
Hepsi ağaçtan bunlar
Saymakla bitiremem
Kağnılar arabalar
Döven sapan kapılar
En son yolcuğu da
Ağaçtan yaptırırlar

1995

KAR OYUNLARI

Karda ne çok oyun var
Haydi gelin çocuklar
Kar topu oynayalım
Sakın içine buz koyup
Canları yakmayalım
Ben tünel yapacağım
Ben de kardan bir adam
Sen ne yapacaksın
Ben kızak kayacağım
Ben de kara yatarak
Resmini çizeceğim
Haydi gidelim artık
Benim karnım acıktı
Üşümüşüz bilmeden
Evimiz sıcacıktı

1995

ÇAĞRI

Haber salmış yarım tez gelsin diye
Karlara yolu örtmüş iz bulamadım

Yüce dağlar yükseldikçe yükselmiş
Dağları aşacak bel bulamadım

Yarın küstü gönül koydu dediler
Barışmak için gül bulamadım

Nağme yaz da götürelim dediler
Düşündüm düşündüm söz bulamadım

1995

BAYRAM YEMEĞİ

Eski bayram yemeğini yapsan ne fayda
Kime yedireceksin
Gençler rejimde
Yaşlılar perhizde
Zenginler tatilde
Fakirler evinde

1996

SEVDİĞİM ŞEYLER

Yakmayan güneşi
Fırtınasız yağmuru
Lapa lapa karı
Severim
Güneşte şapkam
Yağmurda şemsiyem
Karda çizmem olsun isterim

Şiiri yazmak
Hikayeyi okumak
Şarkıyı dinlemek
Türküyü söylemek isterim

Treni seyretmek
Füzeyi izlemek
Kağnıyı dinlemek
Ata binmek isterim

Halayı çekmek
Horonu tepmek
Maniyi bilmek
Gülmek isterim

Kavgaya karşı
Barışa çağrı
Gözü manalı
Halayda baş olmak isterim

Gözde sürme
Yanakta gamze
Saçta bukle
Başta taç olmak isterim

Güzel bir iş
Dolgun bir maaş
Dertlerden uzak
Gezmek isterim

Sıcacık bir ev
Oturacak minder
Doyuracak aş
Sağlıklı bir baş isterim

Şirin bir kasaba
Camide hoca
Tüten bir baca
Hayırlı koca isterim

İmanımle
Evladımle
İlle de torunımle
Yaşamak isterim

Gören göz
Tutan el
Yürüyen ayak
İşiten kulak
Bilincimle ölmek isterim

1995

FIRSAT VARKEN

Hayat sevdiklerinle yaşamaktır
Ölüm sevdiklerine kavuşmaktır
Sağlığında bu dünyaya
Öldüğünde o dünyada
Rahat edecek şekilde davran

1997

DEDEME ÖZLEM

Tren geçerdi dağın eteğinden
Kıvrıla kıvrıla
Ona sallardım çocuk elimle
Söğüt dalını
Bir masal gibi akar giderdi tren
Dedemi beklerdim
Hiç sezdirmeden

2000

TOPRAK DEĞİL MİYİZ

Tepeler tepecikler
Dağlar ulu dağlar
Aranızda ne fark var
Hepiniz taştan topraktan
Hepiniz kayadan purdan
Fark boyunuzda
Alçaklar ayak altında ezilir
Yükseklere erişilmez
Tıpkı insanlar gibi
Zengin fakir misali

2003

HİS

Ne ilkbahar
Ne sonbahar
Gönlümde kış var
İlkbahar yağmur
Sonbahar rüzgar
Gönlümde kar var
İlkbahar arzu
Sonbahar umut
Yaz elimden tut
Gönlümde mutluluk var

2005

BÜYÜK İNSAN

Ben Atatürk'ü görmedim
Gördüğüm insanlardan daha iyi tanıdım
Ben Atatürk'ün kurduğu düzen içinde doğdum
Hep onunla yaşadım
Beni alkışlayın diye
Gözümün içine bakan insanlardan
Daha çok O'nu alkışladım

GÜN ARKADAŞLARIM

Kırda çiçekler gibi hepsini çok seviyorum
O gençlerin içinde ben de gençleşiyorum
Piknik yeri gibiyiz sanki göl kenarında
Mini mini **Mineler** suyun içinde ise
Saklanmış **Nilüferler**
Bak ilerde ne güzel **İnci** çiçeği açmış
Bunları seyrettikçe **Mürüvet** alıyor insan
Hele ki iki bacı anaları bir **Sultan**
Serpilmiş de kızları hepsi gelin oluyor
Geceden kalan **Gülây** gündüz bile doğuyor
Bereket yağmurları **Sema**'da duramıyor
Belgin'e bakar mısın yağmurda ıslanıyor
Her ayın bir gününde bir ara gelince
Naciye hocamız da bize dua okuyor
(Gelmeyenler cezalı şiirde yer almıyor)

EVLAT

Şu evlat var ya
Çok tatlı bir ilaç
Kaç yaşına gelirse gelsin
Ananın babanın gözünde
Hâlâ onlar bakıma muhtaç
Dizinde hoplatacak kadar
Bebek
Onlar umut onlar gurur
Onlar var ya onlar
Birer dahi işinin ehli
Onlar da birer anne baba
Torunları olsa da
Onlar umutla beklediğim
Güzel gelecek
Onlar benim gözümde
Bebek

2013

Kaynakça:

Nebiye Okatan İlter, *Şiir* Sivas 2016, 56 s.

LEBİBE PINAR OKATAN YILMAZ

Pinar Yılmaz (1953-)

Lebibe Pınar Okatan Dış Hekimi Vasfi Nedim Okatan ile Pervin Okatan'ın ilk çocukları olarak 1953 yılında Eskişehir'de doğmuştur. Babasının muayenehanesini İstanbul Kadıköy'e nakletmesi nedeniyle İstanbul'da büyümüştür.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okurken öğrenci olaylarının anarşiye dönüşmesi yüzünden, Hukuk öğrenimine devam edememiştir. Daha sonra Marmara Üniversitesinde Büro yönetimi okuyarak mezun olmuş, İstanbul'daki büyük firmalarda görev yapmış ve emekli olmuştur.

Şiir yazmaya 14 yaşındayken başlayan Lebibe Pınar'ın, "Pınardan Damlalar" (1985), "Şelale" (1995) "Vaha" (2005)⁶⁹, adlı şiir kitapları ile 2011'de İstanbul'da basılan 282 sayfalık Elaman Aranıyor adında bir romanı vardır.

Pınar Okatan Yılmaz'ın şiirleri serbest vezinlidir. Şiirlerinde sevgi ve duygu yoğunluğunun fazlalığı dikkat çekicidir. Orhan Veli, Atilla İlhan, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Ümit Yaşar Oğuzcan'ın etkisi görülür.

Merhum Nurettin Yalçın Yılmazla evli olan Lebibe Pınar Yılmaz, Makine Mühendisi Prof. Dr. Çetin Yılmaz ve Matematikçi Doç. Dr. Atila Yılmazın anneleridir.

⁶⁹ Pınar Yılmaz, *Vaha*, Engin Matbaacılık, İstanbul, 2005, 64 s.

KÜÇÜK PENCERELERİM

(14 yaşında iken yazdığı ilk şiir)

Gözlerim küçük pencerelerim
Çevremi onlarla izlerim
Gülersem güneş açar
Ağlarsam yağmurla dolar içleri

Gözlerim küçük pencerelerim
Bayramda seyranda
Ara sıra süslerim
Geceleri indiririm kepenklerimi
Uyurum

İNSANIM

Kuş gibi uçmak
Balık gibi yüzmek
Kurt gibi dağlarda gezmek
Değil hevesim
Ben hayvan değilim
Değişir dünya değişir mevsim
Farkındayım yaşamın
Yaşamak insan gibi insana yaraşır
Kuş uçar balık yüzer
Kurt dağlarda gezer
İnsan düşünür okur yazar
Söyleşir paylaşır
İnsan gibi insan olmak
Tek hevesim

KÂBUS

Yine kayboldum
Bilmediğim sokaklarda
Durak isimleri farklı
Caddeler kalabalık
Hiç bir otobüs almıyor beni
Koşup gidiyorum rıhtıma
Kalkmış gidiyor gemi...
Anne diye bağırdım
Ben kaldım buralarda
Çantam kayıp yalınayak
Uyandım ağlayarak

SOKAK KEDİSİ

Ana caddeler sizin olsun
Ara sokaklar benim
Zira el içinde ağlayamıyorum
Sokak kedileri paylaşır yalnızlığımı
Derdimi kimseye anlatamıyorum
Kuşlar kanatlarıyla sarsın sırtımı
Orhan Veli seni şimdi daha iyi anlıyorum

İMDAT

Senin adın çıkmaz sokak olmalıydı
Yüksek duvarlarla çevrilisin
Her yanın çöplük loş
Kaldırsam başımı ılık göremiyorum
Yarasalar kol geziyor tepemde
Sıra sıra yangın merdivenleri
Hayalet gibi evlerin her biri

Senin adın Kör kuyu olmalıydı
Bir umutla salladım kovamı bomboş
Eğiliyorum görmek istediğim su
Yankılanıyor sesim olabildiğince
Seni kim eşmiş kim örmüş duvarını
Fareler cirit atıyor içerisinde

Senin adın yalçın kaya olmalıydı
Üzerinde ot bitmeyen dört mevsim yaş
Tutunamıyorum kayıyor elim ayağım
Geçit vermez bu taşlarda nasıl barınacağım
Ne yukarı ne aşağı bakabiliyorum;
Bir düşersem parçalanacağım

İmdat cankurtaran yok mu
Kurtlara kuşlara yem olacağım

MEYHANECİ

Bu peynirin tadı yok
Kavun da kelek
Senden rakı istedim
Ayran değil be mübarek
Bu ne biçim meyhanedir
Ne söz var ne de sohbet

Sana kızgın değilim
Meyhaneci
Bağışla kusura bakma
Bilirsin seni severim
Bu akşam içemiyorum
Bir yemin ettiydim
Geçemiyorum

Ne güzel anlatır millet derdini
Ben kapalı kutu şifreli
Üstelik yıllardır kilitli

Kaç kez niyetlendim birine
Açayım içimi dökeyim diye
Kilidim paslanmış
Açamıyorum

Gel otur karşıma meyhaneci
Eski günlerin hatırına
Ben kapalı kutu şifreli
Paslı kilitli
Bilir misin beni kim kilitledi
Yıllar önce de anahtarını
Kaybetti
Bilemezsin tabi kafanı yorma

Rakına diyecek yok
Mezen de iyi
Nerede bulurum senin gibi
Meyhaneciyi

HAYDARPAŞA GARI

Haydarpaşa garında karşıladı seni İstanbul
Sırtında kara palton elinde eski bavul
Gözlerin daldı Marmara'nın serin sularına
Bir koca şehre baktın bir de çocuklarına
Üçü kız biri oğlan yanında çilekeş karın
Bugün geldin İstanbul'a bilinmez ki n'olur yarın

NERDESİN

Şeker attım çayına
Peynir zeytin
Ekmek kızarttım sana
Seversin

Masada yerin boş
Soğudu çayın
Nerdesin
Yüzümde bahar
İçimde güz
Yaşamıyorum sensiz

EL FALI

Avcunda ne saklıyorsun
Esirgeme benden
Aç elini göreyim

“Yok bir şey işte boş” deme
Sen göremezsın ordakileri

Aç aç ben görüyorum
uzun bir hayat yolun var
sevgi dolu kalb çizgin...

Fazlasında gözüm yok
onları ver bana

Pişman olmazsın
kimbilir benim avcumda neler var

Ben de sana veririm ödeşiriz

CAN YOLDAŞIM

Söndürün ışıkları
İstemem ne kandil ne fener

Bu gece bir hoşum
Kumlar çakıllar mezem
ben aşkımla sarhoşum

Kıyıda bir sandalım
Dalgalar beni döver
Çatlıyor başım

Yosunlu taşlar midyeler
Bu alemde arkadaşım

Söndürün ışıkları
Hey size diyorum gemiciler...
İstemiyorum başkasını
Mehtap benim can yoldaşım

İMDAT

Senin adın çıkmaz sokak olmalıydı
Yüksek duvarlarla çevrilisin
Her yanın çöplük loş
Kaldır sam başımı ılık göremiyorum
Yarasalar kol geziyor tepemde
Sıra sıra yangın merdivenleri
Hayalet gibi evlerin her biri

Senin adın kör kuyu olmalıydı
Bir umutla salladım kovamı bomboş
Eğiliyorum görmek istediğim su
Yankılanıyor sesim alabildiğince
Seni kim eşmiş kim örmüş duvarını
Fareler cirit atıyor içinde

Senin adın yalçın kaya olmalıydı
Üzerinde ot bitmeyen dört mevsim yaş
Tutunamıyorum kayıyor elim ayağım
Geçit vermez bu taşlarda nasıl barınacağım
Ne yukarı ne aşağı bakabiliyorum
Bir düşersem parçalanacağım

İmdat can kurtaran yok mu
Kurtlara kuşlara yem olacağım...

SOKUL BANA

Gözyaşlarım kirpiklerimin ucunda
Ellerim seni arıyor
Güneş soldu ay çıktı
Yıldızlar avcumda
Hava serin sarıl bana

Duygularım yüreğimin burcunda
Kollarım seni özlüyor
Sabah oldu gün doğdu
Dağların yamacında
Gel de artık sokul bana

Mektupların resimlerin başucumda
Yüreğim seni istiyor
Kış geçti bahar oldu
Acım da sensin sevincim de
Kimler âşık oldu sana

ALDANMIŞIM

Dün akşam onu gördüm
Yanında biri vardı
Yürüyüp gitti yorgun
Gözleri ufka dalgın
Yüzünde çizgilerle
Omuzları hep kardı

Bana bakan o güzel gözler
Artık yalancı
Doyamadığım sesi
Sanki bana yabancı

Gece sabaha kadar
Eski günleri andım
Akıp gitti hayali
Karışıp gözyaşıma...
Sevinirim sanmışım
Çıksa birgün karşıma

SEN ÜZÜLLME

Suç arama kimsede
Hiç hesapsız başladı
Sevgi dolu yüreğim
Seni aşkla sakladı

Önce ellerin vardı
Sonra da dudakların
Seni sevdim gizlice
Bir yangın oldun bende

Sen üzülme küçüğüm
Senin dediğin olsun
Acıyı ben çekerim
Sen ağlama n'olursun

Hiç kimse bilmeyecek
Nasıl üzüldüğümü
Kan ağlarken yüreğim
Farz et ki güldüğümü

ESKİDİK

Zaten neydik
Biz bizeydik
Eskidik
Eskidikçe eksildik
Yalnızlığa özendik
Acılarla ezildik

Baykuşlar öttü hanemizde
Çakallar gezinde çevremizde
Birbirimizi göremedik
Eskisi gibi sevemedik
Sevgimizin değerini
Bilemedik
Bilemedikçe
Birbirimizle değildik

Sen ben yoktu
Biz bizeydik
Eskidik eksildik
Biz zamana değil
Birbirimize yenildik

KADERE SİTEM

Ondan kurtulmam için ölüm çare değil
Sitemim sanadır ey kader yÂre değil
Bekledim yıllardır kavuşmak hayaliyle
Tutkun ona günlüm inan avare değil

Vakitsiz yaşlandı ruhum zamane değil
Şükür; ramak kaldı deli divane değil
Arzu etse severdi beni her halimle
Yeter ki istesin beni bahane değil

YALVARIŞ

Söyle neden istemiyorsun beni
Olurum sana el ayak ve de göz

Feda olsun canım incitmem seni
Başım üzre taşırım veririm söz

Hazırım hep zora fedakârlığa
Her güzele yakışır işveyle naz
Ben böyle alıştım cefakârlığa
Mevsimler benim için sürekli güz

Yıllarca beklediğim iki hece
“Eve” de bir gün bana kısa ve öz

Demezsen olacak her günüm gece
Ah yanacak yüreğim olacak köz

BABAMA

Bugün on dört nisan ruhun şad olsun baba
Altmış yıllık ömründe hep uğraştın durdun
Boşa gitti sanma verdiğin büyük çaba
Çok koştun hayat yolunda çabuk yoruldun

Kendin için yaşamayı bilmedin ama
Yanındakilere hep dört elle sarıldın
Eğer ki sen olmazsan düşerlerdi dara
Senin varlığın onlara ilâç sanırdın

Uçtun gittin elimizden hasretiz sana
Severdin bizi nasıl oldu da bıraktın
Anılarımızda her gün gelirsin cana
Hep örnek oldun bize bizi sen yarattın

ÇİLEKEŞ

Yandım yandım kül oldum
Susuz kalmış gül oldum
Uçsuz bucaksız çöl oldum
Senin aşkına düşeli düşeli...

Sürgün vermez dal oldum
Bülbül idim lal oldum
Ya Rab ben ne hâl oldum
Onun aşkına düşeli düşeli...

Altın idim pul oldum
Atlas idim çul oldum
Etrafıma zul oldum
Onun aşkına düşeli düşeli

AYRILIK GÜNÜ

Ağaçlar el sallıyor bana
Her bir yaprağıyla gel diyor
Rüzgâr hazin bir ayrılık şarkısı söylüyor
İnceden inceye kulağıma fısıldıyor
Yollar ayağımın altından kayıyor
Sanki bir kurdele gibi
Kaydıkça ayağımın altından
Sana daha çok yaklaşıyorum
Sen de duyuyor musun
Rüzgârın söylediği şarkıyı
Önce bir hıçkırık sonra bir haykırış
Döküyor gözyaşlarını gökyüzü
O da ağlıyor benimle
Ağaçlar artık daha kuvvetli el sallıyor
Rüzgâr bıraktı şarkıyı feryat ediyor
“Yetiş koş ardından onu verme kimseye Verme
Kimse onu senin kadar sevemez ”
Rüzgâr boşuna cıgıllıklar atsın
Ağaçlar parçalasın kendini
Yollarım yağmurla sel oluyor
Ve sen
Bu selde kaybolup gidiyorsun
Halbuki ne kadar yaklaşmıştım

ÇOCUKLUĞUMDAN HATIRLADIKLARIM

Dedemin aldığı tuzlu fıstık
Ninemın yemek kokusu sinmiş hırkası
Divanın köşesindeki yastık
Üzeri yağlıboya resimli siyah arkası
Babam yemek zamanı gördüğüm adam
İçeri dışarı koşturan anam
Bana masallar anlatan halam
Evimiz geniş soframız herkese açık
Yemekleri kim yapar nasıl yıkanır bulaşık
Düşünmez bunu hısım akraba
Onların bildiği bir merhaba bir elveda
Şimdi nerde o ev o sofraya
Özlüyorum hasretim bir selâma
Meğerse bütün rağbet
Dedeme ninemeymiş bir de babama

DİLERİM

Değil mi ki terk ettin sen beni
Dilerim sen de yalnız kalasın
Muhtaçken bıraktın gittin beni
Sevdiklerinden hep ah alasın

Etmıştik seninle aşk yemini
Her gittiğın yerde gam bulasın
Tutarım yıllardır matemini
Senin de bitmesin sürsün yasın

Sevgiyle okşardın hep tenimi
Öksüz kuşlar gibi çırpınasın
Garip koyun kalbimi elimi
Bir tek gülüşe hasret olasın

Yıktın birdenbire düşlerimi
Bensizlik sarssın seni solasın
Özleyip sana gelişlerimi
O güzel günlere hep yanasın

SONBAHAR

Bekliyorduk ya işte geldi sonbahar
Dökülür günahlarım gibi yapraklar
Ah keşke istediğim kabul olsa da
Sürükleyip götürse onları rüzgâr

Yıkasa ruhumu yavaş yavaş yağmur
Akıp gitse içimi saran şu çamur
İnsanlar unutmamalı şu gerçeği
Lâyık değilse yakışmaz ona samur

Yazın güneş ısıtır yakar kavurur
Güz gelince o da saklanır kaybolur
İçime tarifsiz bir ferahlık dolar
Gözüm günlüm dinçleşir hayat bulur

SESLENİŞ

Beni sana çeken gözlerindeki ışık
Gönlüm yalnız bu güzel simaya alışık

Sevmek sevildiğini bilmek güzel duygu
Ve bu duyguyla yaşamak işte hayat bu

Senin sevdiklerinle yıldızım barışık
Seni görmemişsem günüm karmakarışık

Dünyam terkedilmiş derin ve susuz kuyu
Bul ona hayat veren billur gibi suyu

Çoğu zaman böyle duygularım çarpaşık
Sen de anlarsın birgün olursan aşık

Beni seveceksin diye kalbim umutlu
Seninle yaşarsam hayatım geçer mutlu

ORHAN VELİ'YE

Değişti İstanbul değişti artık
Hiçbir kadının suya değemiyor ayakları
Denizler bir rezalet
Gözlerin kapalı dinlediğin İstanbul kalmadı
Kapalıçarşı'da kendini yitirirsin
Cüzdanı dolu götürüp boş getirirsin
Martılar bile küstü denize
Bizim boğazı seyretmek neyimize
Beton yığını oldu dört bir yanı
Gel Orhan Veli gel de İstanbul'u tanı
Değişti çok değişti

VAHA

Acımasız güneş kızgın kumlarda
Uzaktan görünür yeşil bir saha
Serap sanma onu sakın aldanma
Bekliyor orada serin bir vaha

Yürüdün günlerdir hep bu an için
Süründün kumlarda bu murat için
Öyleyse şimdi bu tereddüt niçin
Bekliyor öylece yemyeşil vaha

Ha gayret dizinde derman olmalı
Kalbinde yazılmış ferman olmalı
Yaşamak her şeyden yaman olmalı
Bekliyor bir pınar seni vahada

ERKAN İLTER

13 Nisan 1962 yılında Sivas'ta doğmuştur. İlkokulu Gazi Osman Paşa ve Namık Kemal, Ortaokulu Selçuk, Hekimhan (Malatya) ve Dört Eylül Ortaokullarında tamamladıktan sonra Sivas Endüstri Meslek lisesi Elektronik Bölümünde okudum. Daha sonra Hava Teknik Okullar Komutanlığı Uçak Borda sistemlerinden mezun olup 1981 yılında Hava Teknik Astsubay olarak Ankara Etimesgut'ta işe başlamıştır. 1998 yılında Malatya Erhaç Ana Jet Üs Komutanlığına atanmış ve 2005 yılında emekli olmuştur. Evlidir. Bir kız, bir erkek iki çocuk babası, bir torun sahibidir.

Okumak en büyük zevkidir. Henüz İlkokulda iken yerli yabancı bütün çocuk kitaplarını okumuştur. Ortaokul döneminde tür ayrımı yapmaksızın devamlı roman okumuştur. Lise döneminde siyasî ve fikrî kitaplar okumaya başlamıştır.

Şiire ne zaman başladığını hatırlamamaktadır. Ancak kaybettiği ilk şiir defterinden sonra uzunca bir süre şiir yazamamıştır. O defterin içindeki ortaokul öğretmenlerinin hepsinin ayrı ayrı adının geçtiği şiirini, hayatındaki en büyük kayıplardan biri olarak kabul etmektedir.

ANILAR

Rastgele bir sayfa açıp
Geçmişten bir gün çıkardım
Zaman koleksiyonumdan
Yıpranmış
Tozlanmış
Bakımsız kalmış
Oysa ne kadar güzelmiş
Öylesine yaşanmış
Farkında olunmadan

BABAMA

Kara kara bulutlar kapladı gökyüzünü
Bir ağırlık çöktü yeryüzündekilere
Sanki göğe çıkmış milyonlarca sevenler
Gözyaşları sunuyordu aramızdan gidenler
Kimi sevdiğine doyamadandı giden
Kimisi de sevildiğini bilmeden
Oysa her gidenin ardından
Gözyaşıydı dökülen

ÇİÇEK

Toprak usul usul aralandı
Boy verdi çiçek
İlkin rüzgar karşıladı
Gülümseyerek
Sarıp sarmaladı bebek gibi beledi
Sevindi çiçek
Derken gün doğdu etraf ısındı
Duruldu her şey duruldu yercek
Kayboldu rüzgar
Üzüldü çiçek
Hep böyle geçti ömrü çiçeğin
Dost bulup sevindi
Kaybedince üzüldü
Nihayeti bir gün birisi
Sevdiğine kopardı onu yerinden
Zavallı çiçeğin boynu büküldü

HAYAL

Bir yer hayal eder gözlerim
Ta uzaklardaki karlı dağlar gibi
Sanki sanki bir gün oraya gideceğim
Erişilmesi zor hedefler gibi
Kırık kanatlı bir kuşun uçmaya çalışması
Yaşlı ve hasta bir yolcunun yorgunluğuyla
Ama er geç gideceğim
Çünkü sen varsın orda

HESAP

Hesap üstüne hesap
Toplayıp çıkarıyoruz
Şuna on yıl oldu
Buna beş gün kaldı derken
Şimdiyi yaşamıyoruz
Yaşanmamış şimdiler
Bir çığ gibi büyüyor
Doğum denen zirveden
Eteklere iniyor

İNAT

Sensiz bir şiir yazıyorum ilk kez
Ne başak sarısı saçlarından bahsediyorum
Ne de bal rengi yalancı gözlerinden
Dirence de hayalin karşımda
İnat ettim senden bahsetmiyorum

BOŞLUK

Bir boşluk var içimde
Dipsiz karanlık ve soğuk
Üşüyorum
Yoksa ben mi boşluktayım
Düşünüyorum
Bir bilmece ki çözene aşk olsun
Ben çözemiyorum

İSTERİM

Bir gün buralardan
Neyim var neyim yok
Bırakıp da hepsini
Gitmek isterim

Zamanın yeşilinde
Uzarlarda
Bir yerde
Yitmek isterim

Yittiğim o yerlerde
Senide benim gibi
Karşımda yalın
Bulmak isterim
Gitmek
Yitmek
Bulmak
Kafamda ilmek
Çözmek isterim

KANDIM

Kandım
Damarda duramazdım
Akacak yer arardım

Kandım
Kimseye inanmazdım
Bir tek sana inandım

Kandım
Sayende yalnızlığa
Mutsuzluğa kandım

Şimdi bir meçhul oldum
Bir zamanlar Erkan'dım

OYSA SEN

Bir mum gibi eriyorum
Senin sonsuz karanlığında
Avuntum senle değil
Senden kalan anılarla

Sana gel diyemiyorsam
Sanma ki sevmiyorum
Seni çok sevdiğimden
Kendimi kahrediyorum

Oysa sen
.....
.....
Neyse boş ver

SUR'DA

Sen ben biz hepimiz uyurken sıcacık yataklarda
Soğuktu hava
Kalbi kara adamın elindeydi tabanca
Gövdesini gizlemiş duvarın ardına
Bekliyordu pusuda
Bir astsubay çıkmıştı yola
Evden ayrılırken bilmiyordu
Döner miydi bir daha
Ölümden yana yoktu korkusu
Lakin
Evden çıkarken öpmeye kıyamadığı bebesinin
Burnundaydı kokusu
Sen ben biz hepimiz uyurken sıcacık yataklarda
Soğuktu hava
Kalbi kara adam pusudaydı hala
Ağını örmüş örümcek gibi
Bekliyordu inatla
Gelecekti nasılsa
Gün usul usul uyanıyordu
Bir el silah sesi duyuldu
Bıçak gibi keskin ayaza bulandı barut kokusu
Sur' da
Sen ben biz hepimiz uyurken sıcacık yataklarda
Soğuktu hava

ŞEHİT

Umulmadık bir yerde
Beklenmedik bir anda
Vurulduğumda...
Ağıtlar yakmayın ardımdan
Lanetler yağdırmayın
Kurşuna yol veren parmaklara
Kendiniz yanın
Kendiniz yanın beni ateşe attığınıza
Ve utanın
Aynaya her baktığınızda

TİMSAL

Damar damar çatlayan kurak toprağa
Boram boram terleyen hasta çocuğa
Yavaş yavaş kuruyan ince fidana
Son anında can veren sular gibisin
Sevdalı çobanın koyun güderken
Bir kızın yârine çorap örerken
Yıllardan sonra eve dönerken
Dillerde söylenen türkü gibisin
Evinden barkından ayrı kalarak
Günleri bir bir sayan askerin
Yad elde yıllarca hasret çekenin
Sıladan aldığı haber gibisin
Her sabah nemlenen pembe güllerin
Sevdadan bahseden tüm şiirlerin
Hasılı bilinen tüm güzelliklerin
İnan ki sevgilim timsali sensin

SENDEN BİR HABER

Kilometre taşları tesbih gibi dizilmiş
Parmaklarımda dolanır
Avuçlarımda kaybolur zaman
Yüreğimde toy kısraklar şahlanır
Senden bir haber duymaya görsün kulaklarım
Çocuk gibi mutlanır
O gün koskoca gövdem
Yaprak gibi
Salım salım sallanır

YÂR

Yâr dedim
Sana ben
Yüreğimi
Yardın sen
Gül dedim
Sana ben
Gülüp geçtin
Bana sen

BİLMİYOR

Saygıda yokluk
Sevgide kıtlık
Güvensizlik
Bencillik
Korkaklık
Barbarlık
Olunca özde
Herkes dayaklık
Erk eline geçince
Haklıysa da kendince
Babası dövüyor anası dövüyor
Abisi dövüyor ablası dövüyor
Kadınsa kocası
Çıraksa ustası
Okulda hocası
Sokakta haylazı
Gücü yeten dövüyor
Karakolda polisi
Kışlada komutan
Çarşıda mafyası
Evlat demiyor
Kardeş demiyor
Karım demiyor
Sabi demiyor
Ast demiyor
Düşkün demiyor
“Dayak cennetten çıkmadır”
Diyor
İyi bir şey olsaydı
Cennette kalırdı
Bilmiyor

HİLAL ECREN İLTER DUMAN

1989'da Ankara'da doğmuştur. Erkan İlter'in kızıdır. 2013'te İstanbul Teknik Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünü, 2018'de de Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Sosyoloji Bölümünü bitirmiştir. 2019 yılında da Anadolu Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümünde Yüksek Lisans yapmıştır. Evli olup halen Ankara'da yaşamaktadır.

İlk şiirlerini ilkokul öğrencisi iken yazmıştır.

DEMEK İSTEDİĞİM

Biri gelse
Kimse üzülmesin
Kimse kırılmasın dese
O birinin dediği olsa
Kimse üzülme
Kimse kırılmasa
O birinin dediği hep kalsa
Yani demek istediğim
Dünya değişse
Hep aynı aynı kalmasa
Çiçekler boynunu eğmese

1997 (8 yaşında iken babası Ankara'dan Malatya'ya
tayin olduğunda yazmıştır.)

GÜL RENGİ SİYAH OLMAZ

Canım gül canım gül
Pembe kırmızı sarı gül
Bahar çiçeği canım gül
Gül rendi siyah olmaz

Canım gül rengi canım gül
Çiçek güzel sen güzelsin gül
Bir çiçek koparırsan
Gül üzülür dal ağlar

Dal yerinde
Gül yerinde
Yeşillik yerli yerinde
Gül rendi siyah olur derler de
1996 ilkokul 1 sınıf

MEHMET SUZİ KÖMÜRLÜOĞLU

Mehmet Hilmi ile Mevlude'nin oğludur. 1929-2012 yıllarında yaşamıştır. Atıf Okatan'on damadı ve aynı zamanda onun amcasının torunudur.

Devlet Demiryolları Eskişehir Çırak Okulundan mezun olmuş emekliliğine kadar bu rumuda çalışmıştır. Makine Mühendisi M. Mustafa (1956), Elektronik Mühendisi Necip (1959) ve İşletme Fakültesi mezunu Menşure adlarında üç çocuğu vardır. Emekli olduktan sonra İstanbul'a yerleşmiş ve burada vefat etmiştir. Mezarı İstanbul'dadır.

Şiirleri kaydedilmediği için tespit edilmemiştir. Buraya aldığımız şiir bulabildiğimiz yegâne şiirdir. Şiiri, Askerlik vazifesini yapmakta iken Hv. Teknik Okullar Komutanlığında tayyare makinist kursiyeri iken Türk pilotları için yazmıştır.

YÜKSELİN KAHRAMANLAR

Bozkurt dağları deldi siz gökleri deliniz
Zafer ufuklarına koşunuz yükseliniz

Ey yenilmez kartallar sizler göklerin süsü
Bulutlar üstünüze olsun zafer örtüsü

Ne çıkar vatan için feda olsun hayatlar
Türk adını göklere yükseltecek kanatlar

Türklük için doğanlar vatan için ölürler
Türklüğün şeref dolu kalbine gömülürler

Gökler heybetinizden dile gelsin korkarak
Düşmana mezar olur geçilmeyen bu toprak

Barışta çiçek gibi göklere serpiliniz
Savaşta düşmanların kalplerini deliniz

Korksun titresin gene Türk adını duyanlar
Yükselin göğe doğru yükselin kahramanlar

Ey şehit kalbimizde sizler yatıyorsunuz
Büyük isminizle düşmana yetiyorsunuz

NOTALAR

KALE YOLU YOKUŞTUR
(Klasik Türkü)

Saz

KA LE YO LU YO KUŞ TUR
KA LE BA ŞI DÜ ZO LUR

AL LAR GI YIN YA KİŞ TİR
ÜS TÜN DE HA VU ZO LUR

KUR BAN O LAM HA NİM KIZ
GEÇ ME KA PIM Ö NÜN DEN

CA NİM KIZ BU NE Bİ ÇİM
Ö NÜN DEN EL LER GO RÜR

BA KİŞ TİR (Saz...) BA KİŞ TİR GÜ ZE LİM ME LE ĞİM
SO ZO LUR SO ZO LUR

YO LU NA Ö LE YİM BU NE Bİ ÇİM BA KİŞ TİR
EL LER GO RÜR SÓ ZO LUR

KALE BAŞI DÜZ OLUR
ÜSTÜNDE HAVUZ OLUR
GEÇME KAPIM ÖNÜNDEN
GEÇME KAPIM ÖNÜNDEN
ELLER GÖRÜR SÖZ OLUR

GÜZELİM MELEĞİM
YOLUNA ÖLEYİM
ELLER GÖRÜR SÖZ OLUR

Yöresi : Mardin
Kaynak Kişi : Yener OKATAN
1967

Derleyen : Uğur KAYA

MARDİN'İN EYVANLARI

♩ = 184
%

Saz...

5

1. 2.

8

MAR Dİ NİN EY VAN LA RI O TU RUR

11

1. 2.

SUL TAN LA RI SUL TAN LA RI İÇ LE RİN DEN Bİ RI VAR

15

HA VAR LE LE LE LE HA VAR ÖL DÜ RUR HAY

18

1.

RAN LA RI LO ÖL DÜ RUR HAY RAN LA RI (Saz..)

21

2.

RAN LA RI UK

MARDİN'İN EYVANLARI
ÖTURUR SULTANLARI
İÇLERİNDEN BİRİ VAR
HAVAR LE LE LE HAVAR
OLDURUR HAYRANLARI LO
OLDURUR HAYRANLARI

KIRPIÇI HILALLIDIR
BAKİŞİ CELALLIDIR
KORKARIM ELDEN UÇAR
HA VAR LE LE LE HAVAR
ELLERE HELALLIDIR LO
ELLERE HELALLIDIR

GÖZLERİ GİRYANDADIR
YÜREĞİ PURYANDADIR
BELKİ BİR DİLEĞİ VAR
HAVAR LE LE LE HAVAR
DAYRUL ZAFARANDADIR LO
DAYRUL ZAFARANDADIR

YÖRESİ : SİVAS
KAYNAK : YENER OKATAN

DERLEYEN-NOTAYA ALAN:
UĞUR KAYA
11-03-2006

KIZILIRMAK TÜRKÜSÜ

8

2

KI ZI LIR MAK PAR ÇA PAR ÇA
KÖP RÜ YE VA RIN ÇA KÖP ÇA RÜ

O LA SIN O LA SIN O LA SIN O LA SIN
YI KIL DI YI KIL DI YI KIL DI YI KIL DI

HER PAR ÇA NI BİR Dİ YA RA
ÜÇ YUZ AT LI BİR DEN SU YA

SA DO LA KUL SIN DÜ

SEN DE BE NİM Gİ Bİ YAR SİZ
Nİ CE Yİ ÖT LE RİN BE Lİ

KA LA SIN KA LA SIN KA LA SIN KA LA SIN
BU KUL DÜ BU KUL DÜ BU KUL DÜ BU KUL DÜ

KI ZI LIR MAK NET TIN AL LI

GE LI Nİ

KIZILIRMAK TÜRKÜSÜ -2-

The musical score is written on four staves in 9/8 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is composed of eighth and sixteenth notes, often beamed together. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the lyrics 'YAZ MA SI O YA LI PUL LU'. The second staff contains 'GE LI NI'. The third staff contains 'GE LI NI GE LI NI TEL LI'. The fourth staff contains 'GE LI NI'. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

YAZ MA SI O YA LI PUL LU

GE LI NI

GE LI NI GE LI NI TEL LI

GE LI NI

①

KIZILIRMAK PARÇA PARÇA OLASIN OLASIN
HER PARÇANI BİR DİYARA SALASIN
SENDE BENİM GİBİ YARSIZ KALASIN

KIZILIRMAK NETTİN ALLI GELİNİ
YAZMASI OYALI PULLU GELİNİ
GELİNİ GELİNİ TELLİ GELİNİ

②

KÖPRÜYE VARINCA KÖPRÜ YIKILDI
ÜÇYÜZ ATLI BİRDEN SUYA DÖKÜLDÜ
NİCE YİĞİTLERİN BELİ BÜKÜLDÜ

KIZILIRMAK NETTİN ALLI GELİNİ
YAZMASI OYALI PULLU GELİNİ
GELİNİ GELİNİ TELLİ GELİNİ

KIZILIRMAK TÜRKÜSÜ -2-

The musical score is written on four staves in 10/8 time, featuring a key signature of one flat (B-flat). The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some measures containing triplets. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the lyrics 'YAZ MA SI O YA LI PUL LU'. The second staff contains 'GE LI NI'. The third staff contains 'GE LI NI GE LI NI TEL LI'. The fourth staff contains 'GE LI NI'. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

YAZ MA SI O YA LI PUL LU

GE LI NI

GE LI NI GE LI NI TEL LI

GE LI NI

UĞUR SAYA

①

KIZILIRMAK PARÇA PARÇA OLASIN OLASIN
HER PARÇANI BİR DİYARA SALASIN
SENDE BENİM GİBİ YARSIZ KALASIN

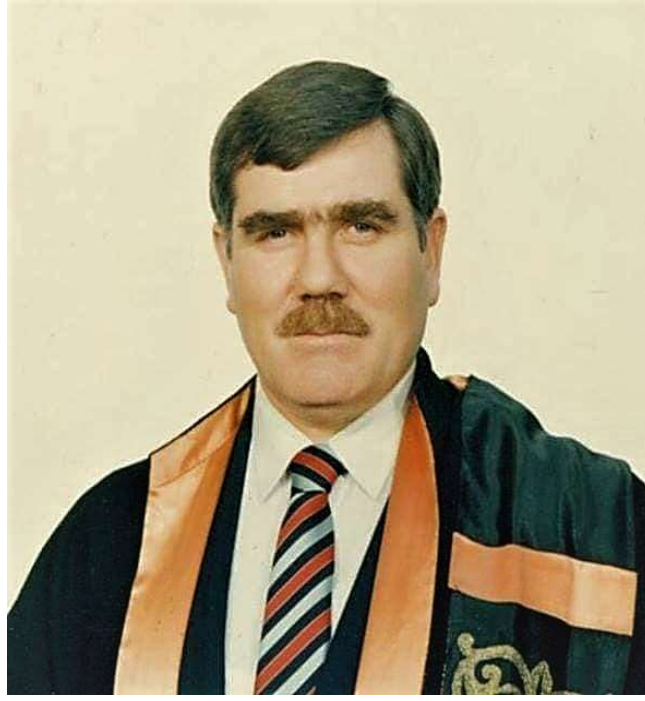
KIZILIRMAK NETTİN ALLI GELİNİ
YAZMASI OYALI PULLU GELİNİ
GELİNİ GELİNİ TELLİ GELİNİ

②

KÖPRÜYE VARINCA KÖPRÜ YIKILDI
ÜÇYÜZ ATLI BİRDEN SUYA DÖKÜLDÜ
NİCE YİĞİTLERİN BELİ BÜKÜLDÜ

KIZILIRMAK NETTİN ALLI GELİNİ
YAZMASI OYALI PULLU GELİNİ
GELİNİ GELİNİ TELLİ GELİNİ

FOTOĞRAFLAR

Yener Okatan

Yener Okatan'ın maketini ve krokisini hazırlayıp planını
Mimar Nedim Kangal Bey'e çizdirdiği çiftlik evi

Yener Okatan'ın bakır levha üzerine yaptığı annesi
Sıdika Okatan'ın (1906-1990) resmi

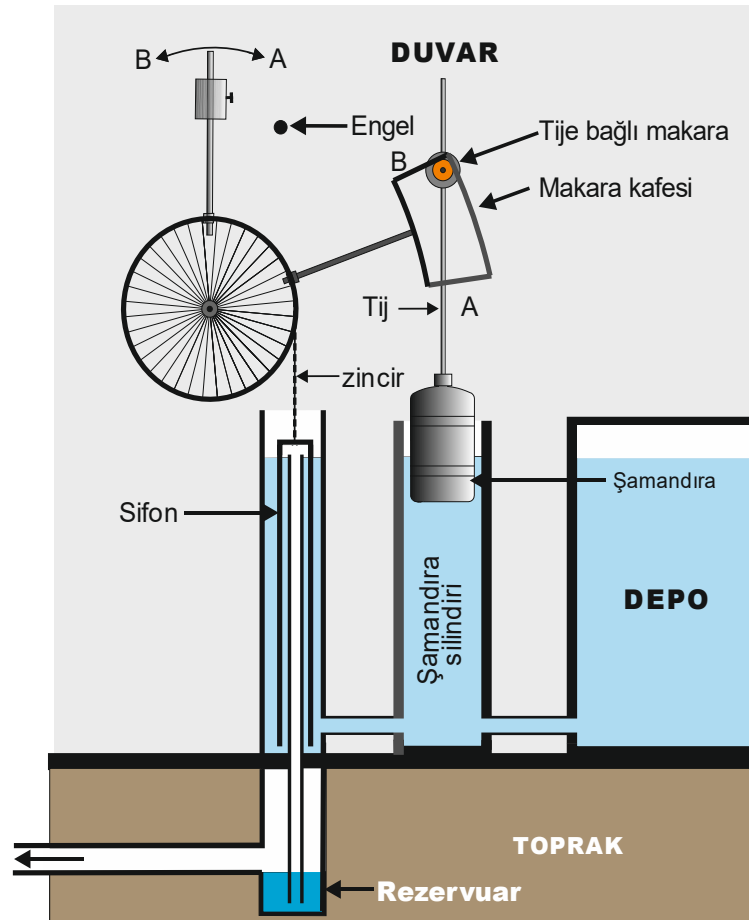
Yener Okatan'ın bakır levha üzerine yaptığı babası
Ahmet Atıf Okatan'ın (1908-1968) resmi

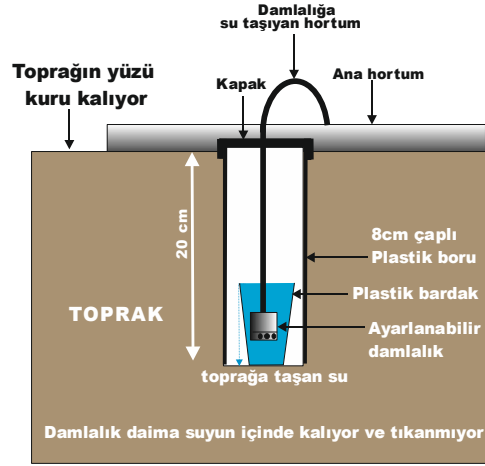
Yener Okatan'ın alçı taşından yontarak kız kardeşi
Nabiye'ye benzettiğim büst

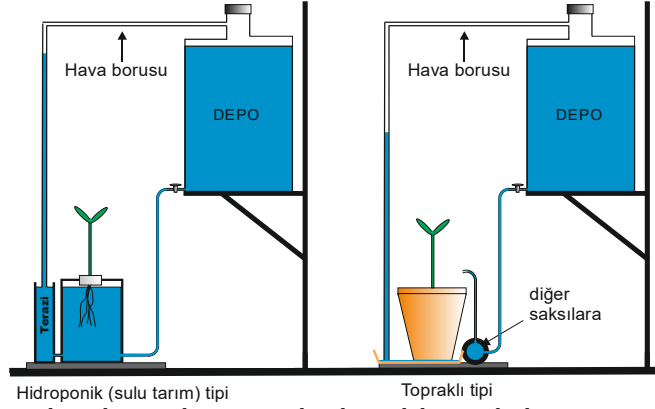
İki kökün üstüne bir gövde inşa eyledim..
Uzadı yaprakların ömrü temaşa eyledim

Deponun dolması halinde deponun boşalmasını ve fidanların sulanmasını sağlayan mekanik sistem: Depo doldukça şamandıra yükseliyor ve sol taraftaki çarkın (bisiklet jantının) sol tarafa doğru yavaş yavaş dönmesini sağlıyor. Çarka bağlı olan ağırlık dik durumdan sola doğru devrilince çark zinciri sarıp sifonu yukarı çekiyor ve deponun boşalmasını sağlıyor. Bu sistem elektrik olmayan yerler için düzenlenmiştir.

Depodan gelen suyu yer altına damlatan sistem
(Yer yüzü daima kuru kaldığı için buharlaşmayla su kaybı olmuyor.
Toprağa dökülen su bardaktan taşıdığı için damlalığın köklerle tıkanması engellenmiş oluyor. Damlalık daima su içinde kaldığı için kireçlenip tıkanmıyor.)

Yaz aylarında evini kapatıp tatile çıkan ailelerin saksılarını otomatik olarak sulama sistemi. Soldaki sistem deney bitkileri için kullanılmış

Sivas Halk Eğitim Merkezindeki
Küre Halı Dokuma Kursu Esnasında

Sivas Atatürk Kongre ve Etnografya Müzüsünde sergilenen küre halı

Küre halı dokuma tezgahının genel görünüşü

Ön sıra Soldan sağa: Turgut Öktem (şahna), A. Atıf Okatan.

Orta sıra: Yüzünün yarısı görünen çoban Alo'nun Küçük oğlu Aydın Türk, Alo'nun büyük oğlu Mehmet Türk, Dayı oğlu Abdurrahman Hilmi Özeski, Ahmet Sadi Okatan (Şapkalı), Yener Okatan, Gürsel Okatan, Teyzesinin küçük kızı Savim Kesici, Nebiye Okatan.

Arka sıra: Azaplar Kara Ahmet, Kör Recep, Kara Halil, Mustafa Gören (Kâhya).

Ön sıra: A. Atıf Okatan Nebiye Okatan Annem: Sıdika Okatan.
Orta sıra: Gürsel Okatan: Mehmet Hamdi Okatan, Engür Okatan, Yener Okatan.
Arkasıra: Nevin Okatan, Ahmet Sadi Okatan, Pervin Okatan Yener'in Babaannesinin yeğeni Dr. Abdullah ilkyaz, Lütfü Bey'in oğlu Diş hekimi Vasfi Nedim Okatan.

Çelebiler mezrasındaki Okatanlar Çiftliği (1935)

Yener Okatan-Doğın Kaya

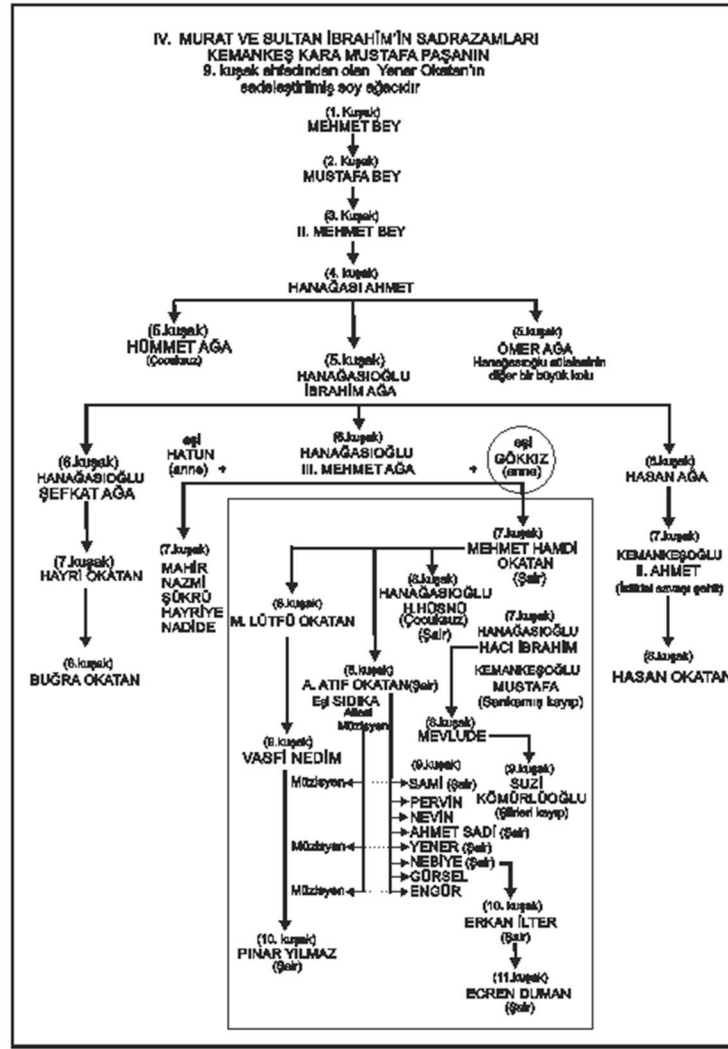
Yener Okatan, Kızıltepe'de yedek subay iken

Yener Okatan İlknur Okatan, Kızıltepe Askerî Garnizon önünde. Arkada görülen ağaçlar Yener Okatan'ın askerken diktiği fidanları bir kısmıdır.

Prof. Dr. İlknur Okatan-Prof. Dr. Yener Okatan

Soy ağacı

Okatanlardaki şairlik kabiliyetinin III. Mehmet Ağanın ikinci eşi olan Göküz anne tarafından geçmiş olduğu görülmektedir.

